

РОЗИ ЦАНГАЛ

Патрисия Ст. Чон

Мундариҷа

Нақша барои таътил	3
Вигвам.....	8
Терри	13
Баррачаи гумшуда	18
Фикри хуб.....	23
Чойнӯшии нобарор.....	31
Гурехтан.....	38
Дӯсти нав	42
“Гӯсфандони Ман ба овози Ман гӯш медиҳанд”	47
Ҳодисаи нохуш	55
Боз дар назди шубон	63
Мактуб.....	68
Баромадан ҳангоми моҳтобшаб.....	72
Ҳодисаи нисфишабӣ.....	75
“Ато кардан беҳтар аст”	78
Мо пул кор мекунем	80
Сирр	86
Терри дар хона.....	89
Ман тасалло ёфтам	95
Мавлуди Исо	100

Нақша барои таътил

Дар нишебии кӯҳи на он қадар калон хонаи калони сафед ҷойгир буд, ки дар он ҷо Питер-амак, Маргарет-хола, Филипп ва ман зиндагӣ мекардем. Ман ва Филипп дар болохонаи духонагӣ зиндагӣ мекардем. Тирезаҳои хонаи ман ба тарафи боғ мебароманд, ки дар паси он марғзори калони пур аз гул воқеъ буд. Ва аз хонаи Филипп бешазори дӯстдоштамон ва кӯҳҳои хушманзара намоён буданд.

Ман ин кӯҳҳоро дӯст медоштам. Баъзан онҳо наздику сабз ва баъзан дуру тумандор менамуданд. Дар ин гуна вақтҳо ба назарам менамуд, ки он ҷо кишвари афсонавист, ва орзу мекардам, ки зуд ба камол расам, то ба он ҷо бирасам.

Қариб ҳар пагоҳӣ Филипп ба хонаам меомад ва мо аз сурудхонии паррандагон баҳра бурда, баромадани офтобро, ки бар водӣ рӯшноӣ медод, тамошо мекардем ва дар бораи ҳайвонҳои аҷиб, ки гӯё дар нишебии кӯҳҳо зиндагӣ мекарданд, ҳикоя менавистем.

Филипп тақрибан ёздаҳсола буд. Ў аз ман якуним сол калонтар буд ва ман ўро бештар аз ҳама дӯст медоштам. Ў меҳрубон, хаёлпарвар ва дар қарор додани ягон фикр каме оҳистакор (бомулоҳиза), лекин дар ҳама кораш иҷрокунанда ва одил буд. Филипп ба ман дӯст, пуштибон ва дилбардор буд. Мо ҳеҷ гоҳ ҷудо намешудем, ба ғайр аз вақте ки дар мактаб будем. Ҳатто аз як падару модар бошем ҳам, зоҳиран аз якдигар хеле фарқ мекардем. Филипп писари калонҷусса буда, чашмҳои кабудӣ калон дошт ва кулчарӯи ором буд; ва ман майда ва хароб буда, мӯйҳои сиёҳи бетартиб ва манаҳи тез доштам. Филипп бачаи ором ва гапдaro буд, аммо ман тез ва беитоат будам. Маргарет-хола ҳақиқатан Филиппро дӯст медошт, лекин вақте ки ба ман нигоҳ мекард, ғамгинона сарашро ҷунбонда, оҳ мекашид.

Ману Филипп муддати панҷ сол ҳамроҳи Маргарет-хола зиндагӣ мекардем ва симои модару падарамонро қариб аз хотир бароварда будем. Вақте ки ман чорсола будам, онҳо ба Ҳиндустон шино карда рафтанд. Албатта, модарам ба хона зудтар баргаштани буд, лекин ҷанг ба вай халал

расонд. Маргарет-хола зуд-зуд мегуфт, ки модарам аз рафтори ман норозӣ хоҳад шуд, бинобар ин ман баргаштани модарамро на он қадар интизор будам ва ин дилхунукии эҳтимолиро то ҳадди имкон дуртар кардан мехостам. Ростӣ гап, модарамон дар мактубҳои худ менавишт, ки маро дӯст медорад, вале ман аниқ медонистам — ин аз он сабаб буд, ки ӯ дар ҳақиқат чӣ гуна будани маро намедонист, ва вақте ки бармегардад, Филиппро зиёдтар дӯст хоҳад дошт. Филипп бошад албатта ба модарам ҳамон тавр ҷавоб хоҳад дод, аммо ман мехостам, ки Филипп танҳо маро дӯст дорад.

Умуман мо бо Филипп дӯст будем. **Тамашо кардани паррандагон машғулияти дӯстдоштаи мо буд.** Мо дафтарчае доштем, ки дар он рафтор (одат) ва сурудхонии паррандагонро тасвир мекардем. Филипп худаш барои ин кор дафтарчаи ғафсе ташкил кард ва ёддоштҳоро хеле тозаву озода менавишт. Ман бошам ҳангоми пайдо намудани лона ва тухмҳои паррандаҳо сурати онҳоро мекашидам. Лекин суратҳои ман он қадар монанд намешуданд.

Дар рӯзи якуми таътили фисҳӣ, сахари барвақт Филипп ба хонаи ман бо дафтарчааш ва қаламҳо омад. Мо барои таътил нақшасозиро шурӯъ намуда, ба зертахтаи тиреза баромадем ва аз сурудхонии паррандагон ҳаловат бурда, барои таътил нақша тартиб доданро сар кардем. Мо бо овози паст сӯҳбат мекардем, то Маргарет-хола ва Питер-амакро, ки хонашон рост дар таги тирезаи мо буд, бедор накунем.

— Агар ман расмгирак (фотоаппарат) медоштам, — орзу мекард Филипп, — он гоҳ табиатшинос мешудам, ва шояд ҳатто дар бораи паррандагон китоб менавиштам... Рут, мо дар қуттии пулғундорӣ чанд сӯм ҷамъ кардаем?

— Чилу чор пенс*, — чуноне ки ӯ маъюсона аз ман пурсид, ман ҳам ҳамин тавр маъюсона ҷавоб додам.

— Шояд аллакай зиёдтар шудааст?

* Пенс – пули майдаи англисӣ

Ман ганчинаамонро овардам ва мо чанд маротиба, бо умеди он ки шояд дафъаи гузашта нодуруст ҳисоб кардем, аз нав ҳисоб кардани пулро шурӯъ кардем. Мо ҳар як имконияти пул кор карданро истифода бурда, кайҳо боз барои расмгирак (фотоаппарат) пул меғундоштем, лекин афсӯс, пул барои харидани он кофӣ набуд.

— Чилу чор пенс, — маъюсона нафас кашида, гуфт Филипп. То он даме ки мо пулро ҳам мекунем, ман аллакай дар пансион (интернат) хоҳам буд. Рут, находилоқи зудтар ғун кардан набошад?

Ман ғамгинона ба тиреза нигоҳ мекардам, вале ҳеҷ илоҷе ёфта наметавонистам.

Моҳи апрел буд, ва гулҳои сафед, ки ба мавҷҳои пуркафки баҳр монанд буданд, шоҳаҳои сабзи баланди дарахтони мевадор – ҳама чиз чунон зебо буд, ки мо ором шуда, ҳатто масъалаи пулро ҳам аз хотир баровардем.

— Эзорсурхак, — ногаҳон Филипп бо овози паст гуфт ва чунон аз тиреза баромад, ки қариб меғалтид. — Ана бубин, дар болои олу нишастааст!

Ман сарамро баровардам ва бо душворӣ паррандаро дидам, ки он дар танаи дарахт давида, бо нӯлаш ҳашаротҳоро аз пӯсти дарахт моҳирона кашида мебаровард. Филипп муддати дароз эзорсурхакро тамошо карда, ҳар як ҳаракаташро ба хотир мегирифт. Баъд аз ин ӯ қаламашро гирифт ва ҳама чизро батафсил тасвир намуд.

— Рут, биё имрӯз ба бешазор барвақттар равем! Медонӣ, ман чӣ фикр кардам? — бо шавқ гуфт ӯ. — Мо он ҷо штаб ташкил карда, қаламу қоғазро он ҷо пинҳон хоҳем кард, то ки ҳар дафъа бо худ нагирем. Охир, мо акнун зуд-зуд ба бешазор мебиёем!

Аз хурсандӣ ман қариб аз зертахтаи тиреза меғалтидам.

— Фил, чӣ хел хуб аст, ки мо набояд дарс тайёр кунем. Таътил чӣ хел чизи хуб аст!

Дар хонаи поён амак ва холаам кайҳо бедор шуда буданд, мо бошем ҳанӯз дар бораи ҳодисаҳо дар бешазор, паррандагони ношинос ва лонаҳои нав орзу мекардем.

— Имрӯз корҳои хонаро зуд кардан лозим аст, — бегоҳат шуда, гуфтам ман, — ва зуд аз хона баромада

рафтан лозим аст, набошад холаам боз ягон кори дигар мефармояд. Ва агар ū ба кучо рафтани моро пурсад, мегӯем, ки ба ҷамъ кардани ҳезум меравем. Ва мо бо худ каме ҳезум оварда метавонем, ҳамин тавр не? Ва умуман, ман тамоман намефаҳмам, ки чаро дар вақти таътил бояд кор кунем?

Ман зуд аз ҷой ҷастам ва баъд аз даҳ дақиқа сарамро шона карда, бо пешбанди тоза дар ошхона пайдо шудам.

— Холаҷон, ба шумо ёрӣ расонданӣ ҳастам, оё мумкин аст?

Одатан ман ба ошхона фақат ҳангоми наҳорӣ меомадам, бинобар ин саволи ман холаамро хеле ба ҳайрат овард.

Албатта, — ҳайрониашро пинҳон карда, ҷавоб дод холаам.

— Метавонӣ дастархонро паҳн кунӣ.

Ҳама кор хуб мерафт. Мо зуд хӯроки наҳориамонро хӯрдем ва бесаброна интизори он будем, ки кай Питер-амак ва Маргарет-хола, дар бораи имрӯз мулоҳиза карда, кофеашонро менӯшанд. Ниҳоят Питер-амак аз сари миз хест. Маргарет-хола бошад ба тарафи мо нигоҳ карда гуфт:

— Шумо бо чӣ машғул шуданӣ ҳастед?

Ҷавоби Филипп аллакай тайёр буд:

— Ҳамин ки корамонро ба анҷом расонем, ба бешазор меравем, то ҳезум биёрем.

— Майлаш, — ба мо хеле шубҳанок нигоҳ карда, розӣ шуд ū. — Лекин дар хотир доред, ки ҳар саҳар шумо ба ман лозим ҳастед. Рут, ту аллакай хурдакак нестӣ, ва бинобар ин бояд ба ғундоштани хона кӯмак расонӣ. Меҳмонхонаро ғундор ва баъд маълум мешавад.

Ман зуд аз пайи кор шудам: шитобкорона зарфҳоро шустам, латта ва пайкораро гирифта, ба меҳмонхона рафтам. Саросемавор фарши хонаро шустам, зуд чангро тоза кардам, хокрӯбаро ғундоштам, лекин онро набаровардам, то вақтларо ба ин сарф накунам ва каме фикр карда, онро зери шол гузоштам. Баъдан нӯг-нӯги по ба

ошхона баргаштам, пайкораро ба ҷо ниҳодам ва ҳамчун барқ аз даромадгоҳи асосӣ берун баромадам.

Озодӣ! Саҳари апрел, офтоб, паррандагон! Ман ҳамчун тундбод давр зада, ногаҳон ба Филипп, қариб ўро аз по зада, бархўрдам. Лекин ў ба рафторҳои ман одат кардааст ва аз ин тамоман ҳайрон нашуд.

— Оё ту аллакай кори худро тамом кардӣ?

— Ҳа, ту-чӣ?

Ҳоло не. Ман бояд ин чўбҳоро барои пешдаргирон майда кунам. Шояд, ҳоло ба зудӣ тамом намекунам.

— Аммо мо набояд дер кунем. Ту аллакай бисёр чўб майда кардаӣ. Агар мо ин чўбҳоро пинҳон кунем, ҳеҷ кас намефаҳмад, ки ту на ҳамаи онро майда кардаӣ. Онҳоро зуд ба ин ҷо биёр! — фармон додам ман. Вақте ки моро ба чидани ҳезум фиристонанд, онҳо лозим мешаванд.

Ва пеш аз он ки бародари аз ман боинсофтарам ягон муқобилат кунад, ман чўбҳои боқимондаро ба чуқурӣ партофта, аз болояшон баргҳои хушкшударо рехтам.

Ин гуна аз кор халос шуда, мо ба раҳна дар девори сабз рӯ-рӯи алафи шабнампуш, ки бо чинорак ва гули наврӯзӣ пушонида шуда буд, давидем. Сӯроҳӣ сирри мо буд, чунки Маргарет-хола метавонист аз тирезаи ошхона даричаро назорат кунад, мо бошем баъзе вақтҳо хоҳиш доштем, ки номаълумакак даромада бароем.

Мо бо суръат давон рафтем, аммо дере нагузашта ман аз Филипп қафо мондам, чунки дар чаманзор рамаи гӯсфандон ва бузро бо бузғолачаҳои пойдарози хурсанд дидам, ки онҳо дар байни гули марворидак мечастанд. Ман назди онҳо давидам ва истодам. Яке аз баррачаҳои сафед, ки чӯроби сиёҳ дошт, маро дида, бо маоси меҳмондӯстона ба наздам омад. Ман каме нишастам, дастамро дароз кардам, ва вай бо забони дурушти гармаш рӯямро лесид.

— Филипп, ин ҷо биё! Зудтар! – ҷеғ задам ман.

Филипп давон рафт ва мо ба болои алаф нишастем. Баррача моро шох мезад, мелесид ва аз як кас ба дигар кас мечаст. Чўпони солхўрда, мистер Тедди, ба мо наздик омад, ва бозии моро бо шавқ нигоҳ карда, гуфт:

— Ү модар надошт. Үро аз шиша шир медоданд, бинобар ин вай аз одамон наметарсад. Гӯсфандони дигар ҳама вақт ӯро тела медиҳанд, ва ӯ фақат ба душворӣ дучор мешавад.

Ҳамин ки чӯпон сухан ронд, баррача аз зонуи ман часта назди ӯ давид. Мистер Тедди ӯро ба даст гирифт.

— Ү овози маро хуб мешиносад, — табассумкунон гуфт чӯпон ва тифлро дар таги кифтпӯшак пинҳон карда, ба тарафи молхона равона шуд.

Рут, рафтем мо вақти худро беҳуда гум мекунем, — ба худ омад Филипп.

Мо аз ҷой часта, зуд ба гузаргоҳи дилхоҳ, ки дар охири чаманзори васеъ ҷойгир буд, рафтем.

Вигвам

Хайрият, мо ба ҷангал расидем! Аз пайраҳа берун шуда, мо ба марғзоре омадем. Филипп дар рӯи алафи мулоим дароз кашид, ва ман дар наздаш нишастам.

— Рут, мо штабамонро дар ҳамин ҷо хоҳем сохт! — аз назар гузаронда, баён кард ӯ. — Оё он дарахтро мебинӣ? Он асоси хуб хоҳад шуд. Шохаҳо чида, онҳоро ба марказ ҳам мекунем ва ҳамаашро якҷоя мебандем. Аз як тарафаш каме сӯроҳӣ мегузorem, то ки аз он гузашта тавонем. Ва дар дарунаш фарн ва алафро паҳн мекунем, он ҷо мулоим ва бароҳат хоҳад шуд. Аз берун, дар паси девор, ҷӯй мекобем, бар он сангҳо мегузorem ва дар он ҷо захира ва ганҷоямонро нигоҳ хеҳем дошт. Ин чайлаи оддӣ хоҳад шуд. Сиёхпӯстҳо онро вигвам ном ниҳодаанд.

— Фил, бархез — бетоқат шуда, бародарамро шитоб кунондам. — Биё зуд вигвамамонро созем!

Мо бо шавқу завқ аз пайи кор шудем. Даре нагузашта асоси чайла мустаҳкам устувор шуда буд, аммо барои сохтмонро ба анҷом расонидан боз якчанд рӯз лозим шуд.

Ҳар саҳар ман меҳмонхонаро зуд ба тартиб меовардам, ва мо ба ҷангал давон мерафтем. Тӯдаи

хокрӯба дар зери гилем зиёдтар мешуд, лекин нисбати кор бепарво будани ман ҳоло маълум намешуд.

Он рӯзҳои саҳар дар бешазор чӣ хел аҷоиб буданд. Мо ҳар ду ба ҳар тараф равона мешудем ва баъд аз чанд вақт бо бағалҳои фарн ё ягон хел шохаҳо (ҳезум) ба вигвам бармегаштем. Ҳар бор ягон чизи шавқовар рӯй меод ва баъд аз баргаштан аз хурсандӣ нафасгир шуда, ба якдигар онро нақл мекардем.

Рӯзе шохҳои яке аз деворҳои вигвамо мебофтам ва овози паррандаи мепаридаро шунидам. Аз паҳлӯ буми бӯр болҳояшро қариб ба ман расонда, парида гузашт. Ман корамро ба як тараф гузошта, ба дарахт баромадам, ва монанди санҷоб болотар ва болотар баромада, лонаро мекофтам. Дар душоҳаи аз ҳама баланд дар байни парҳои мулоими бӯрӣ, гӯё дар гаҳвораи коҳӣ, танҳо ягона тухми сап-сафед буд. Ман каме поёнтар фаромадам, ба шоҳа нишастам ва пойҳоямро ҷунбонда, ба атроф нигоҳ кардам. Нишебиҳои кӯҳҳо аз момогули осмонранг, ки аз онҳо гоҳ-гоҳ чароғҳои зарди чинорак менамуданд, тумани метофтанд. Ногаҳон ман Филиппро дидам. Ӯ дар даст тӯдаи фарнро дошта, дар бешазор оҳиста қадам мезад.

— Филипп! Зуд ба боло баро! — фарёд задам ман.

Баъд аз муддате ӯ аллакай ба дарахт баромад ва мо ҳар ду лонаро тамошо мекардем. Даре нагузашта бумро дидем. Бум дар дарахти дигаре ки дар наздики буд, нишаста, чашмони зардашро бо ғазаб милтос мезанонд. Мо фикр кардем, ки беҳтараш ба поён фародем, ва ҳамин ки ба замин ҷастем, парранда зуд қанотҳои калонашро кушод ва ба лонае ки ганҷаш ҷо гирифта буд, фуруд омад.

Тамоми ҳафта аз хона номаълум мегурехтем, ва ҳама чиз хуб мерафт. Маргарет-хола, аз афти кор, зид набуд, ки мо вақти худро бо хости худ мегузaronем. Баъзан ӯ ҳаста метофт, аммо ман ба худ мегуфтам, ки ин корӣ ман нест. Охир, ман дар таътил ҳастам ва вақтамро бо хоҳиши худ мегузaronдам!

Боре саҳарӣ холаам маро, ҳамон вақте ки оҳиста аз хона баромаданӣ будам, боздошт.

— Рут, ту ба кучо меравӣ? — пурсид ӯ.

— Бо Филипп ба бешазор, — бо дили нохоҳам ҷавоб додам ман. Охир, ман ҳама корро ба анҷом расонидам: зарфҳоро шустам ва меҳмонхонаро ғундоштам. Фил ба ман интизор аст, — рафтани шуда, сарамро ҷунбондам, лекин холаам дастамро маҳкам дошта гирифт.

— Фикр мекунам, ки корҳои Филипп бе ту ҳам буд мешавад. Ту ба ман лозим ҳастӣ. Ман ҷомашӯӣ мекунам ва ту мошинро нигоҳ карда, ба овезон кардани либос ёрдами худро мерасонӣ. Вақти он расидааст, ки ба кори хона одат кунӣ, бинобар ин барои иҷро намудани кор ту аллакай ба воя расидаӣ.

— Лекин имрӯз албатта бояд дар бешазор бошам, — ман ба холаам қавоқ андохта нигоҳ кардам ва бо биниам заминро кофта, якравона гуфтам. Ман аз дасташ раҳой ёфтан мехостам

— Пеш аз ҳама ту бояд шахсони аз худ калонро гӯш кунӣ, — маро сар надода, ҷиддӣ гуфт холаам. — Баъд аз шустани либос ба бешазор хоҳӣ рафт, ва агар якравӣ кунӣ, ман туро ҷазо медиҳам ва тамоми рӯз дар хона хоҳӣ нишаст. Ту набояд ин қадар танбал ва худпараст бошӣ!

Маргарет-хола ба ошхона рафт, ва ман ба зӯр ғазабро дар худ дошта, дилу бедилон аз паяш равона шудам. Ман хашмгин будам: имрӯз, шояд бум аз тухмаш мебарояд, ва ман аз ин гуна лаҳза қафо хоҳам монд. Филипп ҳамаи инро бе ман мебинад, оё ин одилона аст? Ман қарор додам, ки ҳаддалимкон беитоат ва инқиқтар шавам. Бигзор холаам афсӯс хӯрад, ки маро дар хона нигоҳ дошт.

Ман аллакай дар назди Маргарет-хола меистодам, вақте ки ногаҳон дари даромадгоҳи пинҳонӣ каме кушода шуд ва сари Филипп намудор шуд. Шояд, ӯ корро дар боғ саросемавор ба анҷом расонд, чунки рӯяш сурх ва мӯяш пахмоқ шуда буд.

Рут, ту меравӣ ё не? — пурсид ӯ.

— Не, — кӯтоҳ ҷавоб дод холаам. Рут ба ман кӯмак мерасонад. Филипп, ту худат танҳо бозӣ кун. Агар хуб рафтор кунад, он гоҳ баъд аз пешин озод хоҳад шуд.

Оҳ, ман худро он саҳар хеле бебахт ҳис мекардам! Ман рӯямро турш мекардам, чуқур нафас мегирифтам ва хамёза мекашидам, ҳар он чизеро ки зери поям меғалтид, лагад мезадам, то қасосамро аз холаам гирам. Аммо Маргарет-хола вонамуд мекард, ки ҳеҷ чизро намебинад, ва махсусан ин чиз маро оташин мекард: хафа шудан чӣ фоида дорад, вақте ки ба ту ҳатто нигоҳ намекунам.

Дар охир ман ба нияти худ расидам. Дарро пӯшида, нохост лаганчаро ғалтондам, ва дастрӯймолчаҳои тоза, ки бояд онҳоро овезон мекардам, ба замин афтиданд. Акнун холаам дар ҳақиқат ба ғазаб омад. Ў лабҳояшро саҳт фишурд ва гӯё ба чазо додан тайёр буд.

— Рут, ту шарм намедорӣ? — гуфт холаам бо тамкин. — Ман ба бешазор рафтано ба ту манъ мекунам. Тамоми ҳафта аз хона намебарой. Шояд ба ҳамин тариқ итоатмандтар ва покизакортар мешавӣ. Акнун ба кучое кӣ меҳоӣ рав. Дили ман танҳо ба модарат месӯзад. Оҳ, чӣ хел ӯ ғамгин мешавад, вақте ин гуна корношоям будани туро бинад.

Маргарет-хола дастрӯймолчаҳои чиркинро ғундошт ва ба хона даромад. Ман поямро задам ва ашқҳои қаҳрамро фуру бурда, ба тарафи дарича равон шудам, то ба пешвози Филипп равам, чунки то пешин ҳоло вақт бисёр буд.

Саҳар хеле ором ва гарм буд. Намнокии ҳаво зиёд буд. Баъд аз борони шабона ҳаво тоза буд ва бӯи форам ба машом мерасид. Ман бошам бо рӯи гиряолуд ва фикрҳои оташинона гӯё мувофиқати хуби муҳитро вайрон кардам. Ман бо дили ноҳолам истодам.

Ана дарахтон бе доду фарёд вазифаи худро иҷро мекунам. Ҳар як муғҷаи мешукуфта мӯъҷиза аст, ҳар як барг камолот аст. На ягон хафагӣ, на саросемагӣ – чӣ хел ҳама чиз хуб аст! Тадричан ин осудагӣ маро ором намуд. Аллакай афсӯс хӯрда, фикр кардам: “Ҳаёти ман чӣ тавр хуб шуда метавонист, агар ман нек мебудам”. На ҳама вақт ин гуна фикр ва хоҳишҳо ба сарам меомаданд, аммо ҳозир ман самимона пурра нек шуда, дар мувофиқат бо олами Худо зиндагӣ кардан мехостам. Ман инро чунон мехостам, ки дастамро ба осмон бардошта, мурочиат кардам: “Худоё!

Ман намехоҳам худпараст бошам, мехоҳам нек ва пурсабр шавам, аммо ҳеҷ чиз аз дастам намеояд”.

Ман ҳоло ягон бор ин хел дуо накарда будам. Ростӣ гап, дар бораи Худо шунида будам, аммо дар дил аз Ӯ хеле дур будам! Ба назарам намуд, ки калимаҳои дуо дар ҳаво маҳлул (нопадид) шуданд ва онҳоро касе нашонид.

Ноумедона китфҳоямро чунбонда, бе саросемагӣ дуртар рафтам.

“Ҳеҷ гоҳ аллакай иваз намешавам. Ҳамин тавр ҳамеша нафратовар ва бад хоҳам буд, — мулоҳиза мекардам ман. — Ҳеҷ кас ҳеҷ гоҳ маро дӯст нахоҳад дошт”.

Ман танбалона дар пайраҳа қадам зада, кӯшиш мекардам худро ором кунам ва тасаввур мекардам, ки Филипп дар бешазор чӣ кор мекунад.

Баъд аз муддате ӯро ҳаяҷоннок ва хурсанд дидам, ки сӯи ман медавид.

— Ман дидам, ки чӯча чӣ тавр тухмро сӯрох мекунад! — наздик шуда гуфт ӯ. — Вақте ки бум парида рафт, ман ба болои дарахт баромадам ва дидам, ки пӯсти тухм аллакай кафидааст, ва пардааш боло ва поён мешуд, мисли ки он нафас мекашид. Ман дар он ҷо вақти зиёд истода наметавонистам, чунки агар бум ба болои тухм нашинад, он саҳт шуда метавонист. Ҳозир бум дар лона аст...

Афсӯс, ки ба ман барои рафта дидан рухсат нест! Ман ба Филипп зуд тамоми ногувориҳоро нақл кардам. Чун ҳарвақта, ӯ маро дилбардорӣ кард, ва ман каме рӯҳбаланд шудам, агарчи хеле хуб медонистам, ки тамоман сазовори дилсӯзӣ нестам. Лекин ҳамаи нохушиҳо зуд аз хотир мебароянд, ва сӯҳбати мо бо таври номаълум ба дигар мавзӯъ гузашт. Мо дар бораи он ки дар нимаи дуҷуми рӯз бо чӣ машғул хоҳем шуд, муҳокима кардем.

Терри

Аз рӯзи тамом кардани сохтани вигвамамон аллакай якчанд рӯз гузашт. Ба фикрам, он мисли хоначаи на он қадар калон боҳаловат ва зебо буд. Мо дар қароргоҳи пинҳонӣ баъзе хӯроквориҳо ва дафтарчаи мушоҳидаҳоро пинҳон кардем. Фаршро бо алаф мисли кӯрпа пӯшонидем. Хеле хуб шуд!

Чӯчачаҳои хурд аллакай лонаҳояшонро партофта рафтанд. Мо бо ҳаловат парвози ноӯҳдабароёнаи онҳоро ва чӣ тавр дар алаф афтухез кардан ва виззоси баланд зада, модарашонро ҷеғ заданашонро тамошо мекардем. Чӯчаи бум низ калон мешуд. Он монанди лӯндаи пахтаи хокистаранг буд ва нӯли хамида ва чашмони зард дошт. Бум ягон зиддият надошт, ки ўро дар дастамон нигоҳ дорем.

Имрӯз аз кӯҳ шамоли сахт мевазид. Шамол гӯё моро тела медод ва мо бошем тамоми роҳ медавидем. Мо гӯё бо болҳоямон мепаридем, ва ин ба мо хеле маъқул буд. Ба вигвам расида, мо аз давидан ва хандидан нафасгир шудем ва бетоқат шуда, зуд дар салқинӣ дар фарши алафӣ истироҳат карданӣ будем. Боиси тааҷҷуби ман буд, ки Филипп нима ба сӯроҳии вигвам даромада, ногаҳон қафо гашт.

— Вигвамро ишғол кардаанд, — гарангона бо овози паст гуфт вай.

— Кӣ? – каме ақиб гашта, хашмгинона гуфтам ман.

— Ман хуб надидам. Ба фикрам, дар он ҷо як писарчаест.

— Ин вигвами мост-ку! Бигзор ки аз он ҷо бо хубӣ равад, — гуфтам ман ҷасурона.

Дар ҷавоб ягон овозе набаромад.

— Баро! — бо овози баланд фармон дод Филипп.

Ҷавобе наомад.

— Шояд мурдагӣ аст? — тахмин кардам ман.

— Не, ман чӣ тавр худро боло кашиданашро дидам.

Мо бечуръатона меистодем.

— Боз як бор ба он нигоҳ кардан лозим аст, — гуфт Филипп.— Шояд вай кар аст?

Филипп чорпо шуда, оҳиста ба дарун нигоҳ кард, ва баъд нима ба сӯроҳӣ даромад.

— Фил, чаро хомӯшӣ? — бетоқат шуда, ӯро аз пояш кашидам. — Дар он ҷо чӣ кор мекунед?

— Мо танҳо ба якдигар нигоҳ мекунем. Ин писарчаи оддӣ аст.

Баъдан ӯ ба одами ношинос гуфт:

— Ин вигвами мост, аз ин ҷо бирав!

— Ҳеҷ гоҳ! — эътироз кард писарча.

— Набошад ман туро аз пойҳоят кашида мебарорам! — тарсонд Филипп.

— Хайр чӣ! Он гоҳ ман деворро медорам ва ту маро бо он якҷоя хоҳӣ кашид.

Хомӯшӣ фаро расид. Писарчаҳо ба якдигар нигоҳ мекарданд, гӯё якдигарро меомӯхтанд, ман бошам бетоқат шуда ва хашмгин шуда, чӣ кор карданро наредонистам.

— Ман фаҳмидам, — дар охир гуфт Филипп. — Биё, чун дар китобҳои таърихӣ, ба қувваозмӣ мебароем.

— Чӣ?

Аз овозаш маълум буд, ки писарак нафаҳмид, ки аз ӯ чӣ мехоҳанд.

— Қувваозмӣ, — Филипп такрор кард. — Ин мубориза байни ду шахсест, ки ба ягон чиз ризо нестанд. Баро, қувваозмӣ мекунем! Агар ман бар ту зӯр бароям, ту меравӣ ва агар ту зӯр бароӣ, он гоҳ мо вигвамро бо ту тақсим хоҳем кард: чунки онро мо сохтаем.

Меҳмони ноҳонда розӣ шуд. Филипп роҳро ба бачаи ношинос кушода, аз сӯроҳӣ хазида баромад ва ба замин ғелид. Ман хеле хашмгин будам, лекин ҳангоме ки писарчаи хазидаистодаро дидам, оҳи сабук кашидам. Ӯ ба ман бо кадом сабабе маъқул шуд ва мехостам кӣ буданашро фаҳмам.

“Албатта, Филипп ғолиб мебарояд! — фикр кардам ман. — Лекин ман хеле мехоҳам, ки писарча бо мо монад”.

Қаду қомати бачаи ношинос на он қадар баланд буд, шояд ҳамсоли Филипп буд.

Дар танаш либоси камбағалона ва бе шубҳа майда буд. Чашмонаш мисли чашмони дурроҷ тобон, рӯяш офтобзада

ва доғи кунчитакдор дошт. Мӯйҳои ғафс ба пешонааш мерасиданд ва он коҳи титкардашударо дар бом ба хотир мерасонд. Дар даст ӯ як даста гул дошт. Оҳиста онро ба замин гузошта, писарча огоҳ кард:

— Даст нарасон, то он даме ки ман ин маҳмаддоноро мағлуб кунам!

Қувваозмой тамоман бе қоида шурӯъ шуд. Пеш аз он ки Филипп ба мубориза тайёр шавад, писарча ба вай ҳамла кард ва зуд бо мушт ба манаҳаш зад. Филиппи дар ғафлат монда ҳанӯз чизеро нафаҳмида буд, ки ба гӯшаш боз як зарба гирифт. Ҳатто баъд аз ҳамин ҳам ӯ мижазанон ва аз ҷой начунбида гаранг меистод.

— Фил, зан ӯро! — ман дод задам ва дарахти дар наздикӣ истодаро бо поям задам, то диламро ором кунам.

Вақте ки Филипп охир ба ҳуш омад, қувваозмоии ҳақиқӣ сар шуд. Ӯ мисли барзагов боқувват ва якрав шуд, рақибаш бошад хази майдаҳахро ба ёди кас меовард. Писарча ҳам шуда, печутоб меҳӯрд ва хез зада морпеч мешуд. Мушакҳои дасти хароби сабзинааш таранг шуда, лабҳояш зич баста шуданд. Ӯ боз ва боз меҷаҳид ва Филипп бошад дар як ҷой бе ягон хато мустаҳкам истода, зарбаҳои ҷавобии саҳт меод. Ин қувваозмой ҷалбкунанда буд ва ман мисли тамошобин дар нишастгоҳ лабҳоямро мегазидам ва барои онҳо ғам меҳӯрдам.

Ба ҳар ҳол ношинос ғолиб баромад. Ӯ вонамуд кард, ки гӯё ба гардани Филипп ҷастан меҳаҳад, аммо ногаҳон худро ба тағи пойҳояш партофта, вайро ба замин ғалтонд. Филипп ҳанӯз чӣ рӯй доданаширо нафаҳмида буд, ки писарча аллакай ба сини ӯ нишаста буд ва бо тамоми қувват бо муштҳояш ӯро мекуфт.

— Бас кун! — Филипп бо тамкин вайро бозистонд. — Ту ғолиб баромадӣ.

— Албатта, ман ғолиб баромадам! — Аз ҷой бархеста, ношинос бо фаҳр гуфт. — Лекин ман ба чайлаи соддаи ту мӯҳтоҷ нестам. Ман худам ҳам аз ин беҳтарашро сохта метавонистам.

Ӯ гулҳоро бардошта рафтани буд, аммо Филипп ӯро боздошт.

— Ист, биё якҷоя ноништа мехӯрем. Дар вигвам ба ту низ ҷой ёфт мешавад. Ва баъд боз як бор қувваозмой мекунем.

— Ман зид нестам, – дар ҷавоб гуфт писарча.

Мо ҳанӯз он қадар гурусна набудем, лекин фаҳмидем, ки бояд ўро бо ягон чиз боздорем. Ва дар ҳақиқат, аз гуфтани калимаи “ноништа” дар писарча тағйироти аҷоиб рӯй дод: вай дигар бадқавоқ ва зиқ набуд, дар рӯяш ҳавасмандӣ пайдо шуд. Ягон чиз нагуфта, ў ба пӯи алаф нишаст.

Эҳтимол, писарча хеле гурусна буд. Ман ҳеҷ гоҳ надида будам, ки ягон кас бо чунин суръати тез хӯрок хӯрад. Ҳамин ки мо аз коғазхалтаамон бутербродҳоро гирифтем, ў ба онҳо зуд часпид, ва то даме ки мо бо Филипп якогӣ хӯрдем, ў хомӯшона се дона хӯрд. Вақте ки нонрезаи охири нест шуд, ў ҷемро (мурабборо) аз коғазпечаш лесид ва дасташро паси сар гузошта, дароз кашид. Мо низ монанди ў амал кардем.

Мо худро хушҳол ва хушбахт ҳис мекардем. Алафи мулоим рӯйҳои моро форам хориш меод, ва аз мағзи алаф шӯълаҳои гарми офтоби баъди пешин мегузашт, ва шамол нӯги дарахтонро хиширрос мезанонд.

— Номи ту чист? - пурсид Филипп.

— Терри, — дар дандонҳояш алафакро дошта ҷавоб дод писарча.

— Ту чандсола ҳастӣ?

— Моҳи август ёздаҳсола мешавам.

— Дар кучо зиндагӣ мекунӣ?

— Дар водӣ дар назди ҷӯйбор.

— Оё ту бародар ё хоҳар дорӣ?

— Не, танҳо модар дорам.

— Падари ту дар кучост?

— Падар надорам.

— Ту бо ин гулҳо чӣ кор мекунӣ?

— Ман онҳоро мечинам ва модарам онҳоро дар шаҳр мефурӯшад.

Каме хомӯш нишастанд.

— Оё ту мехоҳӣ лонаи бумро бинӣ? — ногаҳон пешниҳод кардам ман.

— Ҳаминро? — ӯ ба дарахт ишора намуд. Ман аллакай онро дидам. Соли гузашта ман як буми майдари ром кардам. Он дар хонаам тақрибан ду моҳ зиндагӣ кард.

Ман ба ғазаб омадам: ин лонаи буми мост! Кӣ ба ӯ рухсат дод, ки ба он ҷо барояд? Лекин Филипп зуд ба тарафи Терри ҳам шуда пурсид:

— Оё ту ҷои дигар лонаҳоро медонӣ?

Писарча ба мо ҳавобаландона назар андохт.

— Дар ҷангал ҷои қариб тамоми лонаҳоро медонам!

— Терри, ба мо онҳоро нишон деҳ! — Филипп аз ҷой бархест.

Писарча бо дили нохоҳам аз ҷой бархест ва ба мо аз сар то пой назар андохта, фикр мекард, ки оё мо сазовори боварӣ ҳастем.

— Майлаш, розӣ шуд ӯ ва ба буттазор ҷаст.

Ин дар ҳақиқат рӯзи хуб буд, ва баъд аз ин рӯз ман худро тамоман беқувват ҳис кардам. Куртаи ман дарид, зеро ман аз пушти Терри, ки ӯро ягон монеа бознамедошт, мерафтам. Мо то зону ба ҳавз мебаромадем, то ки лонаҳои паррандаи найзорро бубинем, ва ё ба кофтани лонаҳои зоғ ба дарахтҳои баланд мебаромадем. Мо ковокии дарахтонро санҷида, ҷӣ тавр парида даромадан ва баромадани майнаро тамошо мекардем. Бешазор ба мо сиррашро кушод, ва мо дар ин мӯҳлати кӯтоҳ назар ба рӯзҳои гузашта дар бораи он зиёдтар фаҳмидем.

Офтоб аллакай менишаст, ва мо бояд ба хона бармегаштем.

— То дидан, Терри! — мо хайрухуш кардем, лекин ҳанӯз барои рафтан саросема намешудем. Наход ки шиносоии мо бо ҳамин анҷом ёбад? Оё ин писарчаи оддӣ бо мо вохӯрдан мехоҳад?

— Оё шумо пагоҳ бармегардед? — пурсид Терри, ва мо бо осонӣ нафас кашидем.

Аз ҳамин вақт сар карда мо Терриро дӯст меҳисобидем.

Баррачаи гумшуда

Мо бо Терри қариб ҳар рӯз вомехӯрдем, ва вақти бо ӯ мегузарондамон хеле тез мегузашт. Ӯ моро ба ҷойҳои аз ҳама пинҳониаш, ки танҳо ӯ медонист, мебурд ва сиррҳояшро нишон медод: лонаҳо, хонаи хирс ва хонаи рӯбоҳ. Мо ҳайвонҳои гуногунро аз пайҳояшон, паррандаҳоро аз фарёдашон шинохтан ва маънои онҳоро фаҳмиданро омӯхтем. Терри моро аз байни ботлоқ ва лойдонҳо мебурд, ва дар он ҷо мо гулҳои аз ҳама барвақт шукуфтаре меёфтем ва ӯ ба мо аз кучо чидани гулҳои сӯхлабро нишон медод. Ӯ ба чашми мо олами нав ва аҷоибро кушод, ва мо аз дониши ин писарча дар бораи ҳаёти бешазор ба ваҷд афтада, ӯро дӯст доштем.

Пештар ман нисбат ба дӯстони Филипп адоваткорона рафтор мекардам, чунки онҳо бо ман муносибат доштан намехостанд. Аммо Терри ба мо як хел рафтор мекард: ҳеҷ вақт вай ба ман барои духтар буданам ва хеле аз онҳо хурд буданам ҳавобаландона нигоҳ намекард.

Афсӯс ки Филипп аз дарахт афтида, пояшро лат хӯронд ва бояд дар хона мемонд. Ман низ қарор додам, ки ба бешазор намеравам, ва бародарамро ба қадри имкон, то даме ки ӯ бистарӣ буд, андармон мекардам. Саъю кӯшишҳои ман бомуваффақият буданд, лекин бо кадом як сабаб Маргарет-холаро ба хашм оварданд. Ман мурғобиро дошта, ба он кулӯтаи бачагоноро пӯшондам ва ба назди бемор овардам, гӯё ба аёдати ӯ омадааст. Баъд мурғобиро ба ошхона бурда, дере нагузашта онро аз хотир баровардам. Аз як пой ба пой дигар ғелида, он ба даҳлез даромад, дар он ҷо бо холаам вохӯрд ва холаам албатта аз чунин “меҳмон” хурсанд набуд. Мо дидем, ки чӣ тавр холаам онро аз дар берун мекард, аммо мурғобӣ баланд ва раҳмоварона эътироз мекард. Аз тиреза нигоҳ карда, мо мурғобиро, ки дар тан кулӯтаи бачагонаи гулобии абрешмӣ дошт ва дар марғзор мағрурона роҳ мерафт, дидем.

Мо бар ин намоиши шавқовар хандидем ва хостем аскарчабозӣ кунем, лекин дар ҳамин вақт ба сарам фикри хеле хуб омад.

— Филипп, сабр кун! — гуфта, давон ба берун баромадам. Ман зуд ба анбор даромадам ва баъди якчанд дақиқа бо чор гурбачаҳои бароқи хур-хур мекарда баргаштам.

— Фил, биё бо онҳо бозӣ кунем, — гурбачаҳоро поён фароварда, пешниҳод кардам.

Баъд аз он курачаҳои мрамариро гирифтаам ва мо онҳоро дар фарши хона ғелониданро сар кардем. Мо аз хурсандӣ чиррос мезадем ва курачаҳоро аз як ғӯша ба ғӯшаи дигар ғелонида, гавак мекашидем. Ва гурбачаҳо бошанд, мисли девона аз пушти онҳо медавиданд, то ки бо пойҳои мулоимашон доранд. Ногаҳон гумбурроси баланд садо дод, ва хурсандии мо зуд нест шуд. Гурбача ба кунчи дастархон хез зад ва онро кашида, гулдонро чаппа кард. Ҳамин вақт ба хона Маргарет-хола даромад.

Ду гурбача аз назди пойҳои холаам мисли тир аз дар берун гурехтанд, вале яктоаш истод ва аз кадом як сабаб бо нохунҳои майдааш ба ҷуроби холаам чангол зад. Гурбачаи вайронкор бошад дар дастархон дасту пой мезад ва аз он халос шуда наметавонист. Об аз гулдон ба болои гилем рехт, ва мо бо Филипп дар замин ғелида, чунин хандидем, ки ашкҳоямон аз рухсорамон равон шуданд.

Танҳо барои холаам хандаовар набуд. Албатта, бозии шавқовари мо хеле ғамгинона ба анҷом расид. Холаам гурбачаҳоро дар анбор маҳкам кард, ва ба муқобилатҳоям нигоҳ накарда, маро ба берун гусел кард. Ба дасти Филипп китоб дод ва ўро ба ҷойгаҳаш хобонд.

Ҷазоро ноҳақ шуморида, ман ранҷидам ва даҳ дақиқа бар болои тарошаҳо нишастам. Албатта, Маргарет-хола ба ҳама чиз маро айбдор намуд, агарчи ба назари ман менамуд, ки айби Филипп аз айби ман камтар нест. Дуруст аст, ки ман гурбачаҳоро овардам, лекин Филипп нагуфт, ки ин бад аст, ва баръакс худаш ҳам, бо хурсандӣ бозӣ мекард. Ман аз Маргарет-хола ба хашм омада будам, ки вай бо ман хеле бетакаллуфона рафтор кард. Лекин агар ба ин чиз одилона мулоҳиза кунем, на ман, балки гурбача айбдор аст. Ногаҳон он гурбачаи ҳаррангаи тар, ки дар

дастархон очизона чунбучӯл мекард, ба хотирам расид ва ман аз сидқи дил хандидам.

Номаълумакак табъам аз нав хуш шуд ва ман ба чустучӯи гули барфаки нахустин равона шудам. Аз сӯрохии девор гузашта, бо умеди ки дар роҳ тасодуфан Терриро мебинам, ба тарафи бешазор рафтам.

Аз сайру гашти марғзор, чидани гулҳо ва фикр кардан дар бораи Филипп ва Терри хеле хушҳол мешудам.

Дар наздикӣ овози мардонро шунида, хеле ба ҳайрат афтидам, лекин вақте ки ба ақиб назар андохтам, мистер Теддиро дидам. Чӯпон ба тарафи ман бо пушташ истода, ба беша зеҳн мемонд. Хостам фаҳмам, ки ӯ дар ин ҷо чӣ кор мекунад, ва аз буттаи дӯлона гузашта, аз дигар тарафе ки маро хуб дида мешуд, баромадам.

— Салом, мистер Тедди! — ман дастамро чунбондам.

— Ҳа духтарак, ин туй? Салом, салом! — чӯпон самимона табассум кард.

— Чаро имрӯз шумо дар бешазор ҳастед, ва на дар назди рамаатон? — наздик шуда пурсидам ман.

— Ман баррачаро мекобам. Имрӯз яке аз баррачаҳо гурехт. Фикр мекунам, вай дар ягон ҷои буттаҳо пинҳон шудааст, шояд онро якҷоя мекобем?

Ман ҳам аз сӯҳбати минбаъда ва ҳам аз таклифи кофтани баррача ниҳоят шод шудам. Ин пирамард бо мӯйҳои сафед ва рӯи офтобзадаву бодхӯрда ба ман маъқул шуд. Баъд аз чанд дақиқа мо чунон сӯҳбат мекардем, ки гӯё якдигарро тамоми ҳаёт мешинохтем.

— Чаро вай гурехт? — пурсуков мекардам ман, вақте ки чариҳоро аз назар мегузарондам.

— Ман фикр мекунам, ки вай аз он ҷиҳат ба одамон монанд аст, ки худсарона рафтор карданро дӯст медорад. Бинобар ин бечора роҳгум задааст.

— Шояд акнун аз кори кардааш пушаймон аст ва хеле мехоҳад, ки мо ӯро ба таги кифтпӯшак гирем, — гуфтам ман.

— Ҳа, — фикр карда розӣ шуд пирамард. — Одамон низ ҳамин гуна ба душвориҳои зиёд дучор мешаванд, ва танҳо ҳамон вақт мефаҳманд, ки роҳи интихобкардашон роҳи

беҳтарин набуд, – фикрашро давом дода гуфт ӯ. — Акнун баррача дар кучое бо тамоми қувват фарёд мезанад, то ман вайро наҷот диҳам. Оҳ, кошки зудтар вайро меёфтем!

— Вай аз мо хурсанд мешавад, ҳамин тавр не?

— Албатта. Илова бар ҳамаи ин вай гурусна ва хеле монда шудааст.

— Оё шумо барояш ягон чиз доред?

Чӯпон кисашро кофта, шишаи ширдорро баровард.

— Ҳамин ки ман вайро ба дастам гирам, ҳамон замон биничашро ба даруни киса меандозад. Медонад, ки ман вайро фаромӯш накардаам!

Мистер Тедди паст хандид.

— Наход вай хеле дур рафтааст? — ҳайрон шуда гуфтам ман.

— Ҳамин тавр.

— Агар мо вайро наёбем-чӣ?

— Ҳоло чунин воқеа рӯй надода буд.

— Оё шумо роҳгумзадагонро муддати дуру дароз мекобед? — мепурсидам ман.

— Рӯзе тамоми шаб дар таги борон монда, тар шудам. Раъду барқ гулдурос мезад ва шунидани маоси гӯсфанд хеле душвор буд. Вай дар буттаи марминҷон чунон саҳт печида буд, ки ман базӯр вайро аз он ҷо баровардам. Вай аз гуруснагӣ, хунукӣ ва тарс қариб мемурд.

— Баъд чӣ рӯй дод?

— Ман онро ба боронӣ печонидам ва ба хона бурдам.

Ман боз як савол доданӣ будам, лекин нохост чӯпон дасташро боло кард ва дар ҷояш, кадом як чизеро бо диққат гӯш карда, истода монд. Ман ягон чиз нашунидам, лекин ӯ фарёди пасти раҳмовари баррачаро шунид.

— Вай аст! — бо хурсандӣ ҷаноб Тедди гуфт. — Дар он буттаҳо аст.

Чӯпон дилпуруна ба пеш рафт. Ман аз қафо ҳанӯз ягон садоро нашунида мерафтам. Мо ба буттазорҳои ғафс наздик шудем ва танҳо он вақт маоси пастро пай бурдам. Чӣ тавр ин баррача ба ин ҷо даромада бошад? **Бутта чунон ғафс ва хордор буд, ки ман тасаввур карда наметавонистам, ки чӣ тавр чӯпон баррачаи печидаро**

мебарорад. Албатта, мистер Тедди сахт дасташро захмдор кард, лекин баррачаро халос намуд, ва мо баргашта рафтем. Дар роҳ чӯпон бо вай хеле меҳрубона гап мезад, гӯё кӯдаки майда бошад.

Ба назарам, баррача фаҳмид, ки барояш хавотир кашида, ӯро мекофтанд. Аввал пастакак маос мезад, ва баъд ором шуда, ба гуфти чӯпон биничаашро ба даруни кисааш андохт.

Дасти ман дар дасти калони обиладори чӯпон боэътимод ором буданд ва ӯ аз хастагӣ бо душворӣ қадам гузошта, дар бораи як чизи форами мулоҳиза мекард, чунки рӯяш хушнуд менамуд. Ман хеле фаҳмидан меҳостам, ки ӯ дар бораи чӣ фикр мекунад, лекин хомӯш будам ва метарсидам хомӯшии аҷиби бешазорро вайрон кунам.

Вақте ки мо ба марғзор расидем, офтоб аллакай мешишт ва осмон ранги садафҳои гулобиро хотиррасон мекард. Мистер Тедди баррачаро сар дод, ва он хурсандона хез зада дар рама гум шуд.

— Ман бояд ба хона равам, — бо дили нохоҳам гуфтам ман.

— Ташаккур, ки маро ҳамроҳи худ гирифтед. Лекин, ба толеи ман чӯпон аз дастам дошт ва дар наздаш ба нимкати назди молхона шинонд.

— Ман ба ту дар бораи барраи гумшудаи дигар нақл мекунам.

Ҷ аз кисааш Аҳди Ҷадиди хӯрдашударо баровард ва саросема нашуда хонданро шурӯъ кард:

“Лекин Ҷ ба онҳо масали зеринро гуфт: Кист аз шумо, ки сад гӯсфанд дошта бошад ва яке аз онҳоро гум кунад, он наваду нӯхро дар биёбон гузошта, аз аҷиби он гумшуда намеравад, то даме ки онро биёбад? Ва чун ёфт, бо шодӣ онро бар китфи худ мегузорад; ва ба хонаи худ омада, дӯстон ва ҳамсоягонро чеғ мезанад ва ба онҳо мегӯяд: “Бо ман шодӣ кунед: ман гӯсфанди гумшудаи худро ёфтам”. Ба шумо мегӯям, ки дар осмон барои як гуноҳкоре ки тавба мекунад, шодӣ зиёдтар хоҳад буд, назар ба наваду нӯх одиле ки ба тавба эҳтиёҷ надоранд”.

— Духтарак, ту фаҳмидӣ? Дар осмонҳое ки Худои мо зиндагӣ мекунад, хурсандии зиёд рӯй медиҳад, вақте ки одамҳо аз доми иблис, аз доми гуноҳ раҳой меёбанд. Исо моро дӯст медорад ва меҳонад моро озод карда, ба хонаи Худ барад, то ки мо то абад хушбахт бошем.

Чӯпон хомӯш истод. Ба уфуқи торикмешуда нигоҳ карда, ӯ гуфт:

— Хайр, Рут, ба хона бирав. Шаб ба хайр.

— Шаб ба хайр! — ҷавоб додам ман ва давон рафтам.
— Ташаккур ба шумо!

Ман баъд аз хӯроки шом ба Филипп ҳодисаи рӯйдодаро нақл кардам, лекин дар бораи хониши Инҷил ҳеҷ чиз нагуфтам. Бо кадом як сабаб шарм медошам, ки дар ин бора нақл кунам.

Фикри хуб

Ба Филипп ҳанӯз иҷозат наметоданд, ки ба ҷангал равад, ва мо наметонистем бо ҷӣ кор машғул шавем, бинобар ин дар боғ сайру гашт мекардем.

— Рут, кай ман дорои фотоаппарат хоҳам шуд? — ногаҳон пурсид Филипп ва зиндадилона илова кард: — Тасаввур карда метавонӣ, ҷӣ хел сурати зебо гирифта мешуд: буме ки дар дасти ту нишастааст! Ва умуман ҳамаи лонаҳоро сурат мегирифтем.

— Лекин мо аллакай панҷоҳ пенс дорем. Ба ҳар ҳол мо ба сӯи мақсади худ рафта истодаем.

— Чунон суст... Маро ба қарибӣ ба пансион мефиристанд. Ақаллан ягон-хел имконияти пул кор кардан мебуд.

— Фил, як фикр омад! — аз хурсандӣ ҷастам ман.

— Ҷӣ гуна? — оҳиста пурсид вай.

Вақтҳои охир Филипп ба фикрҳои ман хеле шубҳаовар нигоҳ мекард, чунки одатан онҳо бо нохушӣ ва ҷазоҳо анҷом меёфтанд.

— Ин дафъа фикр ҳақиқатан ҳам хуб аст! Маргарет-хола аз ин ҳеҷ гоҳ пай нахоҳад бурд. Биё, мисли Терри гул чида, мефурушем. Мо метавонем фунтҳо ба даст оварем! Фил, охир розӣ шав. Ин хеле хуб мешавад!

— Лекин ин кори мо ба модари Терри писанд намеояд,
— дилпур набуд Филипп. — Агар аз мо гул харанд, он гоҳ ӯ
ҳеҷ пуле кор намекунад.

— Лекин, охир, модари Терри гулҳоро дар шаҳр
мефурӯшад, мо бошем хона ба хона мегардем. Ва боз
медонӣ чӣ, биё мисли ҷӯгиҳо либос мепӯшем!

Чашмони Филипп аз хурсандӣ дурахшиданд, ва ман
фаҳмидам, ки ӯ розӣ шудааст.

— Биё ба хонаҳои калони қад-қади роҳ равем, — зуд
фикри маро давом дод ӯ. — Либосҳои кӯҳна ва
пойафзолҳои ифлосро мепӯшем, ва барои ба ҷӯгиҳо
монанд шудан, рӯйҳоямонро чиркин мекунем, ту бошӣ ба
китфҳои худ рӯймоли сурхро мепартой. Ана мебинӣ, чӣ
қадар пули зиёд кор мекунем! Биё, худи имрӯз равем!

Ман зуд аз ҷой ҷастам, лекин пойи дардманди
Филиппро ба ёд оварда, истодам.

— Фил, оё ту роҳ гашта метавонӣ? Умуман, ин хубтар
аст, ки ту каме мелангӣ, чунки одамон ба ту дилсӯзона
рафтор хоҳанд кард. Ту мегӯӣ: “Ба ланги бечора раҳм
кунед” ва дастро барои садақа дароз хоҳӣ кард, —
хаёлпарастӣ мекардам ман. — Ва барои боварибахш
шуданаш, поятро бо рӯймол мебандӣ ва вонамуд мекунӣ, ки
поят дард мекунад ва роҳ гаштанат хеле душвор аст. Лекин
ту набояд инро аз ҳад зиёд кунӣ, чунки ман тоқат накарда,
механдам.

Ман тасаввур кардам, ки ҳамаи ин чӣ хел хандаовар
хоҳад намуд, ва аз таҳти дил хандидам.

Рӯзи оянда Филипп худро беҳтар ҳис кард. Саҳари
барвақт, бо худ сабади калонро гирифта, мо барои чидани
гул ба бешазор рафтем.

— Дар пастӣ мо албатта гулҳои арӯсии (чинорак)
зиёдро мечинем, ва шояд ҳатто сӯхлабҳоро меёбем, —
Филипп дар роҳ андеша мекард.

— Метавонем шоҳаҳои олуболу шиканем, — пешниҳод
кардам ман. — Ва ман боз мехоҳам дастагулҳои майдаи
бунафша тайёр кунам. Мо онҳоро ба одамоне мефурӯшем,
ки намехоҳанд дастагулҳои калон харанд.

— Ва бо кадом нарх мо онҳоро хоҷем фуруҳт? —
ногаҳон пурсид Филипп.

Мо оромона ба ҳамдигар нигоҳ кардем. Албатта, мо дар
бораи нархи гулҳо ягон тасаввуроте надоштем.

— Намедонам, — ҷавоб додам ман.

Ва ин ҳам моро нигоҳ надошт. Мо бо суръат аз пайраҳа
ба водӣ фаромадем ва дар назди дарахти олуболу, ки
пурра бо гулҳои сафед пӯшонида шуда буд, истодем.

Ман фавран шикастани шоҳаҳоро сар кардам, Филипп
бошад бо ҳавас хӯшаҳои калони гулҳоро тамошо мекард.

— Чӣ хел зебо! — пурҳаяҷон шуда гуфт ӯ. — Гӯё
сарпӯшакҳои барф дар шоҳаҳо...

— Филипп, чаро ба ёрӣ намерасонӣ? Бубин, чӣ хел
шоҳчаи зебо. Онро шикан!

— Оё ба он дилат намесӯзад, Рут? — ба хоҳиши ман
аҳамият надода пурсид Филипп ва гӯё бо овоз андеша
карда гуфт: — Вале баъд аз якчанд рӯз баргҳои гул
мерезанд, ва ҳамаи ин назокат гум хоҳанд шуд. Ҳеҷ чиз дар
ин дунё абадӣ нест, ҳатто чизи зеботарин ҳам.

Лекин баъд меваҳо пайдо хоҳанд шуд, — гуфтам ман. —
Бас кун, Фил! Ҳозир вақти он нест, ки дар бораи ин фикр
кунӣ. Беҳтараш якчанд шоҳаҳоро чин!

Филипп ба хоҳиши ман ҷавобе надод. Ӯ ба чидани
бунафшаҳои калон шурӯъ намуд, ва қиёфаи ӯ ҳамон хел
хаёлпарастонаи андешамонанд меистод. Ман ҳамин гуна
будани ӯро дӯст намедоштам, ва ҳарчанд ба калимаҳои
охирини ӯ диққат надода бошам ҳам, онҳо ногаҳон ба
хотири ман омаданд: “Ҳеҷ чиз дар ин дунё абадӣ нест...”

Шояд, ин ҳақиқатан ҳамин хел аст. Ҳар он чи хурсандӣ
ва лаззат меоварад, масалан: таътил, овозхониҳои
паррандаҳо, ғуруби офтоб, шукуфаҳои баҳорӣ — зуд
мегузаранд, нест мешаванд. Албатта, онҳоро дигар
ҳиссиётҳо ва ҳодисаҳо иваз хоҳад кард, лекин аз онҳо ҷудо
шудан ҳамеша дарднок ва ғамгангез аст. Аммо ҷанҷолҳо ва
нохушиҳои зиёд маро рӯз ба рӯз дунболагарӣ мекунанд ва,
шояд, онҳо хотима надоранд. Албатта, рӯзҳои мешаванд, ки
ҳамааш хуб ва ором аст, аммо бар зидди хости ман
нохушиҳо албатта бармегарданд.

Мо чунон боғайрат кор мекардем, ки дар байни якчанд соат сабадро бо дастаҳои чинораҳои тиллоӣ, сӯҳлаби сурхи баланд ва ёсумани хушбӯӣ пур кардем. Шоҳаҳои олуболуро мо алоҳида гузоштем, зеро чунин меҳисобидем, ки онҳо ба ягон ороиш мӯҳтоҷ нестанд.

Мо сабадро дар боғ пинҳон карда, ба хона шитобидем, то ба хӯрок дер намонем ва холаамонро ба ғазаб наорем. Дар рӯи миз мо хеле кӯшиш мекардем, ки ҳаяҷони худро пинҳон кунем. Лекин Маргарет-хола бо диққат ба Филипп чашм медӯхт, ва вақте фаҳмид, ки мо боз меҳоҳем аз хона равем, ба ташвиш даромад:

— Филипп, ту имрӯз хеле зиёд сайру гашт кардӣ! Ба фикрам, ту бояд каме истироҳат кунӣ. Оё поят саҳт дард мекунад?

— Тамоман дард намекунад. Ва қариб тамоми саҳар истироҳат кардам. Умуман барои пой ҳаракат фоиданок аст, ва баъд аз нисфирӯзӣ хостам онро бо роҳгардӣ беҳтар кунам.

Чун ҳарвақта Филипп холаамонро аз фикраш гардонда тавонист.

— Хеле хуб, — розӣ шуд ӯ, — лекин аз ҳад зиёд хаста нашав ва аз ботлоқ дуртар гард. Ба пойафзоли хоҳарат нигоҳ кун — ин шармандагии ҳақиқист!

Филипп ба пойафзолҳои ман нигоҳ кард ва оҳ кашид. Пеш аз хӯрок, барои он ки Маргарет-хола ҳеҷ чизро пай набарад, ӯ албатта, пойафзоли худро иваз кард. Ман бошам дар бораи ин тамоман фикр ҳам накардам ва бо алам ба бародарам ҳасад бурдам: чӣ хел ҳаёти оромона мебурдам, агар чун Филипп зода мешудам!

Маргарет-хола ба ошхона баромад ва шустанӣ зарфҳоро сар кард. Ӯ ба ман нагуфт, ки барояш кӯмак расонам, ва бинобар ин фикр ҳам накардам, ки ёрдами худро пешниҳод кунам. Ман ҳамеша далел ва баҳонаҳои зиёд меёфтам, ҳатто ҳамон вақте ки холаам ба кӯмаки ман мӯҳтоҷ буд. Имрӯз бошад ӯ барои шунидани баҳонаҳои ман хеле хаста шуда буд, ва бинобар ин маро ташвиш намедод.

Ҳамин ки дар аз пушти холаам пӯшида шуд, ман ба хоначаи худ давидам ва кокулҳоямро кушодам. Мӯйҳоям ба

китфам ғалтиданд. Баъд ба сарам рӯймолчаи ҳиндиеро, ки модарам ба ман фиристода буд, бастам, пешбанди ифлосро бастам ва пойафзолҳо ба иваз кардан эҳтиёҷ ҳам нашоштанд. Ман ба оврагарди ҳақиқӣ хеле монанд шудам. Филипп дар тан камзӯли дарида дошт, ки бо он одатан ба болои дарахт назди лонаҳои паррандаҳо мебаромад, ва мӯзаҳои соқҳояш баланд пӯшида буд ва ӯ ба ман ҳамсафари мувофиқ буд.

— Фақат холаи Магарет моро набинад, чунки худро бад ҳис хоҳад кард, – бо овози паст гуфт ӯ, вақте ки мо оҳиста ба тарафи баромад равона мешудем. — Биё, аз сӯрохии девор равем!

Мо ба сари роҳ сиҳат-саломат расидем ва саросема нашуда ба болои теппа назди хонаҳои калон мебаромадем. Пои Филипп каме дард мекард, лекин вай маълум намекард. Моро каме намуди пажмурдаи гулҳо ба ташвиш меандошт. Албатта, беҳтар мешуд, агар онҳоро тару тоза мекардем, аммо барои ин онҳоро тамоми шаб ба об гузоштан лозим мебуд, аммо мо ба интизори рӯзи оянда сабр карда наметавонистем.

Вақте ки мо ба хонаи якум наздик шудем, шавқу завқи мо каме паст шуд.

— Ту чӣ мегӯӣ? — худро гум карда пурсид Филипп.

— Чаро ман? Ту бояд гап занӣ! Ту ин корро беҳтар мекуни!

— Хайр майлаш, — зуд ором шуд Филипп, — шояд ба мо ягон чиз гуфтан ҳам лозим намешавад. Соҳиби хона аз хонааш баромада, мегӯяд: “Чӣ хел гулҳои зебо! Ба ман ду даста диҳед!” Ту ба ӯ гулҳоро дароз хоҳӣ кард, ва ӯ пулашро медиҳад, ва мо аз он ҷо меравем.

Ин фикр моро хеле рӯҳбаланд намуд, ва мо ҷасурона аз роҳе ки сангрза пошида шуда буд, мерафтем ва дере нагузашта ба дуроҳа расидем. Яке аз роҳҳо ба тарафи чап, аз байни сабзор ва гулзор мебурд, ва дигаре ба тарафи рост, аз байни санавбарҳои баланд, ба дари ақиби хона мебурд.

— Филипп, ба кучо меравем? — хонаро нигоҳ карда, пурсидам ман.

— Ба ин ҷо, ба тарафи рост. Ба ҳар ҳол лӯлӣ буданамонро набояд аз хотир барорем.

Филипп ба пеш рафт ва бечуръатона тақ-тақ кард. Баъд аз чанд лаҳза дар кушода шуд, ва хизматгорзани бадқаҳр бо мӯйҳои чингилаи рангкарда дар пеши мо намоён шуд.

— Хуб? — зуд пурсид ӯ.

Мо худро гум карда, ба ӯ хомӯшона нигоҳ мекардем. Ногаҳон хеле саҳт хандаам омад. Ман худро дошта натавониста, ба ақиб нигоҳ кардам. Филипп зуд дастрӯймоли худро берун кашид ва вонамуд кард, ки биниашро меафшонад, лекин садои ақиб, як чизе монанди хуррок ва ханда, баромад. Ин хуруҷи нави хандаи маро ба вучуд овард. Дар чашмонам аллакай ашқо пайдо шуданд, ва онҳоро пинҳон карда, ман ба хизматгор ақибамро гардондам.

— Хуб? — таҳдидомез такрор кард ӯ.

Филипп, бо душворӣ худдорӣ карда, дар охир ҷавоб дод:

— Оё шумо намехоҳед дастаи гул харед?

— Не! Оё шумо гулзорҳои моро надидед? Соҳиби хона намедонад, ки гулҳои худро чӣ кор кунад. Ва гулҳои шумо аллакай пажмурда шудаанд.

— Лекин дар об аз нав зинда хоҳанд шуд! — ӯро бовар кунонданӣ шудам, лекин дари хона дар пеши чашмам пӯшида шуд.

Мо ба воситаи пайраҳа баргашта, танҳо баъд лола ва наргисҳои зеборо дидем, ки пеш ба онҳо ягон диққате навода будем. Ва хизматгор ҳам бо лабҳои сурх ва бинии ғафс хандаовар менамуд. Ҷамаи ин то андозае хандаовар менамуд, ки мо ноумедиро ҳис намекардем ва дилпур будем, ки кори мо мо имрӯз албатта барор мегирад.

— Ҳар чи рӯй диҳад ҳам, ин дафъа мо набояд хандем, - ҷиддӣ гуфт Филипп, вақте ки мо ба хонаи дигар наздик мешудем. — Биё назди дари асосӣ биравем, шояд соҳиби хона аз хизматгорон дида нисбати мо хубтар рафтор мекунад.

Мо сабадро бурда, бо зинапоя ба айвончаи дари даромад баромадем. Ман фавран тугмаи зангро зер кардам. Он ҳамон қадар баланд занг зад, ки Филипп гӯшҳояшро нохост пӯшид. Мо аз тарс ба якдигар нигоҳ кардем. Дар кушода шуд, ва пиразане бо монокл (айнаки якчашма) мағрурона ба мо назар андохт. Мо аз тарс сухани якдигарро бурида, якҷоя гап заданро сар кардем.

— Мо гул чидем, - сар кард Филипп.

— ...Ва онҳоро фурӯхтанӣ ҳастем, — давом додам ман.

— Нархи даста танҳо шаш пенс аст, — гуфт Филипп.

— ...Агар ин нарх ба шумо хеле қимат набошад, — боз ба сӯҳбат даромадам ман.

— Онҳо каме пажмурда шудаанд...

— ...Лекин агар онҳоро ба об гузоред, зинда мешаванд, — фаҳмондам ман.

— Дар ҳақиқат онҳо тамоман тару тозаанд, — бовар мекунонд Филипп.

— Мо онҳоро ҳамин саҳар чидем, — тасдиқ кардам ман.

Аввал пиразан ин суханпардозии дуру дарозро бо ҳайрат гӯш мекард, лекин баъд ҳиссиёти ӯ ба ғазаб табдил ёфт. Ӯ ҳатто ба дастаи пажмурдашудаи чинорак, ки ман дароз мекардам нигоҳ накард, ва дилхунукона гуфт:

— Барои ин гуна кор хеле хурд ҳастед. Ба хона назди модаратон равед!

Дари хона пеши чашмамон пӯшида шуд, ва мо боз бе ҳеҷ чиз мондем. Филипп тамоман зиқ шуд ва пешниҳод кард, ки ба хона баргардем, аммо ман якравона ӯро боварӣ мекунондам:

— Биё боз як бори дигар кӯшиш кунем. Охир ҳамаашон монанди ин кампир буда наметавонанд-ку!

Филипп гузашт кард ва фармонбардорона аз паси ман рафт. Мо аз пайраҳа қад-қади девори сангӣ, ки дар паси он боғи калони серсоя воқеъ буд, мерафтем. Ман каме аз Филипп пеш рафтам ва буттаи гули момоии кабудии осмониро дида, истодам. Ман ҳеҷ гоҳ чунин ранги нозуки аҷибро надида будам, ва нишастам, то хубтар бинам. Филипп бошад бо як азоб сабадро мебурд ва чӯрро, ки босуръат ба боло мебаромад, нигоҳ мекард. Ба боло

нигариста ва ҳама чизи дунёро аз хотир бароварда, вай бо ман дакка хӯрд ва афтид. Ман баробарвазнии худро гум карда, низ афтидам. Сабад ғелида рафт, гулҳо ба ҳар тараф пош хӯрданд. Ба ин мағал одаме аз даричааш баромад.

— Дар ин ҷо чӣ рӯй дод? — пурсид ӯ.

Ва мо бошад рост дар пайраҳа нишаста, баҳс мекардем, ки айбдор кист.

— Чаро ту маро тела додӣ? — ба хашм омадам ман.

— Чаро ту дар рӯи роҳ нишастай!

— Саратро боло карда роҳ рафтани лозим набуд! — гузашт намекардам ман.

— Ман ба ҷӯр чашм медӯхтам ... — сулҳҷӯёна фаҳмонд Филипп. — Гӯш кун, чӣ хел мехонад! — ангушташро боло кард ӯ.

— Оё ту ба паррандаҳо шавқ дорӣ? — ба ҳайрат омад марде, ки бо диққат моро тамошо мекард.

— Ҳа, — Филипп сурудхониро бо диққат гӯш карда, на ба зудӣ ҷавоб дод. — Шумо низ?

— Хеле дӯст медорам, — тасдиқ кард ӯ. — Дар боғи ман ҳар гуна паррандаҳо лона мондаанд. Оё ту мехоҳӣ, ки ман ба ту баъзеашро нишон диҳам? Албатта, агар ту тамоми рӯз дар сари роҳ нишаста баҳс карданӣ набошӣ.

— Илтимос, нишон диҳед! — ҳамон замон аз ҷояш ҷаст Филипп.

Ман зуд гулҳоро ҷамъ карда, аз паси онҳоро равона шудам. Он мард ба мо чор ё панҷ лонаҳои камёбро нишон дод ва дар бораи хислатҳои паррандаҳо маълумот дод. Филипп шодӣ мекард.

Баъд аз он ки мо тамоми гирду атрофи боғро гаштем, соҳиби боғ моро ба айвонаш овард ва бо лимонад зиёфат кард.

— Шумо бо сабади гулҳо ба кучо равона будед? — ногаҳон пурсид ӯ.

Филипп гӯё дар бораи кори мо фаромӯш карда буд ва худро гум карда, ба ман нигоҳ мекард.

— Мо гулҳоро мефурӯшем. Шояд шумо якчанд даста мехаред? — зуд сарфаҳм рафтам ман.

— Бо ин кор шумо барои зиндагиатон пул кор мекунед?
— хеле ҷиддӣ пурсид мард.

— Не! — сарамро ҷунбондам ман. — Мо барои як чизи бароямон хеле муҳим пул кор мекунем... Лекин, ба фикрам, ин гулҳо ба ҳеҷ кас писанд намеоянд.

— Наход? Чиноракҳо (гули арӯсӣ) — гулҳои дӯстдоштаи ман мебошанд. Онҳо хеле хушбӯӣ ҳастанд!

Ӯ се дастаи пажмурдари интиҳоб кард ва ба дастам понздаҳ пенс дод. Пулҳоро дида, Филипп сурху сафед шуд ва шармгинона гуфт:

— Шояд, мо ба шумо ин гулҳоро тӯҳфа кунем? Шумо моро хеле хурсанд намудед, ва... мо ба шумо хеле сипосгузорем!

Мард каме табассум кард ва ба китфи Филипп зада гуфт:

— Намеарзад. Ман хеле хурсандам, ки бо шумо шинос шудам. Пулҳоро пинҳон кунед, онҳо ба шумо лозим мешаванд. Назди ман боз биёед. Ман мебинам, ки шумо паррандаҳоро хуб дониста, онҳоро дӯст медоред.

Соҳиби хона моро то дарича гусел кард, ва мо дастҳои якдигарро фишурда, хайрухуш кардем. Тамоми роҳ Филипп оиди шиноси нав гап зада, саёҳати хеле хуби боғро ба хотир меовард.

Чойнӯшии нобарор

Тамоми ҳафта мо ҳар рӯз ба гулфурушӣ мебаромадем, ва тақрибан понздаҳ шиллинг* кор кардем. Акнун гулҳои мо ҳамеша намуди ҷалбкунанда доштанд, чунки мо онҳоро шабона ба об мегузоштем ва рӯзи дигар мефурӯхтем.

Мо сирри худро ба Терри изҳор кардем, ва ӯ ба мо барои ҳунармандона тартиб додани гулдастаҳо ёрӣ мерасонд. Сатили гулҳоро мо назди сӯроҳии девор нигоҳ медоштем, то ки Маргарет-хола ҳеҷ чизро пай набарад. Ҷамчун нишонаи дӯстӣ мо ба Терри сӯроҳиро нишон додем, ва ӯ бисёр вақт аз он истифода мебард. Терри бегоҳии бевақт меомад ва монанди миримушон аз сӯроҳӣ мегузашт, ба сатил гулҳои овардаашро мегузошт ва барои мо дар

* тангаи англисӣ

шоҳҳои дарахти себ мактубча мегузашт. Ҳусни хати Терри бад буд, лекин он ба мо ҳама вақт фаҳмо буд.

Маргарет-хола акнун маро ба кӯмаки кори хона маҷбур намекард. Зоҳиран, ин ӯро хеле безор кард, чунки ман ба коргурезӣ хеле усто будам. Баъзан ман холаамро хеле мондашуда мидидам, ва он гоҳ вичдонам маро азоб медод, лекин ҳамин ки ба бешазор равам, зуд ҳама чизи дунёро аз хотир мебаровардам.

Рӯзе ҳангоми хӯроки пешин Маргарет-хола гуфт:

— Имрӯз маро ба меҳмонӣ даъват карданд, ва ман то соати шаш дар хона намешавам. Метавонед то хӯроки шом сайру гашт кунед.

Мо хурсандона ба якдигар нигоҳ кардем ва маънидорона якдигарро бо пой тела кардем.

— Холаҷон, ту ба назди кӣ ба меҳмонӣ меравӣ? — меҳрубонана пурсид Филипп.

— Ба назди шиноси деринаам. Ба қарибӣ ӯ дар наздикиамон сокин шудааст. Ягон рӯз ман шуморо бо ӯ шинос хоҳам кард. Ӯ кӯдаконро хеле дӯст медорад ва модари шуморо низ хеле хуб мешиносад.

— Кай ӯ моро ба хонаи худ даъват мекунад? — ман зиндадил шудам, чунки ба меҳмонӣ рафтан ва бо ҳар гуна шириниҳо чой нӯшиданро дӯст медоштам.

— Агар даъват ҳам кунад, ту бояд рафтори худро аз рафтори ҳозираат беҳтар кунӣ, — гуфт холаам.

Ман хафа шуда абрӯ чин кардам. Чаро ӯ ҳамеша нисбати ман рафтори ноҳақ мекунад ва бо танқиди худ албатта димоғро месӯзонад? Охир дар меҳмонӣ рафтори ман ҳама вақт хуб буд ва дар байни одамони бегона камгап ва шармгин будам. Калонсолон дар ҳақиқи мо писандомез баҳо медоданд ва ба холаам мегуфтанд, ки мо тарбияи хуб гирифтаем.

Ин дафъа ман хомӯш истодам ва шитобкорона зарфро шуста, бо шаст ба берун тохтам. Беҳуда Маргарет-хола маро илтимос кард, то ошхонаро низ тоза кунам, ман ҳеҷ чизро шундан намехостам ва аз сӯрохии дилхоҳи девор зуд ба берун давидам. Ман хеле хуб мефаҳмидам, ки ин тарзи рафтор холаамро ғазабнок кард, лекин умед доштам,

ки бегоҳӣ, баъд аз чойнӯшӣ дар меҳмонӣ, ӯ дар бораи ҳама чиз фаромӯш карда, маро ҷазо нахоҳад дод.

Филипп бо сабади гулҳо аллакай маро дар назди сӯроҳӣ интизор буд.

Зудтар рафтем! — пешвоз гирифт ӯ маро. — Мо бояд аз холаамон пештар равем, чунки намедонем бо кадом роҳ ӯ меравад. Ба ҳар ҳол мо набояд бо ӯ вохӯрем.

— Оё ту дар хотир дорӣ, ӯ ба Питер-амак гуфта буд, ки мехоҳад касеро дар шаҳр хабар гирад?

— Агар ӯ на ба он ҷо равад, чӣ мешавад?

— Боз ба кучо рафтаниш мумкин аст? Худат медонӣ, ки ӯ қариб ба ҳеч кучо намеравад, чунки ҳама вақт бо ягон кор банд аст.

— Ҳақиқатан ҳам, холаам хеле зиёд ташвишҳо дорад... ва мо ба ӯ қариб ёрӣ намерасонем. Ба ғайр аз ин, мо фарзандони ӯ нестем, лекин ӯ нисбати мо хеле меҳрубон аст.

Хайр баъд чӣ, — рӯямро турш кардам ман. — лекин холаамон хоҳари ҳамбатни модари мо аст. Мо бе ин ҳам зиёд кор мекунем: ман зарфҳоро мешӯям, мерӯбам, чангҳоро тоза мекунам, ва ту бошад ҳезум ва пешдаргиронро барои оташдон мекафонӣ. Ва кӣ меваҳоро мечинад ва нахӯдро муқашшар мекунад? Не, Филипп, ин дафъа ту ҳақ нестӣ! Ва умуман, дар вақти истироҳат мо бояд истироҳат кунем, чунки дар вақти дарсҳо мо хеле зиёд дарсҳо дорем.

Ба ҳар ҳол ман аҳамият додам, ки Филипп аз далелҳои ман на он қадар розӣ аст, ва шитобидам, то мавзӯи сӯҳбатро иваз кунам.

Ин дафъа мо ба коттеҷҳои беруни шаҳр равона шудем, ки дар он ҷо асосан занҳои солхӯрда зиндагӣ мекарданд. Рӯз ором ва гарм буд ва ягон нохушӣ пешгӯӣ карда намешуд. Харидорҳои меҳрубон буданд ва аз дастаҳои гулҳои рангоранг хурсанд буданд. Дар чор коттеҷи аввала мо зиёда аз бист пенс кор кардем. Филипп ба занон хеле маъқул буд, чунки боодобона сухан ронда метавонист ва ҳама вақт табассум мекард.

Як зан ҳатто сари ўро сила кард ва ўро “ҷентлмени хурд” номид, ки ин ба Филипп тамоман писанд наомад. Дигараш ба мо яктогӣ шоколад дод. Албатта, ин ба ман ва ба ў низ хуш омад.

Аз нисф зиёди гулҳоро фурӯхта, мо ба хулосае омадем, ки бояд истироҳат кунем ва аз роҳ рост ба алафзор фаромадем. Модаговҳо ба мо бо чашмони хоболуд нигоҳ карда, танбалона кавша мекарданд. Мо низ бутербродҳоро гирифта, хӯрданро сар кардем. Филипп, чун ҳамеша, ба шабпаракҳои зиёде ки мепариданд, нигоҳ карда, ба фикр фуру рафт.

Баъди истироҳат мо каме дуртар рафтем ва интизори барори кор буда, ба коттеҷи на он қадар калон наздик шудем, ки дар теппаи нишеб воқеъ буд ва фарқи гулҳои сафеди гулобии себҳо буд. Аз назди тиреза гузашта, мо садои занги зарфҳо ва овозҳои занонро шунидем.

— Шояд онҳо хӯрок меҳӯранд, — гуфт Филипп. — Он гоҳ ба мо бахт ёр шудааст. Чунки одамон дар вақти хӯрок таъби хуш доранд, — оқилона гуфт ў.

Мо ба дар занг задем. Дари меҳмонхона фавран кушода шуд, ва дар остона духтараке пайдо шуд. Вай муддате моро мутааҷҷибона бо диққат нигоҳ мекард. Саволҳоро интизор нашуда, мо сабадро мондем ва якчанд гулдаста пешниҳод кардем.

— Як дақиқа истед, — табассум кард духтарак, — ман аз модарам мепурсам.

Вай рафт, ва мо мешунидем, чӣ тавр вай дар бораи мо нақл карда, хурсандона механдид.

— Ду каси хеле шавқовар! Вонамуд мекунанд, ки ҳамеша бо гулфурӯшӣ машғуланд. Рӯйи писар чунон меҳрубон аст, ва духтар бошад каме ба ҷўгӣ монанд аст. Лекин инро бо чашмони худ дидан лозим аст. Ман онҳоро мебиёрам.

Духтар боз назди мо баромад.

— Марҳамат, дароед ва ба модарам гулҳои худро нишон диҳед. Ман гумон мекунам, ки ў якчанд даста мехарад. Мо ҳозир чой нӯшида истодаем, ва шуморо бо пирожнӣ зиёфат хоҳем кард.

Ҳеҷ чизи бадро интизор нашуда, мо даромадем ва шах шуда мондем. Дар мизи гирд се зан нишаста чой менӯшиданд. Боиси ҳайрати мо буд, ки дар курсии чуқур, пушташ ба тарафи мо, Маргарет-хола нишаста буд! Ӯ бо оҳанги эътимоднок нақл мекард:

— Духтарак хеле якрав аст. Намедонам, чӣ тавр ягон чизи фойданокро ба вай ёд диҳам...

— Мегурезем! — бо ваҳм гуфтам ман.

Лекин Филипп, бо оҳистагии хосаш, ҳанӯз чӣ рӯй доданахро ва хатарнокии вохӯрии ногаҳониро нафаҳмида буд.

Мо медонистем, ки баъдтар барои ягон кор кардан хеле дер мешавад, ва ман саросема шуда, роҳи халосиро мекофтам. Танҳо умеди ночизе монда буд, ки агар мо дар паси курсии баланд истем, холаамон моро намешиносад. Эҳтимол, ин имконияти ягона буд. Духтар бо исрор ба мо пешниҳод менамуд, ки ба хона дародем ва аз ногаҳон истодани мо ҳайрон буд. Ман ҷасурона аз дасти Филипп гирифтам ва ба гумонам, ба ҷои бехатар кашидам.

Ташвиши моро дарк карда, зани солхӯрда, эҳтимол соҳиби хона, табассум кард ва дастро барои гулдаста дароз кард. Ман ду қадами боэҳтиёт гузошта, зуд ба ӯ дастаро дароз кардам ва худро ба ақиб кашидам.

— Чӣ хел гулҳои зебо! — таъриф кард зан. — Мо низ бояд ба бешазор равем. Шумо онҳоро аз кучо ёфтед?

Хомӯшии том расид. Аз тарси он, ки Маргарет-хола рӯ гардонда ба ду “гунг” менигарад — ва ин ниҳоят бад мебуд — ман бо овози тарсонии хирри ҷавоб додам:

— Дар пасти назди ҷӯй.

— Назди ҷӯй? Ҳа, ман бояд медонистам, ки ин хел гулҳо дар наздикии об месабзанд. Ман, албатта, як даста мехарам! Изабелла, ҳамени маро биёр ва ба кӯдакон пирожни бидеҳ.

Духтар табақро ба мо дароз кард, лекин барои зиёфатро гирифтани ман бояд аз ҷои пинҳон мебаромадем. Аз ноумедӣ мо бо оҳанги илтимос ба ӯ нигаристем ва рад кардем.

— Гиред, онҳо хеле болаззат ҳастанд, — гуфт духтарак ва ташвиши моро дида, лаълиро ба мизчаи майда гузошт.

Ман боз ду қадам гузоштам ва барои дуто пирожнӣ гирифтани дароз шудам, лекин ҳамин замон курсии холаи мо ба ғичир-ғичир даромад. Ман худро ба ақиб кашидам ва тасодуфан мизи хурдро ғалтондам. Лаъли гулдуррос зада афтид, ва пирожниҳо ба рӯи замин афтиданд... Холаам бошад сарашро аз пушти курсӣ гардонд ва, албатта маро дид.

— Филипп, Рут?! Ин чӣ маъно дорад?

Овози холаам оҳанги карнайро хотиррасон мекард.

— Изабелла, зудтар пирожниҳоро ҳамчун кун, то ки равшан қолиро ифлос накунад, — чӣ рӯй дода истоданашро надониста, соҳиби хона бесаранҷом шуд.

Филипп пуштнокӣ ба тарафи дар рафта бо Изабелла, ки пирожниҳоро мебардошт, бархӯрд. Маргарет-хола худро ба даст гирифт ва бахшиш пурсиданро сар карда, зуд-зуд такрор мекард, ки чӣ тавр рӯй додани ин ҳодисаро намефаҳмад.

— Ҳеҷ гап не, ташвиш накашед, — соҳиби хона ўро ором мекард. — Биёед, ин ҳодисаро аз ёд барорем, ин кори ночиз аст.

Мағал оҳиста ором шуд. Ин дафъа Филипп якум дарк кард, ки чӣ бояд кард, ва назди соҳиби хона омада, гуфт:

— Илтимос, бубахшед, — андӯхона гуфт ў. — Рафтори мо хеле бад буд ва мо қолини шуморо ифлос кардем.

Маълум буд, ки тавбаи ў ба ҳама, бе ғайр аз Маргарет-хола, таъсир кард. Маргарет-хола ба ман рӯ овард ва дилхунукона пурсид:

— Рут, ту чӣ мегӯӣ?

Агар ҳамин савол намешуд, ҳамааш хуб ва оромона анҷом меёфт. То ҳол намефаҳмам, чаро ман хеле дағалона рафтор кардам.

Дар сари ман фикрҳои хашмигона пайдо шуданд: “Чаро Маргарет-хола вонамуд накард, ки моро намешиносад? Он гоҳ ҳамааш хуб анҷом меёфт, ва ў барои мо шармсор намешуд. Ў худаш дар ин бесаранҷомӣ айбдор аст!”

Ман дастҳоямро ба киса андохтам ва бадқаҳрона гуфтам:

— Ман ба ҳеҷ чиз айбдор нестам. Мо софдилона пул кор мекунем, ва ту, хола, ҳамеша ба мо халал мерасонӣ!

Ранги рӯйи Маргарет-хола парид. Ҳатто дар хона ман бо ӯ чунин дағалона ва бад сухан намерондам, ҳозир бошад ӯро дар пеши бегонаҳо шарманда кардам! Ногаҳон ман чӣ кор кардагиамро фаҳмидам, ва бо ҳаяҷон аз ҳучра баромадам. “Ҳоло гумон мекунам, ки аз ӯ метарсам”, — фикр кардам ман ва бо ифтихор сарро бардошта, шитоб накарда сӯи хона қадам задам, лекин худро тамоман бадбахт ҳис мекардам.

Дар хона зуд ба ошхона рафтам ва, ба тиреза нигоҳ карда, кӯшиш кардам, то ба худ намуди бепарвоёна диҳам ва худро бовар мекунонам, ки набояд барои чизе тавба кунам.

Холаам оҳиста, бо душворӣ даромад, гӯё хеле монда шуда буд. Ӯ дар назди ман истод ва низ ба тиреза нигоҳ кард.

— Рут, — бо душворӣ гуфт ӯ, — ман туро ҷазо намедиҳам. Ин бефоида аст. Ман фаҳмидам, ки наметавонам аз ӯҳдаи ту бароям ва дуруст тарбия диҳам. Ман ҳамаашро фикр кардам ва қатъиян қарор додам. Баъд аз таътил ман туро ба интернат мефиристам. Модари ту ба ман инро ҳанӯз ҳангоми иди Мавлуди Исо пешниҳод карда буд, лекин он вақт ҳанӯз ба чизе умедвор будам. Албатта, ин бисёр ташвишҳо ва хароҷотро талаб мекунад, лекин ту яқрав ва бетартиб калон намешавӣ.

Ҳатто ба тарафи ман нигоҳ накарда, Маргарет-хола душвор нафас кашид ва рӯяшро гардонд, ман бошам ба тиреза нигоҳ карданро давом медодам. Ман мехостам назди Филипп давам, худро ба кифти ӯ партоям ва гиря кунам, мисли вақтҳои пештара, ҳангоме ки тамоман хурд будам. Лекин Филипп дар наздикӣ набуд, ва ман, танҳоии пурраро ҳис карда, фарёд задам:

— Намеравам!

— Ҳеҷ кас розигии туро намеурсад, — оҳиста ҷавоб дод холаам.

Хомӯшӣ фаро расид. Ман кӯшиш мекардам ягон илоҷе фикр карда бароям, лекин фикрҳоям печ дар печ шуда, ҳис мекардам, ки ана-мана гиря мекунам.

— Он гоҳ ман мегурезам ва дигар ҳеҷ вақт барнамегардам! – ногаҳон аз даҳони ман баромад, ва дарро зада, ман аз хона баромадам.

Гурехтан

Ман наистода медавидам ва бо ғазаб худро бовар мекунондам, ки ҳеҷ гоҳ ба хона барнамегардам. Ман ба худ тасаввур мекардам, ки ба кӯчи ҷӯгиён ҳамроҳ мешавам, ё маро ягон зани хуб духтархонд мегирад, ё дар ягон оила хизматгор мешавам. Ана ҳамон вақт Маргарет-хола, албатта, пушаймон хоҳад шуд, ки нисбати ман беадолат буд. Танҳо Питер-амак, албатта, маро ёд хоҳад кард, Филипп бошад, албатта, саҳт ғамгин хоҳад шуд... Вақте ки дар бораи Филипп фикр мекардам, чашмонам ногаҳон аз ашк пур шуданд.

Давидан душвор шуд, ва, чуқур нафас кашида, аз давидан ба қадамзанӣ гузаштам ва нохост суҳанҳои холаамро ба хотир овардам: “Ман туро ба интернат хоҳам фиристод”. Ман худро дар ҷои хеле калон, торик, ки ба ҳабсхона монанд буд, тасаввур кардам ва ба даҳшат омада, истодам. Терри ва Филипп бошанд дар вигвам нишаста, аз сурудхониҳои паррандаҳо ҳаловат бурда, гулҳо ва буттаҳои тамошо мекунанд?! Оҳ, ин чӣ беадолатист!

Шаб наздик мешуд. Ба замин хомӯшӣ фаро расид, ва тамоми олам ба хоби саҳт даромад. Ман гирду атрофро аз назар гузарондам. Ба кучо равам? Дар наздикӣ тирезаҳои хонаҳо, ки дар теппаҳои на он қадар баланд ҷойгир буданд, милт-милт хира медурахшиданд, лекин дар он ҷо ҳеҷ кас интизорӣ ман набуд. Ва ман ҳам бо ҳеҷ кас гап задан намехостам: сарам саҳт дард мекард. Танҳо хоҳони як чиз будам: нишаста, истироҳат кунам. Ман каме дуртар рафтам ва дере нагузашта ибодатхонаи на он қадар калонро, ки гирду атрофаш девор дошт, дидам. “Хеле дер аст, шояд ҳеҷ кас ба ин ҷо намеояд”, — фикр кардам ман ва бечуръатона ба дариҷа даромадам.

Пайраҳа аз байни санғҳои қабр мегузашт, ки дар яке аз онҳо, бо диққат нигоҳ карда, бо душворӣ хондам: “Ҷейн Коллинз, 9-сола. Рафт, то ки бо Худованд бошад. 5 апрели соли 1900”.

Ман аз фикре якбора ба ларза даромадам, ки бечора Ҷейн дар рӯзи офтобрӯяи апрел аз олам даргузашт. Марг ҳама вақт ба ман ғайриҳақиқӣ метофт, танҳо куҳансолон ва рӯҳониҳо дар бораи марг фикр мекунанд. Лекин Ҷейн танҳо нӯҳсола буд, ва ӯ “рафт, то ки бо Худованд бошад”. “Ва чӣ мешавад, агар ман аз олам гузарам? — нохост фикр кардам ман. — Оё ман бо Худованд мешавам? Эҳтимол, не, чунки то ҳол ягон кори хуб накардаам... Ман аз холаам гурехтам, бисёр вақт ӯро фиреб медодам ва хашмгин мешудам. Оҳ, назди Худо истодан назар ба он ки кас дар интернат бошад, даҳшатноктар аст!” Бори аввал ман аз рафтори худ тарс ва шармсориҳо ҳис кардам.

Ман ба даҳлези ибодатхона баромадам ва оҳиста дарро кушодам. Дар дарун касе набуд, ва ман далерона даромадам. Дар ин ҷои ором ман ким-чӣ хел махсус ҳис кардам, ки тамоман беқувват шудам. Якчанд ҳаракро ба ҳамдигар ҷафс карда, ба ридои коҳин, ки дар назди дар овезон буд, печидам ва тавре хоб рафтам, ки дар тиреза шишаҳои рангинро бинам.

Номаълумакак хоби ман бурд ва Ҷейн Коллинзро, ки бо рӯшноии заррини аз боло мерехтагӣ мунаввар гардида буд, дидам. Ҷейн мисли ман хурд буда, кокулҳои сиёҳ, пешбанд ва ҷӯробҳои кабуд дошт. Ба рӯйи ӯ чашм дӯхта, ман ногаҳон равшан дарк кардам, ки ба ӯ дилсӯзӣ кардан лозим нест, чунки ӯ беҳад хушбахт аст. Ӯ дар дасташ як даста гулҳои сап-сафед дошт, ва ман аз ким-куҷо медонистам, ки онҳо ҳама вақт тару тоза ва хушбӯй буда, ҳеҷ гоҳ пажмурда намешаванд. Аз хоб бедор шуда, муддати дароз дар куҷо буданамро фаҳмида наметавонистам, чунки ҳанӯз торик буд. Ҳаракҳои дар таги ман буда ба ду тараф ҷудо шуданд, ва ман дар замини сангӣ хобида будам. Хунук буд, ва мисли пешина сарам дард мекард. Ман нишастам. Аз шарқ ба тиреза равшаниӣ паст мезад ва торикӣ гузашта мерафт. Ман бо шавқ саршавии рӯзи навро тамошо мекардам.

Дере нагузашта хомӯшии форам ва танҳои маро чаҳ-чаҳи тозаи кадом паррандае вайрон кард. Ҳиссиёти хуш маро ихота кард: ин олами зебои зинда баъд аз шаби торику хунук аз нав бедор мешавад. Баъд боз як парранда бедор шуда, ба паррандаи якум бо чаҳ-чаҳ ҷавоб дод, ва баъд боз ва боз, то он даме ки гӯё Ҳама паррандаҳои замин қарор доданд, ки ин саҳар то гирифтани овоз суруд хонанд. Ман нишаста гӯш мекардам.

Рӯшноии хира ба ранги заррин табдил ёфт, ва тамоми дастаи паррандагон гӯё аз хурсандӣ гаранг шуда буданд.

Субҳ дамид. Тамоми ғам ва нохушиҳои ман ҳамроҳи шаб ба кучое рафтанд. Ман мехостам ба хона, назди Филипп баргардам, лекин ҳиссиёти хуши танҳои бо табиат маро бозмедошт. Мехостам боз ва боз паррандаҳоро гӯш карда, аз субҳи хушнамо лаззат барам.

Ким-чӣ хел номаълум сари ман ҳам шуд, ва хоби ман боз саҳт бурд. Вақте ки бедор шудам, ибодатхона пур аз рӯшноии тобони офтоб буд ва қадамҳои вазнини касе шунида мешуданд.

Ман пинҳон шудам, лекин дере нагузашта кунҷковӣ боло гирифт, ва сарамро каме боло бардошта, ба чор тараф нигоҳ кардам. Дар ибодатхона шитоб накарда, андешамандона ба тирезаҳои шарқӣ нигоҳ карда, шубон мегашт. Ў маро надид, ва ман, ки хеле хурдакак ва чаққон будам, таги ҳарак даромадам. Ман метарсидам, ки маро мебинанд, чунки боварӣ доштам, ки дар ибодатхона хоб кардан ба кӯдакон манъ аст. Лекин як чизи бад рӯй дод: ман атса задам! Дар ибодатхонаи ҳолӣ ин садо мисли тирпарронӣ баромад. Аз ногаҳонӣ шубон аз ҷояш ҷаст ва пас аз дақиқае аллакай дар назди ман меистод. Ў тааҷҷуб изҳор накард, лекин ҳам шуда гуфт:

— Дар таги ҳарак пинҳон шудан лозим нест. Ман аз дидани кӯдакон дар ибодатхона хеле хурсандам.

Ман бо шубҳа баромада, нишастам ва ба чашмони ӯ бечуръатона нигоҳ кардам. Шубон ба шиносам, ки чӯпон аст, монанд буд, лекин ӯ бе ожанғо ва бемӯйлаб буд. Ногаҳон ман дарк намудам, ки ба ӯ бовар карда метавонам

ва саволу ҷавобро интизор нашуда, бечуръатона фаҳмондам:

— Ман тасодуфан ба ин ҷо омадам. Дари ибодатхона қулф набуд. Ман мехостам каме истироҳат кунам ва нохост хобам бурд. Ман хунук хӯрда, худро бо ин либос печонидам.

— Оё ту дар ин ҷо тамоми шаб будӣ? — ҳайрон шуд шубон. — Охир модари ту чӣ фикр мекунад? Мо бояд фавран хабар диҳем, ки ту сиҳат ва саломат ҳастӣ!

Ман ногаҳон майлу хоҳиши пурзӯре пайдо кардам, то ба ягон кас ҳамаи чизро нақл кунам, ва фикр кардам, ки ин одам барои холӣ намудани дилам муносиб аст.

— Ман ҳамроҳи холаам зиндагӣ мекунам, — бо овози базӯр шунаво гуфтам ман. — Агар бо модарам зиндагӣ мекардам, шояд ҳеҷ вақт ин гуна рафтор намекардам. Ман хеле ва хеле беитоат ҳастам, холаам аллакай маро саришта карда наметавонад. Лекин ман дар он ҷо будан намехоҳам... Ва ман аз хона гурехтам.

Ман бо гӯшаи чашмам ба шубон бо умед нигоҳ кардам, то фаҳмам, ки ӯ нақли маро чӣ тавр қабул кардааст. Дар рӯи ӯ ман ҳеҷ мазаммате надидам, баръакс, маълум мешуд, ки ӯ ба нақли ман шавқи зиёд пайдо кард ва ҳатто, эҳтимол ба ман дилаш месӯхт.

— Ман хурсандам, ки ту бо ман кушода сӯҳбат мекуни, ва мехостам ҳамаашро батафсилтар донам, — хеле ҷиддӣ гуфт шубон. — Лекин пеш аз ин мо бояд дар кучо будани туро ба холаат хабар диҳем. Шояд, ӯ иҷозат медиҳад, то ки ту дар ин ҷо истӣ ва мо боз ба ин сӯҳбат бармегардем. Оё шумо телефон доред?

— Ҳа, дорем.

— Ана ин хуб аст. Биё ба хонаи ман рафта занг мезанем.

Ман дилпуруна дастамро ба ӯ дароз кардам, ва мо аз ибодатхона баромадем. Олам аз рӯшноии офтоб, аз рангҳои ботароват ва аз чириқ-чириқунии паррандаҳо медурахшид ва садо меод.

— Чаро шумо ба ибодатхона ин қадар барвақт омадед? — пурсидам ман.

— То ки дуо кунам. Ман ҳамроҳи офтоб барвақт аз хоб хестанро дӯст медорам. Нигоҳ кун, чӣ хел гирду атроф зебост! Паррандаҳо, гулҳо, дарахтҳо — ҳама чиз Офаридгорро ситоиш мекунад. Оё ман оромона хоб рафта метавонам? Худо маро дӯст медорад, ва ман аз ин хурсандам ва меҳоҳам пеш аз кардани ягон кор дуо кунам ва барои ҳама чиз миннатдорӣ баён намоям.

Ман ба чашмони шубон нигоҳ кардам ва дар онҳо хурсандии ҳақиқиро дидам. Ва ҳамин лаҳза бо алам фикр кардам, ки ҳеҷ вақт хушбахт наҳоҳам шуд. Маро ҳеҷ кас дӯст намедорад, ва ман ҳеҷ вақт нек намегардам.

Дӯсти нав

— Номи ту чист? — ногаҳон пурсид шубон. — Мо дарҳол шинос нашудем.

— Рут.

— Номи ман мистер Робинзон аст.

Мо ба хона даромадем. Шубон маро ба хонаи худ бурд ва ба курсии мулоим шинонд, ва худаш бошад барои телефон кардан рафт. То омаданаи ман суратҳоеро, ки дар ҳуҷра овозон буданд, тамошо мекардам. Аз ҳама зиёд ба ман он сурате маъқул шуд, ки дар он барраи ба буттаи хордор печида тасвир шуда буд.

Ман бо сурат ҳамон қадар саргарм шудам, ки ҳатто баргаштани шубонро пай набурдам. Ӯ рӯ ба рӯи ман лаълии ноништадорро гузошт.

— Ман ба хонаи ту занг задам, — хабар дод ӯ. — Холаат хеле хавотир мекашид, ва амакат бошад тамоми шаб дар кофтукови ту буд. Онҳо хеле хурсанд шуданд, ки ту сиҳат ва саломат ҳастӣ ва иҷозат доданд, ки ту дар ин ҷо бимонӣ.

Тухми чӯшонда, мураббои клубника ва чойро бо иштиҳои калон хӯрдм. Мистер Робинзон ин вақт дар рӯи диван нишаста, дар бораи ҳама чиз муфассал пурсупос мекард. Ман дар бораи Филипп, Терри ва дафтари хотираамон, дар бораи вигвам, фотоаппарат ва фуруши гулҳо нақл кардам. Шубон саволҳои хеле зиёд медод ва ба фикрам, ба зиндагии мо шавқи зиёд пайдо кард.

Ман ноништа хӯрдам, лекин тамоман намехостам равам. Ба диван, ба мистер Робинзон наздиктар нишаста, боз тамошо кардани суратро сар кардам.

— Ба ман ин сурат хеле писанд омад, — бо сар ишора кардам ман. — Он ба ман чӯпон, мистер Тедди, хотиррасон мекунад!

Мистер Робинзон бо диққат ба сурат нигоҳ кард ва табассум кард:

— Лекин ӯ, шояд, бисёр гӯсфанд дорад, дар ин ҷо бошад – якто.

— Не, — сарамро ҷунбондам ман. — Рӯзе гӯсфанди чӯпон гум шуд. Кошки шумо медонистед, ӯ баррачаро чӣ қадар мекофт! Ман ҳам ба мистер Тедди ёрӣ расондам. Мо муддати дароз дар ҷариҳо мегаштем, то даме ки гӯсфандро дар буттаи хордор ёфтем. Вай хеле ғамгинона маос мезад...

— Рут, ту чӣ фикр мекуни, чаро гӯсфанд ба ин гуна ҷои хатарнок афтод?

— Вай танҳо гурехт ва роҳгум зад.

— Хӯш, лекин чаро вай гурехт? Оё чӯпони бад дорад?

— Не, ман мистер Тедди меонам, ӯ хеле нек аст. Фақат гӯсфанд фикр кард, ки ҷои беҳтар вучуд дорад, ва хост бубинад. Ва вақте ки баргаштан хост, роҳро ёфта натавонист.

— Ту ҳақ ҳастӣ, — тасдиқ кард шубон. — Чӣ қадаре ки ин баррача дуртар мерафт, ҳамон қадар кӯҳҳо калонтар ва дараҳо чуқуртар мешуданд, ва вай худро ҳамон қадар камқувватар ҳис мекард. Ва акнун баррача дар гӯшаи ҷарӣ истодааст.

Ман ба мистер Робинзон чашм дӯхта, фаҳмидам, ки сухан на танҳо дар бораи баррача меравад.

— Чун дид, ки дигар роҳ нест ва вай дар хатар аст, — давом медод ӯ, — гӯсфанд ба маоскуни даромад. Ва чӯпон бошад онро интизор буд, ки ҳамон дам вайро начот диҳад.

Ман чашмонамро аз шубон нақанда, дарк намудам, ки ӯ маро дар назар дошт.

— Ман низ дина бегоҳӣ гурехтам ва роҳро гум кардам.

— Ҳа-а... Вақте ман туро саҳар дидам ва фаҳмидам, ки ту аз хона гурехтӣ, он гоҳ фикр кардам: ана яке аз гӯсфандони роҳгумкардаи рамаи Худованд, ки бо қувваи худ мехоҳад роҳи ростро ёбад. Лекин ту ҳеҷ вақт инро карда наметавонӣ, Рут. Дар хотир дор, танҳо як Шахсе ҳаст, ки метавонад туро наҷот диҳад, – ин Исои Масеҳ аст.

— Чаро Ӯ маро наҷот намедиҳад?

— Чунки ту ҳанӯз дасту по зада, кӯшиш мекунӣ, то бо қуввати худ аз шабакаи (тӯри) гуноҳ раҳой ёбӣ ва аз Худо ёрӣ наметалабӣ. Ӯ садои туро итизор аст.

— Чӣ бояд кард? — пурсидам ман ва фаҳмидам, ки чӣ хел саҳт хато мекардам, ҳангоме кӯшиш мекардам хуб ва нек шавам.

— Ба Чӯпони нек якрав ва беадаб буданатро нақл кун. Аз Ӯ барои ҳама чизҳои бад бахшиш пурс ва ба Ӯ рухсат деҳ, то ки бо ту роҳбарӣ кунад ва ба роҳи рост равона кунад. Ба Исо рухсат деҳ, ки дар дили ту ҷой гирад, ва Ӯ ҳаёти туро иваз хоҳад кард.

Мистер Робинзон каме хомӯш шуд ва ногаҳон пурсид:

— Рут, ту чандсолай?

— Нӯҳсола.

— Пас, Исо аллакай нӯҳ сол боз туро кофта истодааст. Медонӣ, чӣ хел Ӯ аз шунидани овоз ва дуои ту хурсанд мешавад!

— Охир чӣ тавр ман хуб шуда метавонам? Чӣ тавр Исо маро дигаргун мекунад?

— Дар ёд дорӣ, ту нақл карда будӣ, ки чӯпон барои халос кардани барра дастони худро то хун захмдор карда буд?

— Ҳа.

— Мо ба Чӯпони осмониамон хеле қимат афтидем. Худо барои наҷоти мо одам шуд ва дар салиб мурд. Ӯ аллакай моро наҷот дод, Рут. Ту бояд танҳо ба ин бовар карда, пеши Ӯ тавба кунӣ, ва дасти неки Ӯ туро бо роҳи рост хоҳад бурд.

— Ва ҳамон замон ман хуб хоҳам шуд? — ором намешудам ман.

— Ба фикрам, не, — табассум кард шубон. — Аз он лаҳзае ки Исо дар дили ту ҷой мегирад, ту аз они Ё мешавӣ. Ё туро омӯзонда, тарбия хоҳад дод. Дар оянда ту шунидани овози Ёро, фаҳмидани хости Ёро ёд мегирӣ ва на бо хоҳиши худ кор мекунӣ, балки хости Исоро иҷро мекунӣ. Оё ту дар хона Инчил дорӣ?

— Дорам. Лекин ман онро намехонам.

— Чунки ту дар бораи Кӣ навишта шудани онро намедонӣ. Фикр мекунам, акнун ту онро мехонӣ. Аз Инчили Луқо сар кун. Ту дар бораи Чӯпони нек, дар бораи он хоҳӣ фаҳмид, ки чӣ қадар Ё туро, гунаҳкори хурдакаки роҳгумкардари, дӯст медорад. Рут, ман бояд ба ибодатхона равам, ва ту бояд ба хона равӣ. Биё якҷоя дуо кунем, ва ту меравӣ.

Ман сарамро ҳам кардам ва ором меистодам, чунки ҳанӯз ягон бор ҳақиқатан дуо накарда будам. Лекин шубон аллакай ба зону истод, ва ман низ ба зону истодам. Ё бо овоз дуо мекард:

— Чӯпони нек! Ман самимона аз Ту миннатдорам, ки Ту маро ёфтӣ ва аз марги абадӣ наҷот додай. Миннатдорам, ки Ту маро чунон саҳт дӯст доштӣ, ки барои гуноҳҳои ман қурбон гаштӣ. Худованд барои ин баррачаи хурд, ки роҳи ростро меҷӯяд, илтимос мекунам. Вай хеле хуб шудан мехоҳад, лекин бе кӯмаки Ту ин гуна шуда наметавонад. Ба вай кӯмак кун, Исо! Вайро ба дастони неки Худ бигир ва ба хонаи осмонӣ, якҷоя бо ҳамаи дӯстдоштагонат, дохил кун. Ба Ту, Худованд, ташаккур мегӯям, ки илтимоси маро шунидӣ. Омин.

Ман ором будам, ва шубон бархест.

— Боз ба ту як чизро тӯҳфа карданӣ ҳастам, — гуфт ӯ ва ба ман айнан ҳамон гуна суратеро дароз кард, ки дар девор овезон буд ва фақат каме майда буд.

— Ташаккур! — тӯҳфаи қиматбаҳоро ба оғӯш гирифта, бо хурсандӣ гуфтам ман.

Мистер Робинзон маро то дарича гусел кард, ва мо хайрухуш кардем. Ман аллакай хеле дур рафтам ва ба ақиб нигоҳ кардам. Шубон ҳанӯз назди дарича истода, аз паси ман нигоҳ мекард. Ман бо суръат ба қафо давидам.

— Оё ба наздатон боз омадан мумкин аст? — ба чашмони меҳрубони ӯ нигоҳ карда, пурсидам ман.

— Ман аз дидорат хеле хушнуд хоҳам шуд. Марҳамат, ҳар вақт метавонӣ биёй!

Боз як маротиба бо дӯсти навам хайрухуш карда, сӯи хона бардамона қадам партофтам.

“Як Шахсе ҳаст, ки метавонад ба ту ёрӣ расонад, — ин Исои Масеҳ аст”, — суханҳои шубонро ба хотир оварда, танҳо акнун дарк кардам, ки ҳақиқатан ҳам мӯҳтоҷи наҷот ҳастам. Маълум шуд, ки танҳо Исо метавонад ба ман ёрӣ диҳад ва он тавре кунад, ки ман бо холаам дигар ҷанҷол накунам ва якраву мағрур нашавам.

Ман ба пайраҳаи борик тоб хӯрда, ба зудӣ дар марғзори бешазор пайдо шудам.

— Исо, Чӯпони нек, маро бубахш, — **дар байни буттаҳои дарозу хушбӯй зону зада, дуо мекардам ман.** — Ман ҳама вақт чунин бад, беитоат ва хашмгин будам, аз холаам меранҷидам ва ӯро фиреб мекардам. Бубахш маро, Исо! Туро илтимос мекунам, маро нек ва меҳрубон гардон. Омин.

Хоҳишҳои худро баён карда, хомӯш шудам ва интизори ҷавоб шуда, умед доштам, ки дастони нозук маро ба оғӯш мегиранд. Лекин ҳеҷ чизро нашунидам, танҳо ногаҳон бо тамоми дил фаҳмидам, ки дуои ман шунида шуд. Ман ин чизро бо сухан баён карда наметавонистам, аммо медонистам, ки муҳаббат ва бахшиш бо навозиш ва меҳрубонӣ маро пур карданд. Ман бениҳоят хушбахт будам! Ба ростӣ, ҳанӯз на ҳама чиз фаҳмо буд, аммо ман боварӣ доштам, ки Чӯпон маро танҳо намегузорад ва Китоби Муқаддас бошад чӣ кор карданро меомӯзонад.

Намедонам, чанд вақт гузашт, лекин ман ногаҳон ба хотир овардам, ки маро дар хона интизоранд. Оҳ, аз ин ҷои

хеле хуб, ки дар ин ҷо Чӯпони нек маро ёфтааст, рафтан намехостам!

Шитоб накарда, ба ҳар ҳол ба хона рафтам.

“Агар ман ин гуна беитоат ва дағал монам, он гоҳ чӣ? – ногаҳон шубҳа кардам ман. – Ва агар холаам маро ҷанг кунад, он гоҳ чӣ? Наход, ором истода метавонам? Наход акнун ҳам дигаргун нашавам?”

Ман истодам ва ба Исо ҳиссиётҳои худро нақл карда, Ёро илтимос кардам, то бо ман бошад ва ба хона давидам.

Дарро бо ҳаяҷон кушодам ва, ҳаворо беихтиёрон афурӯ бурда, ба ошхона даромадам. Маргарет-хола дар он ҷо набуд. Ман оиди ин вохӯрӣ ба ташвиш афтада, намедонистам, ки ба ӯ ҳамаашро чӣ тавр фаҳмонам. Маргарет-хола ногаҳон даромад ва дар назди дар истод. Мо ба якдигар оромона нигоҳ мекардем.

Мобайни як лаҳза дар дилам чизе рӯй дод. Ман ба пеш давидам ва дар оғӯши ӯ шудам.

— Бубахш маро, холаҷон! — ман бо чашмони ашколуд мегуфтам. — Барои ҳар чизи баде ки нисбати ту кардам, бубахш. Ва, илтимос, маро ба интернат нафиристон. Ман мехоҳам ҳамроҳи ту зиндагӣ кунам ва ҳама вақт кӯшиш мекунам, то ба ту итоаткор буда, кӯмаки худро расонам.

Холаам рӯйи ашколуди маро ба оғӯш гирифт ва саҳт бӯса кард.

— Бахшидам, Рут, — сарамро сила карда, ӯ дар ҷавоб гуфт. – Ман туро ба ҳеҷ кучо фиристондан намехоҳам ва фикр мекунам, ки акнун мо забони якдигарро меёбем.

Маргарет-хола маро мисли кӯдаки хурд шустушӯй кунонд ва, ба миз шинонда, хӯрок дод.

“Гӯсфандони Ман ба овози Ман гӯш медиҳанд”

Баъд аз шабе ки дар ибодатхона гузарондам, ман хеле саҳт шамол хӯрддам ва акнун дар ҷойгаҳ хоб мерафтам. Қариб тамоми вақт Филипп дар назди ман буд. Мо дафтарчаи худро пур мекардем, расм мекашидем ё танҳо

сӯҳбат мекардем. Ман боз ва боз дар бораи саҳар дар ибодатхона, дар бораи шубон нақл мекардам. Филипп бо шавқ гӯш мекард, ва танҳо он вақте ки ман дақиқае хомӯш шудам, ӯ гуфт:

— Холаам ва амакам ҳамон шаб тамоман хоб накарданд. Хоби ман низ набурд. Ба сарам фикри бад меомад, ки ту дар ягон ҷой мурдаӣ ва мо туро дигар ҳеҷ вақт нахоҳем дид. Тарсидам ва ба поён фаромадам. Холаам дар назди оташдон гиряолуд ва ғамгин нишаста буд. Ӯ маро ором карда мегуфт, ки ана-мана амакам мебиёяд ва туро бо худ мебиёрад. Баъд мо какао бо бисквити шоколадӣ нӯшидем.

Ба ман каме саҳт расид, ки вақте ман дар ибодатхонаи хунук хоб мерафтам, Филипп дар бисквити шоколадӣ тасалло ёфт.

— Шумо дар бораи чӣ сӯҳбат мекардед? — пурсидам ман, ва дилпуруна медонистам, ки дар бораи ман сӯҳбат мекарданд.

— Дар бораи бисёр чизҳо, — бепарвоёна ҷавоб дод ӯ. — Ман тахмин мекардам, ки ту дар ҷӯй ғӯтидӣ. Холаам тасдиқ мекард, ки ту дар ягон ҷой пинҳон шудай, ва барои ҷазо туро ба интернат фиристоданӣ буд. Аммо ман исбот карданӣ мешудам, ки дар ин кораш ягон чизи хуб нест.

— Чаро?

— Аввалан, ман барои ҳамроҳ бозӣ кардан ягон кас намедоштам, сониян, бефоида аст, чунки ту, албатта, аз он ҷо мегурезӣ.

— Ба ин гапат ӯ чӣ тавр ҷавоб дод?

— Ӯ дар фикри худ монд. Он гоҳ ман гуфтам, ки агар туро ба интернат фиристонанд, асабҳои ман вайрон хоҳанд шуд.

— Ин чист?

— Ин бемориест, ки аз нохушӣ ва хафагӣ пайдо мешавад. Оё ту дар хотир дорӣ, ки чӣ хел асабҳои як шиноси холаамон вайрон шуда буд, вақте ки ошпазашон аз онҳо рафт. Рут, оҳишта бош, ҳар як рафторат метавонад тоқати холаамро тоқ кунад, ва он гоҳ ӯ туро ба интернат мефиристад.

Ман хомӯш истодам. Ва дар бораи он чи бо ман дар бешазор рӯй дод, нақл кардан нахостам. Аммо чӣ тавр Филиппро бовар кунонам, ки ман дигаргун шудаам? Ба ин ҳоло ягон исботе надоштам.

Акнун ман ҳар рӯз дуо мекардам. Ростӣ гап, ба ман пештар ҳам дуо карданро меомӯзонданд, аммо ин танҳо калимаҳои азёдкарда буданд, ки ман талаффуз карда, маъноҳои онҳоро тамоман намефаҳмидам. Акнун ман бо Исои дӯстдори ман оддӣ ва самимона сӯҳбат мекардам. Ман аз қуттии миз Инчилро баровардам, аммо аз ошкоро хондани он шарм медоштам ва ин корро пинҳонӣ мекардам, вақте ки Филипп дар наздам набуд. Рӯзе, вақте ки ӯ хӯроки шом хӯрдани рафт, ман аз тағи болишт китобро бароварда, Инчили Юҳанноро кушодам ва ба калимаи шинос “Чӯпон” аҳамият дода, бо ҳаяҷон хонданро сар кардам: “Ман омадаам, то ки онҳо ҳаёт ёбанд ва онро ба фаровонӣ дошта бошанд. Ман чӯпони некам: чӯпони нек ҷони худро барои гӯсфандон фидо мекунад...”.

“Ин ҳамон чизест, ки шубон гуфта буд”, — ба хотир овардам ман. — Исо мурд, ҳаёти Худро барои ман қурбон кард”. Ман давомашро мехондам, аммо бисёр чизҳоро намефаҳмидам. Ба ин нигоҳ накарда, баъзе оятҳо ба дилам чуқур таъсир карданд.

“Гӯсфандони Ман ба овози Ман гӯш медиҳанд, ва Ман онҳоро мешиносам, ва онҳо Маро пайравӣ мекунанд”.

“Акнун Исо маро низ мешиносад! — хурсанд мешудам ман. – Ҳеҷ кас маро аз дасти Ӯ дуздида наметавонад! Лекин чӣ тавр овози Ӯро фаҳмам, чӣ тавр Ӯро шунавам?”

Инро ман наредонистам. Ман чунон мехостам, ки ҳозир, дар ин хомӯшии бегоҳ, ногаҳон Ӯ бо ман гап занад. Оҳ, он гоҳ овози Ӯ то абад дар хотирам мемонд!

Ман қарор додам, ки баъд аз сиҳат шуданам назди мистер Тедди меравам ва чӣ тавр шунидани овози Чӯпонро ва сабаби бо ман гап назаданашро мефаҳмам.

Танҳо баъд аз панҷ рӯз ба ман иҷозат доданд, ки ба берун бароям.

Рӯз рӯзи офтобӣ буд, ва мо бо Филипп ба бешазор рафтем. Ҳангоми бозгашт ман гуфтам:

— Фил, ту ба хона баргард ва ман мехоҳам боз як шахсро хабар гирам.

— Майлаш. Ту ба кучо меравӣ?

— Назди мистер Тедди.

— Ӯ ба ман низ маъқул аст. Ман ҳамроҳи ту меравам.

Ҳеҷ чизро пай набурда, Филипп бо ман мерафт, ва ман акнун чӣ кор карданро ва чӣ тавр аз ӯ халос шуданро намедонистам.

— Фил, ҳамроҳи ман нарав, — ким-чӣ хел айбдорона илтимос кардам ман. — Мефаҳмӣ, ин сирр аст, ва ман мехоҳам бо мистер Тедди танҳо сӯҳбат кунам.

Филипп аз ҳайрат истод.

— Охир ту ҳеҷ гоҳ аз ман ҳеҷ чизро пинҳон намекардӣ, — дар охир гуфт ӯ. — Ва баъд, мистер Тедди одами бегона аст, ман бошам бародари ту ҳастам.

— Ин дар ҳақиқат ҳам сӯҳбати ҷиддӣ аст, — худро ҳимоя мекардам ман. — Мабодо ту маро нодуруст фаҳмида, бар ман механдӣ.

— Магар ман ягон вақт бар ту хандида будам? Ин ноҳақ аст, Рут!

Ман барои худро сафед кардан ягон калимае наёфтам, ва сарамро ҳам карда, ҳамроҳ мерафтам.

— Майлаш, — Филипп хомӯшии ногуворро бурида, ҳаракат мекард, то қадри имкон бепарвоёна гап занад. — Ман туро дар боғ интизор хоҳам шуд.

Дигар ягон гапе нагуфта, мо то дуруҳа расидем.

— Роҳи сафед! — гуфт Филипп ва ба тарафи хона рӯ овард.

Ман ба дигар пайраҳа якчанд қадам гузоштам ва ба қафо назар андохтам. Филипп оҳиста дур мешуд, ва ман ногаҳон фаҳмидам, ки бародарам ба ман чӣ қадар дӯсти вафодор аст. Чӣ қадар босаброна ӯ ба ман гӯш меандохт, вақте ки ман ба китфаш сари ҷингиламӯямро гузошта, ба гӯшаш хаёлотҳои кӯдаконаамро мегуфтам. Чӣ хел ӯ бо шавқ ва рад накарда бо ман лӯхтакбозӣ мекард. Чӣ хел баъд аз мактаб шитобон ба хона меомад, зеро медонист, ки ман ӯро ёд мекунам. Чӣ хел самимона андӯҳгин мешуд, вақте ки маро ҷазо медоданд!

Ҳамаи инро ба хотир оварда, ман хеле зиқ шудам, ва аллакай аз Филипп ягон чизро пинҳон кардан намехостам. Ў низ бояд ба Чўпони нек тааллуқ дошта бошад. Ин хурсандӣ ва сирри умумии мо хоҳад шуд!

— Фил! Маро интизор шав, Фил! — ман аз пасаш давидам.

Филипп зуд ба қафо нигоҳ кард ва истод. Ман медавидам ва бо таассуф фикр мекардам, ки агар ба ҷои ӯ мешудам, албатта вонамуд мекардам, ки намешунавам ва рафтано давом медодам.

— Филипп, ман аз ту ҳеҷ чизро пинҳон карданӣ нестам! — нафасамро рост карда, гуфтам ман. — Фақат ман ҳоло худам ҳам на ҳама чизро мефаҳмам ва бинобар ин назди мистер Тедди меравам, то пурсам. Ҳамин ки худам сарфаҳм равам, зуд ба ту нақл хоҳам кард. Майлаш!

Чашмони Филипп аз хурсандӣ дурахшиданд, ва дар рӯяш боз табассуми нек пайдо шуд. Ҳамон вақт ман фикр кардам, ки дар ҷаҳон ягон бачаи дигаре нест, ки ин гуна зуд бахшид ва хафагиро аз хотир бароварда тавонад.

— Ман зид нестам, Рут, — меҳрубона гуфт ӯ. — Аввал розатро ба мистер Тедди бигӯ, ва баъд, агар хоҳӣ, ба ман бигӯ. Фикр мекунам, ки мо бояд кушода гап занем, то дӯстии худро нигоҳ дорем.

Ман аз оштии шуданамон чунон хурсанд будам, ки дар авҷи шодӣ Филиппро аз гарданаш саҳт ба оғӯш гирифтам ва бӯса кардам. Ў хандид, бо остинаш пайи бӯсаи маро тоза кард ва аз нав хайрухуш кард, лекин аллакай бо табассуми шодмонӣ, ва хурсанд шуда ба хона давид.

Ман ба роҳ аллакай бо рӯҳияи дигар баромадам. Тез ба теппа давидам ва бо тамоми қувват ба молхона давидам. Тафсида ва каме монда шуда, дере нагузашта ба нишон расидам ва мистер Теддиро дида, сабук нафас кашидам.

— Ассалом! — ман худро ба дасти ӯ ҷафс кардам.

— Ассалом, ассалом, духтарак!

— Ман омадам то ба шумо гӯям, ки ҳамон ҳикояи ба ман дафъаи гузашта хондаатонро медонам.

— Ман хеле хурсандам, — гуфт ӯ ва дар чашмонаш муҳаббат пайдо шуд.

Мо ба болои харак нишастем ва ман дар бораи аз хона гурехтан, шубон, сурат ва дар бораи хоҳиши ба Чӯпони нек тааллуқ доштани нам нақл кардам.

Мистер Тедди хеле бо диққат гӯш меандохт.

— Шукр ба Худо! — хурсандона дод зад ӯ, вақте ман хомӯш шудам.

— Мистер Тедди, оё шумо ҳам барраи Исо ҳастед?

— Ҳа, духтарак, ман аллакай панҷоҳ сол боз ба рамаи ӯ тааллуқ дорам.

— Набошад, шумо овози ӯро мешиносед? Чунки Исо гуфтааст: “Гӯсфандони Ман ба овози Ман гӯш медиҳанд”. Ман хеле меҳоҳам ӯро шунавам, аммо ӯ бо кадом як сабаб бо ман гап намезанад...

Чӯпони солхӯрда ба фикр даромад. Баъд аз чанд муддате ӯ ба боло баромад.

— Рафтем бо ман.

Мо ба деворча наздик шудем.

— Ман ҳозир барраҳоро ҷеғ мезанам, ва ту бошӣ онҳоро бо диққат тамошо кун.

Мистер Тедди на он қадар баланд, лекин сарехона барраҳоро ҷеғ зад. Онҳое ки дар марғзор буданд, зуд сарашонро бардошта наздик омаданд, аммо онҳое ки назди девор бурданд оромона мечариданд.

— Чаро онҳо намеоянд? Шояд нашуниданд? — хавотир кашидам ман.

— Хеле хуб шунавиданд, — табассум кард чӯпон. — Онҳо фақат ба овози ман одат накардаанд. Ин барраҳо дар дасти чӯпони дигар буданд, ва аллакай ду рӯз аст, ки ӯ бемор аст ва ман онҳоро нигоҳубин мекунам. Боз якчанд рӯз мегузарад, ман онҳоро хоҳам ронд, нӯшонд ва меҳрубонӣ хоҳам кард, он гоҳ онҳо ба ман одат мекунанд ва ба ҷеғ задани ман меоянд.

ӯ хомӯш меистод. Баъд бо дастони шахшӯлаш сарамро сила кард:

— Ту низ ҳамин хел, фақат якчанд рӯз боз ба Чӯпон тааллуқ дорӣ ва бинобар ин овози ӯро намешиносӣ.

— Инро чӣ тавр омӯзам?

Якчанд вақт ӯ андешакунон ба барраҳои ором нигоҳ карда, хомӯш меистод. Баъд маро аз дастам дошта, назди ҳарак бурд.

— Бигӯ, оё ту ягон вақт ҳис кардаӣ, ки корҳои бад мекуни?

— Ҳа! Якчанд бор... Вақте ки ман ба холаам дод мезадам, хашмгин мешудам, ва вақте ки аз кор мегурехтам... Ман медонистам, ки ин бад аст, аммо худро дошта наметавонистам.

— Бинобар ин, дафъаи оянда, вақте ки дод задан ё дағалона гап задан хоҳӣ, ва ё аз хона гурезӣ, то ки ба холаат кӯмак нарасонӣ, биист ва гӯш кун. Дар ту ду овоз шунаво хоҳад шуд. Якеаш овози душман. Вай устуворона фармон медиҳад, ки ту пойкӯбӣ кунӣ, ба хашм ой ва дод занӣ. Лекин ту саросема нашав. Кӯшиш кун худро дорӣ ва овози дигарро — овози оромона ва сулҳдӯстонаро бишнав. Ӯ ба ту меҳрубона мегӯяд, то ту хомӯш истода, он чиро ки холаат мегӯяд, иҷро кунӣ. Ин овози Чӯпон аст. Онро дар хотир дор. Агар ба овози Ӯ итоат карда, гӯш кунӣ, он гоҳ Ӯ омӯзондани туро давом хоҳад дод.

Гӯсфандон ба овози меҳрубони чӯпон ҷалб шуда, хеле наздик омаданд ва бо интизорӣ сарашонро бардошта, назди пойҳояш меистоданд.

Ман аз ҷой хестам ва барои хайрухуш кардан дастамро дароз кардам.

— Ташаккур, мистер Тедди! Ман ба хона меравам ва кӯшиш мекунам, ки ба Чӯпони худ итоаткор бошам.

— Аз хотир набарор, ки на худи ту, балки Исо метавонад туро нек кунад. Аз Ӯ кӯмак ва қувват пурс.

— Майлаш! Хайр! — дастамро ҷунбонда, шитобидам.

Филипп дар боғ набуд. Ман ба хона даромадам ва дар ошхона овозҳоро шунидам ва ба даҳшат омада, фаҳмидам, ки ба хӯроки шом дер кардам. Ин хатои ҷиддӣ буд, ки барои он ба мо ҷазо медоданд. Бо намуди айбдорона ба ҷои худ нишастам ва ба Маргарет-хола нигоҳ кардам. Ӯ бо кадом як сабаб зиқ буд.

— Рут, — чиддӣ гуфт холаам, ту боз дер мондӣ. То кай ин давом мекунад? Чойро бо нон нӯш. Ягон чизи ширин имрӯз нахоҳӣ гирифт.

Бароям ин ҷазои хеле калон буд, чунки ман ширинихоро хеле дӯст медоштам, ва барои бегоҳ бисквити шоколадӣ буд, ки мо онро гоҳ-гоҳ мехӯрдем. Кайфияти хуби ман зуд нест шуд, ва як олам калимаҳои хашминонаро берун бароварданӣ будам. Ман зуд сарамро бардоштам ва даҳонамро кушодам... Лекин ногаҳон суханҳои мистер Теддиро ба хотир овардам. Агар ҳозир хашмигин шавам, овози пасти Чӯпони некро нахоҳам шунид. Ва он гоҳ Ё, шояд дигар ҳеҷ гоҳ бо ман гап нахоҳад зад. Ба ман хомӯш истодан чунон душвор буд, ки ман беихтиёр даҳонамро бо дастам пӯшонидам. Холаам ва Филипп ба ман бо изтиробӣ калоннигоҳ карданд.

— Чӣ гап? — холаам нобоварона пурсид. — Ту чӣ, забонатро хӯрдаӣ?

Ман хомӯш истодам. Ҳамин вақт ояте ба хотирам расид: “Гӯсфандони Ман ба овози Ман гӯш медиҳанд, ва Ман онҳоро мешиносам, ва онҳо Маро пайравӣ мекунанд”. Чӯпонро пайравӣ кардан маънои аз Ё омӯхтан, аз Ё ибрат гирифтани ва ба Ё итоат кардани дорад.

“Исо, илтимос ба ман кӯмак расон, то оташин нашавам” — бо тамоми дил хоста, инро бо овози паст гуфтам ман.

Ба Чӯпон муроҷиат карда, ман фаҳмидам, ки дар назди Маргарет-хола айбдор ҳастам ва бояд бахшиш пурсам. Каме истода, фикр кардам, ки ин ҳатмӣ нест, чунки холаам фардо аз хотираш хоҳад баровард ва бахшид.

Ман оромона бутербродро хӯрда, аҳамият додам, ки Филипп низ бисквитро нахӯрда, бо фикру хаёл ба тиреза нигоҳ мекард.

— Хола, маро бубахш! — ногаҳон гуфтам ман.

Холаам ҳеҷ чизро нафаҳмида, абрӯяшро парронд. Ин хеле кам рӯй медод: одатан маро барои бахшиш пурсидан маҷбур мекарданд.

— Ман кӯшиш мекунам дар вақташ биёям... — ашкҳоямро фурӯ бурда илова кардам ман.

— Мебахшам, — кӯтоҳ ҷавоб дода, холаам хомӯш шуд, гӯё аз ман ягон рафтори бади навро интизор буд.

Баъд аз хӯроки шом Маргарет-хола ба ман маслиҳат дод, то барвақт хоб равам, чунки ин рӯзи якуми баъд аз беморӣ буд. Ман аз имконияти танҳо будан хурсанд шудам ва зуд ба боло баромадам. Ман тирезаҳоро кушодам ва дароз кашидам. Шоми тобистон боғро маҳин мепӯшонид ва хонаро пур аз ҳавои тоза мекард. Дар осмони торикмешуда ситораҳои нуқрагин медурахшиданд ва ман худро аз нав хушбахт ҳис кардам, чунки имрӯз бори аввал овози Наҷотдиҳандаро шунидам ва ба Ӯ итоат кардам. Дилам аз миннатдорӣ пур шуд, ва ба зону нишаста, ман боз як бор Исоро барои ғалаба ва барои маро шинохтанаш ва дӯст доштаниш сипосгузорӣ намудам.

Ҳодисаи нохуш

Рӯзи оянда мо бо Филипп ба вигвам рафтем, то ки дар бораи сиррам сӯҳбат кунам. Лекин ҳамин ки аз миёни сӯроҳӣ гузаштем, аз чуқурӣ, мисли заргӯш, Терри часта баромад. Ӯ гуфт, ки тамоми саҳар бо мо буда метавонад, ва сабаби пинҳон шуданиш дар он буд, ки нохост пайдо шуда, моро ба таачуб овардани буд. Мо ба ҷӯй фаромадем, то барои сайру гашт нақша созем.

Аслан, Терри аллакай ҳамаашро фикр карда баромада буд, ва танҳо розигии мо монда буд. Шавқу завқи Филиппро доништа, Терри пешниҳод кард, ки тухммонии кабӯтари ваҳширо, ки лонаи онро дар шумтоли баланд ёфтааст, тамошо кунем. Мо ин таклифро бо хурсандӣ қабул кардем ва аз пайи ҳамдигар бо пайраҳа даруни бешазор мерафтем. Шумтоли мо хоксорона дар бешаи зич байни кочҳои ораста воқеъ гардида буд.

Бачаҳо аз мобайни марминҷон ва сӯзгиёҳ (газна) рост мерафтанд. Ман низ кӯшиш мекардам аз пайи онҳо равам, лекин бо вучуди ин, пойҳои ман саҳт хорошида шуданд ва месӯхтанд. Вақте ки мо бозистодем, Филипп ба ман дилсӯзона назар андохт, Терри бошад гуфт:

— Рут духтараки ҷасур аст, ҳамин тавр не?

Ман аз хурсандӣ дурахшида, тайёр будам аз ҳар гуна монеаҳо гузарам, то ки Филипп ва Терри танҳо аз сабаби духтар буданам аз ман дурӣ наҷӯянд.

Дар ин вақт Терри чолокона мисли юз ба танаи дарахт хазида боло баромад ва дар як лаҳза дар шоҳаи поёни шумтол пайдо шуд. Пойҳояшро овезон карда, вай фарёд зад.

— Филипп, Рутро андак баланд бардор ва ман ўро медорам!

Ман ба китфҳои Филипп баромадам ва Терри маро аз дастҳоям мекашид, то даме ки ман шоҳаеро доштам. Ман худро боло кашидам ва аз боиси зўр задан чуқур нафас кашидам, назди ў пайдо шудам.

Филипп бо роҳи худ ба дарахт баромаданӣ буд. Ў давид ва хез зад, аммо то шоҳа нарасид.

— Мисли ман баро! — маслиҳат дод Терри.

Лекин Филипп якрав буд. Ў боз ва боз сахттар мечаст, то он даме ки дар наздамон нишаст.

Маргарет-хола ба мо дар халтача хўрок гирифта, ҳама вақт Терриро ба ҳисоб мегирифт. Акнун дар шоҳа нишаста, хурсандона пойҳоямонро ҷунбонида, бо лаззат хўроки субҳамонро мехўрд. Рост аст, ки Терри одатан аз ҳиссаи худ зиёдтар мехўрд, лекин мо аз он хафа намешудем, чунки ба хулоса омадем, ки ўро дар хона бо серӣ намехўронанд.

— Зудтар хўред! — луқмаи охиринро хўрда, фармон дод ў. — Рафтем, лонаро бинем.

— Терри якум мебаромад. Мо аз паяш мерафтем, ва албатта, хеле сахт қафо мондем, чунки ў, чун баҳрчӣ ба сутуни киштӣ, тез мебаромад. Ҳар қадаре ки боло мебаромадем, ҳамон қадар бисёртар ғур-ғури ташвиши кабўтаронро мешунавидем. Вақте ки Терри ба лона наздик шуд, парранда қанотҳои марворидона-хокистаррангашро боло карда, ба нўги дарахте ки дар наздикӣ буд, нишаст. Аз он ҷо кабўтар ба лонае ки он ҷо ду тухм ҷойгир буд, тамошо мекард. Лона чунон хурд буд, ки ман дар ҳайрат будам, ки бо чӣ мўъҷиза тухмҳо аз он ҷо ғелида намеафтанд. Терри сарашро бардошт ва ба модари безобита нигарист.

— Ин ҷой барои тамошо кардан бад нест, — ӯ гуфт. — Ман ҳам ба он ҷо бароям канӣ.

— Лозим нест! Эътироз кард Филипп. — Шоҳаҳояш туро намебардоранд. Бубин, онҳо чӣ қадар бориканд!

Аммо Терри шӯҳратпараст буд. Агар ягон кас ба имкониятҳои ӯ шубҳа мекард, бо тамоми қувват ӯ ҳатман баръаксашро исбот карданӣ мешуд. Ин дафъа ҳам ҳамин тавр рӯй дод.

— Гапи беҳуда! — гуфт ӯ ва хез зада чолокона ба танаи дарахти наздикистода ҷаст.

Мо болотар ва болотар баромадани Терриро бо ҷидду ҷаҳд тамошо мекардем. Ногаҳон кабутар аз ҷояш парида, бо болҳои нимкушода ба лона фуруд омад.

— Исто! — Филипп илтимоскунон бо овози хиррӣ фарёд зад.

Ба ҷои ҷавоб аз байни баргҳои сабз хандаи хурсандона ба гӯш расид. Терри ба боло баромаданро давом медод, лекин аллакай каме оҳистатар.

— Ӯ аллакай дар нӯги дарахт аст, — осуда шуда, бо овози паст гуфт Филипп.

Ҳақиқат ҳам дар боло бадани харобакак, ки ба зӯр дар шоҳаи тунук ҷойгир буд, метобид. Шамолаки сусти мӯйҳояшро ҳилпирос мезанонд, ва чашмони сиёҳаш аз хурсандӣ медурахшиданд. Мо хавотирона ва бо шавқ ба Терри нигоҳ мекардем, аммо ӯ шохаро ба болову поён алвонҷ медод, агарчи мо хоҳиш мекардем, ки ин корро накунад. Шоҳаи дарахт ба якчанд алвонҷхӯрӣ тоб овард, баъд садои шикастани шоҳаи дарахт шунида шуд, ва Терри дар ҳаво муаллақ шуд...

Хомӯшии ҷангалро фарёди гӯшхарош вайрон кард, ки баъд он овоз маро муддати дароз дунболагарӣ мекард. Терри бо суръат поён ғалтида, шоҳаҳоро мешикаст. Зарба шунаво шуд, ва оромии ғамангез фаро расид.

Аллакай бе ягон эҳтиёт, зону ва дастҳоямонро хорошида, мо ба поён мефаромадем. То ҳол фаҳмида наметавонам, ки чӣ тавр мо аз паси Терри нағалтидем.

Ҳамин ки Филипп ба замин ҷаста фаромад, ба назди Терри давид, ва ман беқувват, аз гиряи сӯзон ларзида, бо рӯям ба ушна ғалтидам.

Ман ҳатто ҷуръат намекардам, ки сарамро боло карда Терриро бинам.

Баъд аз муддате Филипп ба ман наздик шуда, ба китфам даст расонд.

— Терри зинда аст, — бо овози ларзон хабар дод ва бо ҳаяҷон илова кард: — Чӣ кор мекунем?

Ман гиря карданро бас кардам ва бинӣ кашида, ба Филипп чашм дӯхтам.

— Худамон ӯро ба беморхона бурда наметавонем. Боз якчанд одам лозим аст. Рут, Терриро танҳо гузоштан мумкин нест, вагарна вақте ки ба ҳуш меояд, саҳт ҳаросон мешавад. Ту дар ин ҷо мон ва ман медавам...

— Фил, ман хеле саҳт метарсам, — ногаҳон гиря кардам ман. Маро танҳо нагузор, илтимос!

Ман пояшро дошта, қарор додам, ки ба ҳеҷ ваҷҳ сар намедиҳам.

— Ман зуд бармегардам, — маро бовар мекунонд Филипп. — Ва агар мо шитоб накунем, Терри метавонад мурад. Гиря карданро бас кун ва маро сар деҳ. Мешунавӣ?

Ҷӯ оҳиста аз дастони ман озод шуд ва бо суръат аз пайраҳаи бешазор давид. Ман ба қарс-қурси дуршавандаи шохаҳо гӯш меандохтам ва худро маҷбур мекардам, то ба Терри нигоҳ кунам. Интизори ягон чизи даҳшатнок шуда, ман худро дарҳам кашидам, лекин ҳамин ки сарамро гардондам, оҳи сабук кашидам: Терри оромона дастҳояшро паҳн карда, ба пушт дароз кашида буд.

Шояд ӯ мурдааст? Аз ин фикр ба даҳшат омада, чашмонамро нимпӯш кардам. Аммо ба хотир овардам, ки Филипп маро илтимос карда буд, то Терриро ниғаҳбонӣ кунам, ва боз ба тарафи ӯ нигоҳ кардам.

Беихтиёр ман дар бораи марг фикр карданро сар кардам. “Агар Терри мурда бошад, ӯ ба кучо рафтааст? Танашро мегӯронанд ва шуд? Не, Терри ба осмон хоҳад рафт... Оё ӯ дар он ҷо хушбахт мешавад?” Ногаҳон

ибодатхона ва навиштаҷоти сари қабр ба хотирам расид: “Ҷейн Коллинз. Рафтааст, то ки бо Худованд бошад”.

“Шояд, мурдан маънои то абад бо Худованд буданро дорад? — фикр мекардам ман. — Агар он духтарак хеле хушбахт бошад, пас, шояд, он ҷо хеле хуб аст... Аммо Терри дар бораи Чўпони нек ҳеҷ чиз намедонист! — бо тарс ба хотир овардам ман. — Лекин ман айбдор ҳастам, ки ӯ дар бораи Чўпони нек ҳеҷ чиз нашунидааст. Оҳ, чаро ман инро пинҳон карда, ба Филиппу Терри нақл накардам”.

Ман зонуҳоямро ба оғӯш гирифта, беҳаракат меистодам ва чашмамро нақанда, ба Терри нигоҳ мекардам. Аллакай на яқум маротиба ба назарам қадамҳои саросемаи Филипп мерасиданд, лекин ё харгӯш аз пайраҳаи бешазор медавид, ё паррандагон аз бутта ба бутта мепариданд, ё ин ки танҳо шамол нўғҳои дарахтхоро хиширрос мезанонд.

Аз мобайни баргҳои зиёд нури офтоб ҷорӣ шуд ва рӯи Терриро равшан кард. Ман инро дида, зуд Исо ба хотирам расид, ки дар аёми дар замин зистанаш беморонро шифо меод ва мурдагонро эҳё мекард.

— Худоё, — ман бо овози пасти илтиҷоомез ба осмон нигоҳ карда гуфтам. — Илтимос, Терриро шифо бахш! Рухсат надех, ки ӯ бимирад, чунки ҳоло ба ӯ дар бораи Чўпони нек ҳеҷ чизро нақл накардаам. Исо, Терриро сиҳат намо.

Ҳамин лаҳза ман овозҳои аз дурӣ мерасидаро шунидам ва дере нагузашта, гурӯҳи на он қадар калони одамонро дидам. Дар пеш Филипп ва аз пушташ Питер-амак ва духтур Патерсон, ки ҳангоми бемори сурхча шуданам маро зуд-зуд хабар мегирифт, медавиданд. Аз қафои онҳо ду одами дигар, дар даст занбар, меомаданд. Дертар ман фаҳмидам, ки онҳо ходимони хурди тиббии (санитарҳои) “ёрии таъҷилӣ” буданд.

Духтур Патерсон ба зону дар назди Терри нишаст ва набзашро гирифт. Баъд пилқҳои чашмашро каме бардошт ва оҳиста санҷид, ки оё даст ва пойҳояш қат мешаванд.

— Оё писарча мечунбид? — ба ман муроҷиат карда пурсид ӯ.

— Не, — сарамро чунбонидам. — Оё ӯ мурдааст?

— Не, зинда, — духтур Патерсон меҳрубонона маро аз китфам ба оғӯш гирифт. — Ў сахт захмдор шудааст. Дар наздаш истода, ту кори хуб кардӣ. Ҳозир бошад мо ўро ба беморхона мебарем ва ҳама кори аз дастамон меомадаро мекунем...

Терриро ба занбар гузоштанд ва оҳиста назди мошин бурданд. Ба рӯи рангпариди ва ҳаросоншудаи ман нигоҳ карда, Питер-амак маро чун кӯдаки хурд ба даст бардошт. Ман ба китфаш такя кардам, ва он гоҳ дилам сабуктар ва оромтар гашт.

Ба Филипп нигоҳ карда, ман дар чашмонаш ҳамон қадар дард ва ноумедиро дидам, гӯё худаш худи ҳозир аз дарахт ғалтид. Ман фаҳмидам, ки ғамхориҳои ман бо андӯҳи зиёди Филипп муқоисанопазиранд. Ман хоҳиши сахт пайдо кардам, то ки дарди ўро сабуктар гардонам, аммо медонистам, ки Филиппро танҳо умеди наҷоти Терри дилбардорӣ карда метавонад.

Дӯнгӣ ва ноҳамвориҳоро гузашта, санитарҳо оҳиста аз пайраҳаҳои бешазор роҳ мерафтанд ва кӯшиш мекарданд, ки бо қадри имкон оҳистатар писарчаи маъюбшударо баранд. Занбарро бо Терри ба мошини “ёрии таъҷилӣ” гузоштанд. Дар наздаш духтур Патерсон нишаст. Вақте ки ў дарро мепӯшид, ман илтимос кардам:

— Илтимос, вақте ки ў худро беҳтар ҳис кунад, моро хабардор кунед.

— Майлаш. Худи пагоҳ аз назди хонаатон мегузарам ва албатта медароям.

Дар пӯшида шуд ва мошин баъд аз худ абри чангу хокро монда, зуд рафт. Мо хаста ва андӯҳгин будем ва оҳиста ба хона равона шудем. Дар роҳ амакам аз мо дар бораи Терри ва дар бораи рӯйдод пурсид. Лекин фоҷиа моро чунон сахт ба изтироб овард, ки мо қариб нақл карда натавонистем.

Ин рӯз барои мо нотамом дароз ва пуразоб менамуд. Мо дар боғ ғамгинона сарсарӣ мегаштем ва барои ягон кор кардан қувват надоштем. Маргарет-хола бар хилофи сахтгирии одатиаш, бар мо дилсӯзӣ мекард, ва барои дур кардани фикрҳои бадаммон ба мо ҳикояе хонд.

Дар охир бегоҳ фаро расид. Холаам ба мо шаби хуш орзу кард ва бо корҳои худ машғул шуд, ва мо нафаси сабук кашида, ҳар яке ба хонаи худ рафтем. Мо хоҳиши хоб кардан надоштем. Боз ва боз воқеаи сахар рӯйдода ва фарёди ҷонкоҳи Терри ба хотир мерасид. Маро чунон воҳима зер кард, ки ҳаросон шуда, назди Филипп давида рафтам. Ӯ рӯйнокӣ ғел зада, гиря мекард. Ман дар наздаш, мисли гурбача кулча зада, дароз кашидам.

— Ту фикр мекунӣ, ки Терри мемурад? — гирякунон пурсид Филипп.

— Не, — қатъӣ гуфтам ман.

— Духтур ба ту гуфт?

Ман фаҳмидам, ки чӣ қадар сӯҳбати мо ҷиддӣ ва зарур мебошад, ва кӯрпаро аз худ партофта, нишастам.

— Фил, ман ба ту сиррамро нақл мекунам. Мистер Тедди ва шубон гуфтанд, ки ҳамаи мо мисли барраҳои гумшуда ҳастем, ки ба хонашон роҳ ёфта наметавонанд. Мо дар тӯри гуноҳ печидаем. Ва ҷӯпони нек моро мекобад ва мехоҳад наҷот диҳад. Ӯпони нек Исои Масеҳ мебошад. Ӯ мехоҳад дар дили мо зиндагӣ кунад ва моро роҳбарӣ намояд. Барои ин мо бояд тавба карда, аз Ӯ бахшиш пурсем. Дар Инҷил ман хонда будам, ки Исо гуфта буд: “Гӯсфандони Ман ба овози Ман гӯш медиҳанд”. Ин онро дар назар дорад, ки Исо ҳамаро, ки ба Ӯ тааллуқ доранд, таълим медиҳад. Оё дар хотир дорӣ, ки ба хӯроки шом дер омадам ва холаам иҷозат надод, ки бисквит хӯрам? Медонӣ, ман аз ин хеле хашмгин шуданӣ будам! Аммо Исо ёрдам дод, то ки худамро дорам, ва ман зиштгӯӣ накардам. Ӯ акнун дар дилам зиндагӣ мекунад, ва мехоҳад то абад ба Ӯ итоат кунам. Фил, оё ту ба ман бовар мекунӣ?

Филипп маро бо шавқи зиёд гӯш мекард. Рӯшноии моҳ ба чеҳраи андешамандаш каме равшанӣ медод.

— Давом деҳ, — ба ҷои ҷавоб додан бо овози паст хоҳиш кард ӯ.

— Вақте ҳамроҳи Терри дар бешазор истодам, ман хеле тарсидам. Ман ба хотирам овардам, ки Исо беморонро шифо медод ва мурдагонро эҳё мекард, ва зуд аз Ӯ илтимос кардам, ки Терриро наҷот диҳад. Фил, Ӯ маро

шунид! Терри намерурад! Медонӣ, боз чаро ман ин тавр фикр мекунам? Чунки Терри дар бораи Чӯпони нек ҳеҷ чиз намедонад. Ман бояд ба вай ҳам инро нақл кунам, то ки ӯ ҳам аз они Исо шавад.

Хомӯш истода, ҳар якамон дар бораи корҳои худ андеша мекардем.

— Рут, оё ту аллакай аз Исо бахшиш пурсидаӣ? — Филипп баъд аз муддате пурсид.

— Ҳа, ҳамон рӯзе ки баъд аз гурез ба хона бармегаштам. Дар худӣ бешазор! — бо хурсандӣ гуфтам ман. — Фил, биё назди шубон ба меҳмонӣ равем. Ӯ ба ту аз ман дида хубтар мефаҳмонад. Ман чунон мехоҳам, ки ту низ ба Чӯпони нек тааллуқ дошта бошӣ.

— Оё ту фикр мекуни, ки Ӯ маро қабул мекунад?

— Албатта! Ту аз ман дида хеле беҳтар мебошӣ. Агар маро дӯст дошта бошад, он гоҳ туро алалхусус!

Филипп ғамгинона сарашро ҷунбонд.

— Не, ба назари ту чунин аст. Ту аз рӯи рафтор баҳо медиҳӣ, аммо дар ҳақиқат ман хеле бад мебошам...

— Хайр чӣ! — розӣ намешудам ман. — Ин муҳим нест. Ман ба ту сурате нишон медиҳам, ва он гоҳ ту мефаҳмӣ. Дар он ҷо сурати баррача кашида шудааст. Он тамоман дар лаби партгоҳ меистад! Аммо чӯпон онро аз он ҷо ҳам наҷот дода метавонад, танҳо овоз барорад бас аст. Ва шубон боз мегуфт, ки Исо моро аллакай наҷот додааст, чунки Ӯ дар салиб барои гуноҳҳои мо мурд ва эҳё шуд. Танҳо ба ин бовар кардан лозим аст...

— Оё Исо шабона дуоҳоро мешунавад? Агар худӣ ҳозир ман аз Ӯ бахшиш пурсам?

— Ба фикрам, мешунавад... — ноаниқ ҷавоб додам ман. — Аниқ мешунавад! Ман ба хотир овардам! Дар Инҷил навишта шудааст, ки Худӣ Ӯ ҳангоми дар замин зистанаш шабона дуо мекард.

— Набошад, ман худӣ ҳозир мехоҳам дуо кунам, — Филипп пур аз ҳаяҷон гуфт.

Ман ӯро танҳо гузоштам ва дарро пӯшида, ба ҷои хобам даромадам.

Миллионҳо ситораҳои дар дурӣ буда ва моҳи пурраи нуқраранг шоҳиди тавбаи Филипп буданд.

Боз дар назди шубон

Духтур Питерсон ба ваъдааш вафо кард. Баъд аз хӯроки субҳ мо ногаҳон шунидем, ки дар назди дарича мошин истод. Мо тозон ба берун давидем ва қариб духтурро аз по меғалтондем.

— Ором бошед, бачаҳо ором бошед! — ӯ моро боздошт. — Агар шумо маро афтонед, ман ба шумо ҳеҷ чиз нақл карда наметавонам, — моро бо дастонаш ба ҳам ҷафс карда, шӯхӣ кард духтур.

— Терри чӣ тавр аст? — аз даҳони Филипп баромад.

— Терри зинда аст, — зуд ҷиддӣ шуд духтур. — Ҷангоми ғалтиданаи ӯ сарашро саҳт зада, тахтапушташро захмдор кардааст. Акнун ӯ бояд муддати дароз дар беморхона хоб равад. Ҳозир дар наздаш ҳама вақт модараш меистад. Ҷамин ки Терри худро беҳтар ҳис кунад, ӯро ба беморхонаи махсус барои одамоне ки устухонашонро саҳт захмдор кардаанд, мебаранд.

Хабар дар бораи он ки Терри зинда аст, кифоя буд, то ки мо худро аз нав хушбахт ҳис кунем. Мо сабукфикрона дар бораи Терри хавотир шуданро бас кардем, ва дилпур будем, ки ӯ, мисли мо баъд аз касалии сурхча ё шамолхӯрда, сиҳат хоҳад шуд.

Рӯзҳо паси ҳам мегузаштанд. Рӯзҳои охирини таътил мо қарор додем, ки назди ҳамаи дӯстонамон ба меҳмонӣ равем. Филипп аввал назди шиносаш, ки дӯстдори паррандагон буд ва ба ӯ лонаи кабкро нишон дода буд, рафт. Ва ман назди мистер Тедди рафтам, лекин афсӯс бо он кас сӯҳбат карда натавонистам, чунки вай хеле серкор буд.

Ба назди шубон мо ҳар ду рафтем. Ман дилпур будам, ки ӯ моро навозишкорона қабул мекунад, бинобар ин далерона даричаро кушодам. Мо даромадем ва зуд соҳиби хонаро дидем – ӯ дар наздикии хона алаф медаварад. Мистер Робинзон ҳамон замон маро шинохт, ва эҳтимол, аз омадани мо хурсанд буд.

— Шумо дар вақташ омадед, — ба наздашон рафта, табассум кард ӯ. — Салом дӯстон!

— Ассалом! — ҷавоб додам ман ва дастамро дароз кардам.

— Оё ин бародарат аст? — шубон табассум карда, ба Филипп салом гуфт. — Номат чист?

— Филипп, — Шояд Филипп аз ин гуна қабул кардан шарм дошта, ботамкин ҷавоб дод.

Ҳамин вақт миссис Робинзон омад ва лаъли бо бурдаҳои пирог бо мураббо, шоколад ва чор пиёла чой овард. Фикр кардан мумкин буд, ки онҳо интизори мо буданд. Шубон бо ҳамсараш ба курсиҳо, ва мо дар наздашон дар болои гилемчаҳо нишаста будем. Бо камоли хурсандӣ шириниҳоро хӯрда, лаззат бурдем ва ба миссис Робинзон дар бораи тавбаамон нақл кардем. Ӯ бо диққат гӯш мекард, ва чашмонаш аз хурсандӣ мисли чашмони мистер Тедди медурахшиданд. Вақте ки ман хомӯш шудам, ӯ гуфт:

— Хеле хуб аст, ки ту Инчилро мехонӣ. Ин каломи Худост, ки мо бе он зиста ва аз паси Чӯпон рафта наметавонем. Аммо онро набояд аз он ҷое ки кушода мешавад ва аз ҷое ки маъқул аст, хонед. Беҳтар аст, ки ботартиб хонед ва албатта бо дуо сар кунед.

— Акнун мо якҷоя мехонем, ҳамин тавр не, Филипп? — ман хурсанд шудам.

Ҳамин вақт аз тиреза миссис Робинзон нигоҳ кард.

— Рут? Агар хоҳӣ, омада кӯдаконамонро бин! Ман зуд аз ҷой ҷастам, лекин ба шубон нигоҳ карда, шах шудам. Ё беҳтар аст, ки дар ҳамин ҷо монам?

— Агар хоҳӣ, рав, ҳамсари ман хеле хурсанд хоҳад шуд, — шарм доштани маро дида, гуфт ӯ. — Ва мо бо Филипп боз сӯҳбат хоҳем кард.

Бо хурсандӣ ба хона давидам. Дар байни хона, дар болои гилемча ду одамчаи хурд меҳазиданд. Онҳо дугоник буданд ва қариб 10-моҳа шуда буданд. Ҳаётдӯст, хурсанд ва ба якдигар чунон монанд буданд, ки ман онҳоро фарқ карда наметавонистам.

Миссис Робинзон кӯдаконро барои оббозӣ кунондан тайёр мекард ва ман бо хурсандӣ ба ӯ кӯмак мерасондам. Баъд мо либосҳои онҳоро пӯшондем ва ба хонашон бурдем. Дар ин ҷо дар болои ҷойгаҳ ман сурати бошукӯҳро дидам: Чӯпони нек дар лаби кӯл меистод ва дар назди пойҳояш рамаи гӯсфандон буданд.

— Ман низ сурати Чӯпони некро дорам, — таъриф кардам ман, — лекин дар он сурат чӯпон баррачаи гумшударо наҷот медиҳад.

— Ба ман ин сурат низ маъқул аст, — табассум кард миссис Робинзон.

— Оё мумкин аст, ки ман боз ягон рӯз ба наздатон оям? — пурсидам ман вақте ки хоби кӯдакон бурд.

— Албатта! Агар холаат иҷозат диҳад, ту ҳар рӯзи шанбе метавонӣ биёӣ. Ман мебинам, ки ту кӯдаконро дӯст медорӣ ва бо онҳо меҳрубона рафтор карда метавонӣ. Ба ман хеле сабук мешуд, агар ман чунин ёрдамчии чаққон медоштам.

— Ташаккур, — аз таърифи ногаҳонӣ шарм дошта, ман гуфтам ва ба ҳавлӣ давида рафтам.

Мистер Робинзон ва Филипп мисли пештара дар бораи чизи ҷиддӣ сӯҳбат мекарданд, ва ман аллакай мехостам ба хона рафта, аз холаам иҷозат пурсам, то ки ҳар рӯзи шанбе ба ин ҷо биёям. Ба толеам, сӯҳбат ба охир мерасид, ва ман боз бисёртар хурсанд шудам, вақте шунидам, ки шубон Филиппро низ ба меҳмонӣ даъват кард.

Ҳамин ки ба хона расидем, ман зуд ба ошхона рафтам.

— Хола! Оё мумкин аст, ки ман рӯзи шанбе ба хонаи миссис Робинзон равам? Онҳо хеле кӯдакони хуб доранд! Ман барои оббозӣ кунондан ва хобондани онҳо ёрдам мерасонам. Ба ростӣ, мумкин аст? — Ҳамаи инро бе истнақл карда, ҳатто нигоҳи ҷиддии холаамро нафаҳмидам.

— Миссис Робинзон кист? Ва чаро бе иҷозат ба хонаи одамоне меравӣ, ки ман намешиносам?

— Ин оилаи шубон аст, онҳо нек ҳастанд! — гуфтам ман.

— Шубон Робинзон? — хола ба хотир расонд. — Ҳа, ман дар бораи онҳо шунида будам... Фарқ надорад,

эҳтимол ба хонашон дигар бор меравӣ, ин шанбе аллакай банд ҳастӣ.

— Бо чӣ?

— Имрӯз миссис Монтгомери омад ва гуфт, ки ба наздаш Юлиана хоҳад омад. Ман ваъда додам, ки ту рӯзи шанбе рафта, бо духтарак бозӣ хоҳӣ кард.

Ман норозиёна гуфтам:

— Хола, ту хуб медонӣ, ки ман Юлианаро тоқат карда наметавонам! Бо ӯ бозӣ кардан шавқовар нест. Маҷбурам, ки тамоми рӯз дар хона нишаста, ӯро андармон кунам... Хайр, илтимос иҷозат деҳ, ки наравам! Ман аллакай ба миссис Робинзон ваъда додам.

Хола аз раъяш нагашт.

— Ту набояд ин корро мекардӣ. Ва ҳеҷ гоҳ пешакӣ бе розигии ман даъватро қабул накун.

Ин гуна радди қатъиро шунида, ман пурра худро дошта натавонистам ва аз хашму рӯҳафтадагӣ дод задам:

— Намеравам! Намехоҳам! Ва ту маро маҷбур карда наметавонӣ!

— Худи ҳозир рав ва хоб кун, — ҷиддӣ гуфт хола. — Дигар тоқати гӯш кардани гапи дағали туро надорам. Ман фикр кардам, ки ту дар ҳақиқат мехоҳӣ ҳаёти нав ба сар барӣ, лекин маълум шуд, ки хато кардам.

Сарамро баланд бародошта, ман ба тарафи баромад рафтам.

— Ба ман тамоман фарқ надорад, ки ту дар бораи ман чӣ фикр мекунӣ.

Вале тамоман ин хел набуд. Ба зинапоя баромада, ман ногаҳон ба ваҳм афтадам ва дарк намудам, ки чӣ кор кардам. Чунин метобид, ки дилам аз ғусса ва пушаймонӣ пора-пора мешавад. Ман худро ба ҷойгаҳ партофтам ва гиря кардам.

Чаро ман ба овози Чӯпони нек гӯш накардам? Акнун ӯ эҳтимол бо ман ҳеҷ гоҳ гап намезанад ва ҳатто дӯст доштанро бас мекунад. Ва агар ӯ маро рад кунад, ман чӣ мекунам?

— Рут чӣ шуд, чаро ин қадар саҳт гиря мекунӣ?

Ман ғами худро чунон ба дарун гирифтаам, ки даромадани холаамро нашонидам. Вай як пиёла шир ва кулчаи қандин овард. Ба лаби ҷойгаҳам нишаста, Маргарет-хола меҳрубона мӯйҳои маро сила кард.

Ламс кардани ӯро ҳис карда, ман ором шудам ва ногаҳон қарор додам, ки зуд ҳамаашро нақл кунам.

— Хола, ман бо ту дағалона гап задам, мебахшӣ, — аз дасташ доштам ман. — Шояд Чӯпони нек маро рад мекунад ва бо ман гап задан намехоҳад?

— Рут, ту дар бораи чӣ сухан меронӣ? — гапҳои маро нафаҳмида, пурсид холаам.

Ман аз ҷоям ҷаста хестам ва Инчилро гирифта, сурати пинҳониро баровардам ва ба холаам дароз кардам.

— Чӯпони нек маро ёфт, ва ман аллакай аз Ӯ будам, — ашкҳоямро фуру бурда, фаҳмондам ман. — Лекин... имрӯз ман Ӯро хеле саҳт ғамгин кардам. Шояд, Ӯ дигар маро бахшидан намехоҳад...

Маргарет-хола бо диққат вазъи маро гӯш карда, суратро тамошо мекард. Каме хомӯш истода, вай пурсид:

— Инро ба ту кӣ дод?

— Мистер Робинзон. Ӯ ба ман дар бораи Чӯпони нек нақл кард. Оё ту ягон маротиба дар бораи Исо шундаӣ? Бигӯ, оё Ӯ маро бахшида метавонад?

Маргарет-хола хомӯш меистод, ва фикр кардам, ки ҷавобро нахоҳам шунид.

— Хола, — бо овози паст гуфтам ман, — хола, маро бубахш, илтимос бубахш.

— Мебахшам... Фикр мекунам, ки Исо низ туро мебахшад, агар ту аз Ӯ хоҳиш кунӣ.

Ман дарк намудам, ки холаам саҳт дар ҳаяҷон аст, вале сабабашро намедонистам. Вай бо тоқат, то хӯрдани хӯроки шом, интизор шуд ва шаби хуш орзу карда, рафт.

Ман ба зону ғалтидам, ва ашкҳоямро нигоҳ надошта, аз Чӯпони нек бахшиш пурсидам ва хоҳиш кардам, ки то абад танҳо ба Ӯ тааллуқ дошта, ҳамеша итоаткор бошам.

Мактуб

Дарсҳои мактаб ба охир расиданд, ва хайрият таътили дилхоҳ фаро расид. Духтур Патерсон гоҳ-гоҳ ба мо дар бораи саломати Терри, ки аллакай ба беморхонаи кӯдакон гузаронда шуда буд, нақл мекард. Мо зуд-зуд ба ӯ мактуб менавиштем, ки дар он батафсил ҳаёти бешазорро тавсиф мекардем, аммо ӯ бошад, афсӯс, ҳанӯз ба мо ягон маротиба ҷавоб надод.

Рӯзе хаткашон конвертеро овард, ки дар он адрес бо хати ношинос навишта шуда буд. Мо хеле ба ҳайрат афтидем. Тарзи навишти волидайнамонро хеле хуб медонистем, онҳо ба мо зуд-зуд менавиштанд, вале ин ...

Аз конверт порчаи қоғазро бароварда, хондем:

“Филипп ва Рути азиз! Маро аллакай ба хона оварданд, аммо ман то ҳол аз ҷоям намехезам. Ба назди ман биёед. Терри.

Адреси ман: Виллоу коттедж, Тенджелвудз”.

Мо ҳамон замон ба назди холаам давидем, то хабарро расонем ва барои Терриро хабар гирифтани ҷозат пурсем. Албатта ӯ ба мо меҳрубона насихат дода, рухсат дод:

— Лекин роҳум назанед ва дер намонед. Дар хотир доред, ки ба ӯ монда шудан мумкин нест.

— Майлаш! — Филипп саросема шуда, ваъда дод.

Мо шитобон ба боло давидем, то барои Терри ягон дастовез гирем. Ман шоколадро, ки ба рӯзи таваллуди Филипп нигоҳ медоштам, гирифтам ва ӯ бошад, фалаҳмонро ёфт.

Холаам муфассал ба мо роҳро фаҳмонда бошад ҳам, мо чунон ба ҳаяҷон омада будем, ки қариб ҳеҷ чизро ба хотир надоштем ва роҳум задем. Аммо дар назди ҷӯй занеро дидем, ки ба мо маслиҳат дод, то бо пайраҳаи танг ба ҳеҷ кадом тараф нагашта, рост равем.

Мо аз теппа фаромадем ва бинои нимвайронро бо қубури шикаста дидем. Ин кони санги партофташуда буд. Дар ин ҷо ҳанӯз сангҳои калон буданд, ва танҳо дар баъзе ҷойҳо алафи сабз рӯида буд.

Ман ҳеҷ фаҳмида наметавонистам, ки дар чунин пасти пурвоҳима кӣ хона сохтааст, дар ҳоле ки дар тепаҳои

шукуфон ин қадар ҷой буд! Дертар мо фаҳмидем, ки ин кулбаро барои нигоҳ доштани динамит сохта буданд ва танҳо чанде пеш онро ба истиқоматгоҳ табдил додаанд.

Ин кулбаи ҳақиқӣ буд. Бо тирезаҳои шикаста, бо латтаҳои фурузада ва бо газнаи дар болои бом буда, он чунон танҳо ва партофташуда метофт, ки мо ҷуръат накарда, истодем. Дар ин ҷо зистани Терри имконнопазир буд. Ин вақт дар кушода шуд ва дар остона зане пайдо шуд. Дар рӯи тирааш на навозиш ва на табассум буд. Мӯйҳои сиёҳаш дар таги рӯймол бесомон ғундошта шуда, ба ӯ намуди бадхашмона медоданд. Чунин метобид, ки мо ба ӯ маъқул нашудем.

Муддате мо оромона ба якдигар нигоҳ карда меистодем.

— Шумо чӣ мехоҳед? — дар охир дағалона пурсид, вай.

— Мебахшед, — Филипп бечуръатона гуфт, — Оё Терри дар ҳамин ҷо зиндагӣ мекунад? Ў ба мо мактуб навишт ва илтимос намуд, то биёем. Қиёфаи рӯи зан тамоман иваз нашуд. Вай боз як маротиба моро бо назари шубҳаангез нигоҳ кард.

— Пас, шумо бо Терри ҳамроҳ будед, вақте ки ӯ ғалтид?

— Ҳа, — айбдорона ҷавоб дод Филипп.

— Чаро ба ӯ рухсат додед, ки он қадар боло барояд? Мо хомӯш меистодем.

— Хайр, дароед, ӯ шуморо кайҳо боз интизор аст. Зан тез дарро калон кушод ва ба дарун даромад. Мо аз ҳаяҷон дастони якдигарро маҳкам дошта, аз пасаш рафтем ва ба хонаи торике даромадем, ки тирезааш дар ким-куҷои таги шифт ҷойгир буд.

Аммо баъд аз мӯҳлате мо ба ҳамаи ин аҳамият доданро бас кардем ва бо нидои хурсандона ба кунҷе ки Терри хоб рафта буд, давидем.

Мо бо ӯ се моҳи дароз вонахӯрда будем.

Терри ҳатто табассум намекард. Рӯи бемори ӯ дард ва азобро изҳор мекард. Чунин метобид, ки Терри табассум

карданро аз хотир баровардааст. Ў ба мо дасташро дароз кард ва бо қиддият ба хотир расонд:

— Ман шуморо аз худи саҳар интизорам.

Баъд аз салому алейк хомӯшии дуру дароз ва саҳт фаро расид, чунки ягон кас дар бораи чӣ суҳан ронданро намедонист. Оқибат Филипп пурсид:

— Терри, дар беморхона будан ба ту маъқул буд?

— Бад набуд, — ў иқрор шуд, — танҳо тамоми рӯз беҳаракат дароз кашида, ба шифт нигоҳ кардан маро дилгир кард. Дар ин ҷо низ ба ғайр аз девор ягон чизро намебинӣ. Тиреза хеле боло ҷойгир шудааст, ва дар ақибаш ҳам фақат санғҳо мебошанд.

— Шояд, ҷойгаҳро ба берун барорем? — Ман ба иншооти вазнини оҳанин, ки Терри дар он хоб мекард, бо шубҳа нигоҳ кардам.

Ў ғамгинона сарашро ҷунбонд.

— Ў аз дар намегузарад... Ва маро низ аз ҷоям ҷунбонидан мумкин нест: тахтапуштам хеле саҳт дард мекунад.

— Оё ту китобҳо дорӣ? — Филипп пурсид, то ки диққати Терриро ба ҷои дигар ҷалб кунад.

— Не, хондани ман бад аст. Лекин китоби суратдорро бо шавқ тамошо мекардам... Кошки кӯҳ, дарахтҳо, паррандагон ва умуман табиатро медидам, — овозаш каме ларзид.

Терри бечора! Мо нисбати ў дилсӯзӣ ҳис мекардем, лекин чӣ тавр тасалло доданро намедонистем.

— Ман ба ту албомҳоямро, ки дар он мо сурат мекашидем, мебиёрам, — ваъда дод Филипп. — Мо назди ту зуд-зуд омада меистем ва он чи дар гирду атроф рӯй медиҳад, ба ту нақл хоҳем кард, ва вақте ки мо меравем, ту чашмонатро мепӯшӣ ва ҳамаи инро тасаввур мекуни. Оё ту медонӣ, ки ҳозир гирду атрофи Тенджелвудз чӣ намуд дорад? Дар алафзорҳо хасбедаи даравида хобидааст, иван-ҷой акнун бо мӯяк пӯшида мешавад, розак қариб мепазад ва аллакай бӯи саҳт мебарорад, себҳои дар боғ буда чунон калон шудаанд, ки шоҳаҳояшон аз вазнинии онҳо қат мешаванд. Лола, тугмагул ва бобуна кайҳо

шукуфтаанд, ва дар даштҳо гандум расидааст. Аз шамол он мисли баҳр садо мебарорад ва мавҷ мезанад. Дафъаи оянда мо ба ту гулу себҳо хоҳем овард.

Терри хеле зиндадил шуд. Рухсораҳои қариб берангашро сурхии суст каме ранг кард.

— Оё шумо ба ғундоштани розак меравед? — бо андӯх пурсид ӯ.

— Агар холаам иқозат диҳад, — ман ҷавоб додам. — Он гоҳ мо метавонистем каме пул кор кунем ва ба захирамон барои суратгирак илова кунем, дуруст, Фил?

ӯ оромона сарашро ҷунбонд.

— Ман одатан аз розак пулҳои зиёд кор мекардам, — Терри ба хотир овард. — Онҳо ҳатто ба пойпӯшиҳои зимистонаи ман кофӣ буданд. Ва акнун, шояд модарам дар он ҷо кор хоҳад кард. ӯ барои ман шуда, аз кор рафт...

— Терри, ман ба наздикӣ лӯлиҳоро дидам, — хабар додам ман. Хаймагоҳи онҳо дар саҳрои мистер Лейк ҷойгир шудааст. Онҳо кӯдакони хурди зиёд доранд. Ман хоҳиши зиёд дорам, ки лӯли шавам, ту чӣ?

Терри, ки дар бораи лӯлиҳо аз ман дида зиёдтар медонист, норозиёна сарашро ҷунбонд.

— Аз он ки кӣ ҳастӣ, хурсанд бош, — оқилона маслиҳат дод ӯ.

Мо сӯҳбаткунон гузаштани вақтро нафаҳмида мондем. Модари Терри хӯроки бегоҳро овард: як пиёла чои сиёҳ ва каме нон, ки ба он маргарин молида шуда буд. Зуд ба хотири ман шоколад расид ва дастамро ба даруни кисаам андохтам. Афсӯс каме об шуд, аммо ҳанӯз хуб буд. Дастовезро дида, Терри хеле хурсанд шуд. Мо ба ӯ фалахмон тӯҳфа накардем: акнун он лозим намеомад.

Суханони холамонро ба хотир оварда, мо ба хона рафтан тайёр шудем.

— Терри, ту гаштанро кай сар мекуни? — пурсид Филипп. Муддате Терри хомӯш истод. Дар чашмонаш тарс ва ғам пайдо гашт.

— Шояд ҳеҷ гоҳ, бо алам ҷавоб дод ӯ. — Онҳо фикр мекунанд, ки ҳеҷ чизро пай набурдаам... Дар беморхона ман ногаҳон шунидам, ки чӣ тавр духтур ба хоҳари шафқат

мегуфт: “Барои вай ҳама чиз тамом шудааст”. Фикр мекунам, ки онҳо маро барои он ба хона баргардонданд, ки аллакай ҳеҷ чиз карда наметавонанд.

Мо ба даҳшат афтодем ва барои дилбардорӣ кардан ҳеҷ чиз гуфта натавонистем.

Хайрухушқунон, Терри пурсид:

— Кай мебиёед?

— Шояд пасфардо, — ваъда дод Филипп.

— Аниқ? — зиндадил шуд Терри.

— Албатта! — мо тасдиқ кардем ва ба берун баромадем.

Модари Терри моро бо чашмони ало гусел кард ва ба ҷавоби хайрухуши мо ғурғурқунон чизе гуфт.

— Чӣ хел ӯ бадхашм, — гуфтам ман, вақте ки аз ин пасти пурвоҳима баромадем. — Хеле хуб аст, ки ин кас модари мо нест!

Тамоми роҳ мо хомӯш будем ва барои Терри ғам хӯрда, кӯшиш мекардем, то барои ҳаёти маъюсона ва ғамангезашро шавқовар гардонидан ягон чиз фикр карда ёбем. Ногаҳон ман барои худ фаҳмидам, ки ҳеҷ машғулот, сӯҳбат ва китобҳо ҷои мушоракатро бо табиати зинда намегирад, вақте ки дар боғҳо себҳо мепазанд, ва дар саҳро гандум хӯшабандӣ мекунад...

Баромадан ҳангоми моҳтобшаб

Дар давоми якчанд ҳафтаҳои оянда мо Терриро зуд-зуд хабар мегирифтем. Фикр мекунам, ки маҳз хабар гирифта истодани мо ҳаёти ӯро дар он рӯзҳои дарозу тира дастгирӣ мекарданд. Мо ба Терри тамоми шириниҳоямонро медодем, себ меовардем, Филипп бошад ҳамаи китобҳояшро аз фанни табиатшиносӣ ба ӯ тӯҳфа кард. Агарчи мисли пештара мо нигоҳи хусуматомези модарашро дар худ ҳис мекардем, ва Терри ягон бор ба мо миннатдорӣ изҳор накард, аммо каме сурх шудани рухсораҳои одатан рангпаридаш ва хурсандӣ дар чашмонаш барои мо мукофоти беҳтарин буданд.

Мо ба Маргарет-хола ҳолати Терриро батафсил баён кардем, ва баъзан ӯ ба вай тӯҳфа мефиристод.

Муносибати дутарафаи мо бо холаамон пурра дигар шуданд: ман дигар аз кор намегурехтам ва ба кӯмак расондан кӯшиш мекардам. Муддате гузашт ва ман дарёфтам, агар кори хонаро бо шавқ ва боинсофона иҷро намоед, он хеле шавқовар шуда метавонад. Холаам як даҳон дар бораи дигаргунии дар ман рӯйдода гап назад, лекин аз ман хурсанд буданашро медидам. Мо бо шавқ дар ҳар мавзӯ сӯҳбат мекардем ва ҳатто сиррҳои мо ба якдигар мегуфтем.

Питер-амак низ ба Терри бепарво намонд. Ӯ чанд маротиба бо нардбон ба боғ равона шуда, барояш себҳои аз ҳама калони сурх меканд. Ӯ ҳақиқатан онҳо мисли норинҷи калон буд, ва агар онҳоро то ялаққос заданаш пок кунед, он гоҳ ба онҳо чун ба оина нигоҳ кардан мумкин буд. Терри ҳама вақт аз омаданамон ва аз себҳо, ки ҳатто ба модараш низ маъқул шуданд, хурсанд мешуд.

— Оё ин себҳо аз боғи шумо ҳастанд? — пурсид модари Терри, вақте ки мо себи калони навбатиро ба дастҳои харобгаштаи Терри гузоштем.

Дар тамоми ин муддат модари Терри бо мо бори якум гап зад.

— Ҳа, — шармгинона табассум кардам ман. — Мо бисёр дарахтони себ дорем. Ба наздикӣ ҳосилгундорӣ хоҳад шуд, ва он гоҳ мо бисёртар себ мебиёрем.

Чун ҳарвақта модари Терри чизи нофаҳмо пичиррос зад ва рафт. Лекин мо хурсанд шудем, ки хайрият ӯ бо мо сӯҳбат карданро шурӯъ намуд.

Ин сол тобистон гарм буд ва ҳавои хонаамон беғоҳиҳо хеле дим буд. Одатан мо тирезаҳои мо кушода, вақти зиёд дароз мекашидем, ба садоҳои шабона гӯш меандохтем, то он даме ки серунии шабона хонамонро пур кунад, ва баъд хоб мефафтем.

Рӯзе беғоҳ ман нӯг-нӯги по номаълум ба хонаи Филипп даромадам ва дидам, ки ӯ ба зертахтаи тирезаи калон кушодашуда нишаста буд. Ман дар наздаш нишастам.

— Рут, чаро хоб нестӣ?

— Хобам намебарад...

— Бубин, аз пушти он дарахти коҷ моҳ менамояд! — бо шавқ гуфт Филипп, ва мо хомӯш шуда, дар болои дарахтон хиромиданастро тамошо мекардем. Чунин метобид, ки моҳ дар байни шохаҳои тира гум шудааст, аммо зуд озод шуда, рӯшноии нуқрагини мулоимашро ба тамоми олам мерезад.

— Фил, оё ту ягон бор шабона дар кӯҳҳо будӣ?

— Не, чаро?

— Биё, имрӯз равем. Аз рахнаи девор мегузарем... Моро ҳеҷ кас намебинад. Рафтем, Фил!

Филипп дудила шуд.

— Оё ту фикр намекуни, ки ин рафтори бад мешавад? Мо қарор додем, ки ба қадри имкон хуб рафтор хоҳем кард!

— Оё ин бад аст? Мо танҳо табиатро бо шавқ тамошо хоҳем кард, аз оромии ҷангал лаззат хоҳем бурд... Оё ин беитоатӣ аст? Аввалаш, мо ягон кори бад накарда истодаем, дуюмаш, Маргарет-хола ҳеҷ гоҳ ба мо нагуфта буд, ки шабона ба берун баромада, моҳро тамошо кардан мумкин нест.

Филипп якчанд лаҳза оиди далелҳои ман андеша мекард. Шояд онҳо ба ӯ ба қадри кофӣ оқилона тофтанд, чунки ӯ оромона пурсид:

— Мо бояд либосҳоямонро иваз кунем?

— Ман фақат борониро мепӯшам, — зуд фикр карда гуфтам. Ва ту... либосҳоятро иваз кун ва борониятро низ бо худ гир.

Гуфта шуд — карда шуд. Баъд аз чанд дақиқа мо оҳиста ба поён фаромадем ва нӯг-нӯги по ба дари асосӣ наздик шудем. Филипп калидро бо садои каме шунаво гардонд — дар ғичирос кард, ва мо аз тарс шах шудем. Аммо шояд хоби холаам ва амакам саҳт бурда буд ва ҳеҷ чизро намешуниданд. Мо аз пуштамон дарро бе овоз пӯшидем, ба ҳавои тоза баромадем ва ба ақиб назар андохтем. Осмон бо миллионҳо ситораҳо дур ва боҳашамат метофт. Мо даст ба даст гирифта, оҳиста ба боғ ба тарафи гузаргоҳамон равона шудем. Шохаҳои сиёҳ ва сояи дарахтон ба таври фантастикӣ ба ҳам печида, як чизи ношинос, пурдаҳшат ва хавфнокро ташкил медоданд. Ман аллакай ба хона баргаштан мехостам, вале Филипп бо қатъият дастамро сар

надода, ба пеш мерафт. Мо аз сӯроҳ гузаштем ва ба пайраҳаи сангин баромаданро сар кардем. Манораеро, ки дар он соати калон воқеъ гардида буд, дар қафо монда гузаштем ва ба зудӣ ба харсанги баланд баромадем.

Чӣ хел ин ҷо зебост! Чунин метофт, ки тамоми ҷаҳони аз равшании моҳ пуршуда дар зери пойҳоямон воқеъ гардида буд.

— Биё боз дуртар равем! — аз ақиби худ кашолакунон пешниҳод кард Филипп.

Мо то расидан ба болои теппаи шимолӣ хомӯш мебаромадем ва дар назди пирамидаи на он қадар калони аз санг сохташуда, ки он нуқтаи аз ҳама баландро нишон медод, истодем. Ба бевақтии шаб нигоҳ накарда, мо дар наздамон манзараи ҷалбкунандаро дидем: дар поён суроби торики манора аён мешуд, дуртар водиҳо бо нуқтаҷаҳои рӯшноӣ доман паҳн карда буданд, ва кӯле ки дар дурӣ воқеъ буд, дар зери моҳ чун афсонавӣ медурахшид.

Мо беш аз ҳама чуқурии осмони беохири шабро бо ситораҳои бешумор мушоҳида мекардем. Баъзеашон равшан медурахшиданд, дигаронашон дар нури моҳ каме милт-милт мекарданд. Коиноти боҳашамати дар болоямон паҳншуда моро мафтун мекард.

— Рут, бояд баргардем, — ба худ омад Филипп. — Аллакай хеле дер шудааст!

Мо монда шуданамонро ҳис намекардем ва тамоми роҳи бозгашт чун бузҳои кӯҳӣ аз болои сангҳо бо осонӣ хез мезадем, баланд суруд мехондем, ва наметарсидем, ки ягон кас моро мешунавад. Ва фақат дар назди гузаргоҳи девор ман хастагии худро ҳис кардам.

— Фил, ман хоб рафтан мехоҳам...

— Ман ҳам. Қариб ба хона расидем. Аз ҳама муҳимаш – номаълум ба боло бароем. Агар холаамон моро дида монад, хуб намешавад!

— Мо ба боғ даромадем. Ногаҳон Филипп дар ҷояш шах шуда монд ва дастамро то дард зер кард. Ман ба пеш нигоҳ кардам, ва аз тарс карахт шуда, ба зӯр худро доштам, то ки дод назанам.

Ҳодисаи нисфишабӣ

Аз байни дарахтон суроби баланди сиёхе сӯямон ҳаракат мекард. Ў шояд моро намедид ва саросема ба тарафи гузаргоҳи девор қадам мегузошт. Маро чунон воҳима зер кард, ки агар дар наздам Филипп намебуд, шояд, беҳуш мешудам.

— Ў себҳоро медуздад, — паст гуфт, Филипп. — Бубин, халтаашро қариб пур кардааст. Ўро боздоштан лозим аст, чунки себ аз они мост!

Ман ягон калима гуфта наметавонистам ва ба Филипп часпида, дили нохоҳам аз паяш қадам мемондам, вақте ки ў далерона аз паси дарахтон баромад ва ба зани ношинос рӯ ба рӯ шуд. Моҳ рӯи ўро равшан намуд, ва мо зуд занро шинохтем – ин модари Терри буд.

Ў аз тарс дод зад ва аз ин воҳӯрии ногаҳонӣ халтаро ғалтонд. Себҳо ба ҳар тараф ғелиданд, зан бошад бемадорона ба алаф поён шуд, рӯяшро бо боронияш пӯшонд ва бесарунӯг чизе гуфтанро сар кард. То даме ки мо дар ҳайрат будем, зан ногаҳон ҳавобаландона сарашро боло кард ва гуфт:

— Шумо ҳатто шабона ҳам аз пайи ман ҷосусӣ мекунед? — Аз овозаш хашмигини ба зӯр нигоҳ дошташуда зоҳир гашт. — Акнун шумо ба полис хабар медиҳед, ва маро аз писари мурдаистодаам мегиранд... Шумо ҳама чиз доред: ҳам хӯрок, либос ва хонаи хуб. Наход шумо якчанд себро барои бачае ки гушна аст ва дар пеши чашмонам мурда истодааст, ҳайф мешуморед?

Ў рӯяшро пӯшид ва ашки сӯзон, тасаллонопазир мерехт. Ман бо ҳаяҷон ба Филипп нигоҳ андохтам. Ў қавоқ андохта, фикр мекард, ки чӣ тавр рафтор кунад. Баъд вай назди зани гирия мекарда поён шуд.

— Мо ҳаргиз аз пушти шумо ҷосусӣ накардем, — бо мулоимат гуфт ў, — ва дар ин ҷо тамоман нохост баъди баргаштан аз сайру гашт пайдо шудем.

Модари Терри ашк рехтанро бас кард, сарашро бардошт ва тавалло карда гуфт:

— Ман медонам, ки рафтори хел бад кардам! Аммо Терри мурда истодааст... Духтур гуфт, ки ба ў зиёдтар шир ва хӯроки хуб додан лозим аст, лекин ... ман ба ў ҳеч чиз

харида наметавонам. Кӯдакон, ман дигар дуздӣ намекунам, намекунам!

— Мо инро ба ҳеҷ кас намегӯем, — тасалло дод, Филипп. — Фақат чизи касро гирифтани даркор нест. Наход ягон роҳ барои пул кор кардан нест?

Зан маъюсона сарашро ҷунбонд.

— Ман Терриро танҳо гузошта наметавонам.

ӯ бо боварӣ ба мо нигоҳ карда, таваллоқунон мехост, ки ӯро дуруст фаҳмам.

— Мо кӯшиш мекунем ягон чиз фикр карда ба шумо ёрӣ расонем, — ваъда дод Филипп. — Зиқ нашавед, мо ба ҳеҷ кас ҳодисаи рӯйдодаро нақл намекунем, ҳамин тавр не, Рут?

— Албатта! — тасдиқ кардам ман.

Модари Терри халтаи холиро гирифт ва, пеш аз он ки хайрухуш кунем, дар торикӣ пинҳон шуд.

— Чаро ту ба ӯ ин себҳоро надодӣ? — бо маломат пурсидам ман.

— Оё мо ин корро бе иҷозати холаамон ва амакамон карда метавонем? Ин дуздӣ мешавад! — қатъиян эътироз кард Филипп. — Ман ёфтам, чӣ хел ба модари Терри ёрдам дода метавонем. Ва акнун биё рафта бихобем.

Ман ҳам хеле саҳт монда шуда будам ва барои ягон чизро пурсидан кӯшиш накардам. Мо оҳиста ба боло ба ҷои хобамон баромадем. Хоби ман аллакай қариб бурда буд, ки Филипп дар назди дарам пайдо шуд.

— Мо дар қуттии пулғундорӣ чӣ қадар пул дорем? — бо овози паст пурсид Филипп. — Се фунт ва наваду чор пенс... — ба зӯр гуфтам ман ва баъди лаҳзае аллакай хоб будам.

“Ато кардан беҳтар аст”

Саҳари рӯзи дигар, албатта, хеле дер бедор шудем. Маргарет-хола ба ташвиш афтода боло баромад, то бинад, ки оё бо мо ягон чизи бад рӯй надода бошад.

— Шумо, шояд, шабона ба назди якдигар медавед ва ба зудӣ хобатон намебарад? — ҷиддӣ гуфт ӯ. — Маҷбур мешавам, ки хонаҳоятонро қулф кунам.

Мо ба ҳамдигар нигоҳ кардем ва ҳеҷ чиз нагуфтем, чунки аз пурсишҳои минбаъда метарсидем. Ба толеамон, холаамон ҷомашӯиро сар кард ва барои гап задан вақт надошт.

Ман бо тамоми қувват кӯшиш мекардам ба Маргарет-хола ёрдам расонам, агарчи бесаброна интизори фаҳмидани он будам, ки Филипп чӣ фикр карда баровардааст.

Имрӯз Маргарет-хола хушҳол буд, ва мо дӯстона сӯҳбат мекардем. Иваз шудани муносибатамон хеле ҳайратовар буд. “Ин, шояд, аз он сабаб аст, ки Исо дар дили ман зиндагӣ мекунад, — фикр кардам ман. Холаам низ меҳрубон ва раҳмдил шудааст. Пурсидан лозим аст, ки шояд барои Терри ягон кӯрпаи зиёдати пайдо мекунад?”

— Ана, ба охир расонидем! — пешбандашро гирифта, бо сабуки нафас кашид холаамон. — Дукаса корро зудтар ба анҷом мерасонем.

Ман зуд фарши ҳаммомро тоза кардам ва ба боло давидам. Филипп дар хонаи худаш нишаста, пулҳоро ҳисоб мекард.

— Се фунту наваду чор пенс, — бо андеша гуфт ӯ, вақте ки ба наздаш нишастам. — Ман суратгирро бо нархи чор фунту ҳафтод пенс дидам. Шояд то иди Мавлуди Исо онро харида метавонем... Ва агар панҷоҳ пенсро диҳем... — Филипп бо душворӣ нафас кашид.

— Ба кӣ диҳем? — нафаҳмидам ман.

— Ба модари Терри барои шир.

— Чаро ин қадар бисёр? Ба ин бисту панҷ пенс ҳам кофӣ аст, — норозиёна гуфтам ман. — Фил, биё аз холаамон барои Терри ягон кӯрпа пурсем. Ба фикрам, ӯ медиҳад.

— Биё! Фикри хеле хуб! Ў ҳақиқатан ҳам дар он кулба хунук мехӯрад...

— Кай мо назди Терри меравем?

— Шояд, ҳозир? Ба ҳар эҳтимол ман ҳамаи пулҳоро бо худ мегирам.

Ман ба даруни сумкача Инчил ва сурати дӯстдоштаамро андохтам ва мо равона шудем. Филипп ором ва шояд ғамгин ҳам буд. Ўро ким-кадом фикр ғамгин мекард. Ман ба хулоса омадам, ки ў барои суратгирак ғамгин аст ва ба дилбардорӣ шитобидам:

Фил, агар мо панҷоҳ пенсро диҳем ҳам, ба ҳар ҳол суратгирак меҳарем!

Филипп ҳеҷ чиз нагуфт. Маълум мешуд, ки ў тамоман дар ин бобат сӯҳбат кардан намехост.

Ба пастхамӣ фаромада, мо ногаҳон модари Терриро дидем. Падидор буд, ки ў моро интизор буд.

— Пеш аз он ки шумо бо Терри вомехӯред, ман бо шумо ҳамсӯҳбат шуданӣ ҳастам, — бо изтироб гуфт, ў. — Ваъда диҳед, ки ба Терри дар боғ вохӯрдани моро намегӯед. Ман ин корро ба хотири ў кардам, аммо агар фаҳмад, хеле ғамгин мешавад. Ў ҳамеша писари росткор буд...

— Не, мо ба ҳеҷ вачҳ ба ў намегӯем! — гарму ҷўшон бовар кунонд Филипп.

Мо ба танаи дарахти шикаста нишастем. Сӯҳбатамон кӯр намегирифт. Филипп ночорона ба ман нигоҳ мекард, ва ман намедонистам, ки чӣ кор кунам, ва гули моморо, ки дар гирду атроф мебаромад, нигоҳ мекардам. “Агар дар ҳақиқат Филипп фақат бисту панҷ пенс диҳад-чӣ? — ғамгин мешудам ман. — Ҳамаашро додан лозим аст. Набояд дарег дорем...”

— Мо каме пул барои шир овардем, — дар охир гуфт Филипп ва пулдонро рост ба домани модари Терри холӣ кард. — Се фунту наваду чор пенс. Мо дигар надорем, — таассуф илова кард ў ва пулдонро оҳиста ба кисааш пинҳон кард.

— Мумкин аст, ки мо акнун ба назди Терри равам? — пурсид ў ва ҷавобро интизор нашуда, ба поён равона шуд.

Ман шах шуда мондам. Ман ба ин зан ягон чизи хуш карданӣ будам. Аммо чӣ? Ногаҳон сурат ба хотирам расид ва дастамро ба сумкача даровардам.

— Ман ба шумо мана ҳамин руқъаро тӯҳфа карданӣ ҳастам. Он ба ман хеле дилписанд аст. Дар ин ҷо чӯпон баррачаи гумроҳшударо наҷот медиҳад.

— Ташаккур! — хурсанд шуд зан.

Ман гӯё болу пар пайдо карда аз паси Филипп давидам.

— Рут, оё ту зид нестӣ, ки ман ҳамаи пулҳоро додам? – гуноҳкорона пурсид Филипп, вақте ки мо ба хона бармегаштем. – Ман дар бораи суратгирак фикр карда наметавонам, вақте ки Терри хеле бемор аст.

— Ман хеле хурсандам, ки ту чунин кардӣ. Вақте ки мо дар алафзор нишаста будем, ман ҳам чунин хоҳиш доштам, аммо ба ту чӣ тавр расониданро наметавонистам. Ба хотири ман Исо расид, ки ҳаёти Худро дод, то моро наҷот диҳад, ва фикр кардам, ки қисми пулро додан тамоман беинсофона мешавад.

— Рут, ба ман хеле душвор буд. Ман фикр кардам, ки хеле бебахт мешавам, аммо баръакс шуд. Ман бо тамоми дил хурсанд ҳастам, ки ақаллан бо ягон чиз ба Терри ёрӣ расондам!

— Медонӣ, Филипп, ман низ айнан ҳамин хел фикр мекардам, вақте ки руқъаи худро додам. Лекин аҷоиб аст, ки ҳозир ман хеле хушбахтам!

— Ман чунин фикр доштам, ки додан — маҳзунона ва душвор аст. Лекин маълум гардид, ки ин тамоман ин хел нест, ҳамин тавр не? Ва умуман, мо инро аз кучо доништа метавонистем, агар ҳама вақт танҳо тӯҳфа мегирифтём.

Мо пул кор мекунем

Қариб ҳар шанбе мо ҳатман ба хонаи шубон мерафтем ва чунон дӯст шудем, ки ҳеҷ чизро пинҳон накарда, ба ӯ нақл мекардем.

Рӯзе мо дар бораи Терри сӯҳбат кардем.

— Мистер Робинзон, ягон рӯз Терриро хабар гиред, – илтимо кардем мо. Мо ба Ё дар бораи Исо нақл карда будем, вале ё ҳатто гӯш кардан намехоҳад ва мегӯяд, ки агар Худо ёро дӯст медошт, он гоҳ ёро аллакай кайҳо шифо медод. Ман ба ин чӣ ҷавоб доданамро намедонам.

— Вақте ки Худо ба беморӣ роҳ медиҳад, Ё на ҳама вақт сабабашро мефаҳмонад, ва мегӯяд, ки ҳамаи ин ба фоидаи мост, – андешакунон гуфт шубон. — Агар мо Исоро дӯст дорем, бо Ё розӣ шудан ва пурра ба рафторҳои Ё бовар кардани мо осон аст. Ба ҳар ҳол Терри ба суҳанҳои шумо тезтар гӯш меандозад, чунки шумо дӯсти ё ҳастед.

— Не, ё ба мо гӯш андохтан намехоҳад! — бовар мекунондам ман. — Ё зуд гапро ба дигар ҷой мебарад ва агар мо давом диҳем, ё хашмигин мешавад.

— Набошад ҳоло ҳеҷ чиз нагӯед, то ки ёро оташин накунед. Ҳар рӯз барояш дуо карданро сар кунед, ва Худо ба хоҳиши шумо гӯш меандозад. Ва ман кӯшиш мекунам, ки ёро хабар гирам.

Дере нагузашта мистер ва миссис Робинзон ба муддати се ҳафта ба истироҳат рафтанд.

Айнан ҳамин вақт ғундор-ғундори розак сар шуд, ва холаамон бори якум рухсат дод, то дар розакзор кор кунем.

Мо бо эҳтимом ба кор шурӯъ кардем ва ҳар беғоҳ соати шаш бо одамони калон музди кори рӯзонро мегирифтем. Ҳатто харидани суратгиракро инкор карда, мо қарор додем, ки ба Терри кӯрпа харем. Маргарет-хола низ бо ҷону дил ба ёрдам расонидан розӣ шуд ва баъзе либосҳо ва хӯроквориҳоро барои ё мефиристонд.

Тамоман тасодуфӣ мо боз як роҳи пул кор карданро ёфтем.

Боре субҳи барвақт мо ба алафзор рафтем. Пойҳоямонро луч карда, бар алафи аз шабнам нуқрагиншуда медавидем, ва аз дунболи яқдигар давида, аз хурсандӣ чиррос мезадем.

— Рут! Бубин ман чӣ ёфтам, — ногаҳон фарёд зад Филипп.

— Занбӯруғ! — хурсанд шудам ман ва ба алаф зеҳн монда, гуфтам:

— Биё, боз кобем.

Занбӯруғ бисёр буд. Агар мехостем, метавонистем сабадро пур кунем, аммо сабад надоштем.

— Биё чида тӯда мекунем, — аллакай як каф чида, пешниҳод кардам ман.

Дере нагузашта дар марғзор теппачае пайдо шуд, ки каме ба мӯрчахона монанд буд.

Рут, куртачаатро каш! — Ногаҳон фармон дод Филипп. — Мо остинҳояшро мебандем ва дар дарунаш занбӯруғро мебарем.

Мо борро, ки аз он куртача то худи замин ёзид, бо душворӣ мебурдем.

Маргарет-хола, албатта ба занбӯруғ хурсанд шуд, аммо роҳи онро оварданамон ўро ранҷонд.

— Рут, ту шамол хӯрда метавонистӣ! Ва ин гуна фикрҳо ба сари шумо чӣ хел меоянд? Ба куртачаат нигоҳ кун, ба чӣ монанд шудааст! Ин дафъаи охирин бошад. Маргарет-хола ба ман як қошуқ аз кадом як доруи шамолхӯрда дод ва фармуд, ки куртачаамро шӯям. Рост аст, ки ин ба ман на он қадар маъқул шуд, аммо ман қарор додам, ки итоат мекунам ва ўро оташин намекунам.

Бо дархости Филипп, холаамон рухсат дод, ки қисми занбӯруғро ба мистер Даниэл фурушем. Хурсанд шуда, мо ба наздаш давон рафтем.

Офарин! — сабади занбӯруғро дида, хӯцаин дастонашро ба ҳам зад.

Айнақҳои калони шохинашро дуруст карда, ў саросема шуда гуфт:

— Ман ба шумо пулашро бо нархи муқарраршуда медиҳам. Агар боз оварда тавонед, ман инкор намекунам. Ташаккур, бачаҳо, ташаккур!

Ҳақиқатан ҳам пули додагиаш бад набуд, ва мо хурсанд шуда, боз якчанд бор ба наздаш бо сабади пур омадем.

Пулдони мо тез пур шуд, ва мо аллакай дар бораи кӯрпаи зебо барои Терри гап заданро сар кардем. Аммо ҳодисаи ногаҳонӣ рӯй дод.

Рӯзе мо бо роҳи бешазор ба назди Терри рафтем ва дар роҳ олуҳои зиёд кандем, ки онҳоро мехостем ба Терри диҳем.

Терри дар хонаи ҳавояш дим танҳо нишаста буд. Ӯ зехн монда суратеро тамошо мекард, ки модараш ба девор овехта буд. Терри чунон ба фикр фуру рафта буд, ки ҳатто даромадани моро нафаҳмид.

— Салом, Терри! — мо дар наздаш нишастем. — Модарат дар кучост?

Терри нохушнудона ба мо нигоҳ кард ва бо дили нохоҳам ҷавоб дод:

— Ӯ кайҳо боз нест.

— Ӯ ба кучо рафт?

— Намедонам.

Терри хомӯш шуд. Лекин ба сурат нигоҳ карда, бо ғазаб гуфт:

— Ин суратро гиред! Он модари маро ба изтироб меандозад. Пештар ӯ хеле кам гирия мекард, акнун бошад ҳамин ки ба ин баррача нигоҳ кунад, зуд гирия карданро сар мекунад.

— Лекин ман ин корро карда наметавонам, — розӣ намешудам ман. — Ин чиз аз модарат аст! Магар ман бояд онро дуздам?

Терри монда шуда мӯяшро даст зад ва рӯяшро гардонд.

— Ман мурдан мехоҳам... — баъд аз муддате бо ноумедӣ гуфт ӯ.

Пештар ҳеҷ вақт мо Терриро дар ин ҳолат надида будем, ва бо нияти дилбардорӣ ба ӯ олу додем, вале вай бо нафрат аз он рӯ гардонд:

— Дили ман беҳазур мешавад. Шояд дертар мехӯрам...

Мо фаҳмидем, ки Терри аз ҳузури мо душворӣ мекашад ва ба рафтан саросема шудем.

— Филипп, мо ҳар рӯз барои Терри дуо мекунем, лекин вай бо кадом як сабаб худашро беҳтар ҳис намекунад, — раҳмоварона гуфтам ман, вақте ки ба теппа мебаромадем.

— Духтур мегӯяд, ки Терри аллакай сиҳат намешавад.

— Лекин Худо ҳама чизро метавонад! Дар хотир дорӣ, ки Исо ҳатто мурдагонро эҳё мекард! — розӣ намешудам ман. — Аммо ба ҳар ҳол Терри ғамгинтар мешавад.

— Фикр мекунам, ки ин аз беморӣ нест, — бо андеша гуфт Филипп. — Аниқтараш, аз кулбаи тираву тор аст. Ҳавои хона чунон дим аст, ки дилбеҳазурии Терри ҷои тааҷҷуб нест. Шояд, дуо кардан лозим аст, то Терриро ба беморхона баранд?

Филипп хомӯш истод, чунки ҳамин вақт мо ба дарича даромадем ва қариб ба Маргарет-хола бармехӯрдём. Ӯ дар роҳрави ҳавлӣ ... бо модари Терри мерафт!

Мо ҳайрон шудем, зеро Маргарет-хола, ки одатан гадо ва лӯлиҳоро дӯст намедошт, бо зани камбағал, аз дасташ дошта, бо навозиш сӯҳбат мекард.

Онҳо ба мо ҳеҷ аҳамияте надоданд ва мо ҳис кардем, ки модари Терри бо мо вохӯрдан намехоҳад, ва кӯшиш кардем зуд ба хона дароём.

— Чаро ӯ омадааст? — бо изтироб, аз оина ба меҳмонҳо чашм дӯхта, пурсид Филипп.

— Шояд барои Терри ягон чиз пурсидан мехоҳад? — фикр кард ӯ.

— Монанд нест, — гуфт вай ва аз зертахтаи тиреза хез зад, чунки Маргарет-хола аллакай ба хона медаромад.

Вай бо кадом як сабаб ғамгин буд ва зуд ба хонаи худ даромад.

Холаам хеле дер намебаромад, ва мо аз кадом сабаб буданашро тахминкунон ноором шудем. Вақте ки ӯ ниҳоят дар ошхона пайдо шуд, зоҳиран ором буд. Маргарет-хола ба нигоҳи саволии мо ҳеҷ аҳамияте надода, тайёр кардани хӯроки шомро сар кард. Аз чеҳраи андӯҳгинаш маълум буд, ки ӯ тамоман дар бораи хӯрок фикр намекунад.

Рӯзи оянда, ҳамин ки хӯроки саҳарро хӯрдём, Маргарет-хола хабар дод:

— Ман ҳозир меравам ва шояд дер бармегардам. Рут, илтимос, хӯроки пешинро тайёр кун. Майлаш?

Аз ҳайронӣ ва ногаҳонӣ ман ягон калимае нагуфтам ва танҳо ба аломати розигӣ сарамро ҷунбондам. Холаам ҳеҷ вақт ба ҳеҷ кучо намерафт ва ба ҳеҷ кас хӯрок пухтанро

боварӣ карда намесупурд. Бе ягон шубҳа, ин кори хеле муҳим буд. Мо аз кунҷковӣ бетоқат мешудем, лекин ба пурсидан ҷуръат намекардем.

Холаам ба ман гуфт, ки чиро ва чӣ тавр тайёр кунам ва низ ба Филипп гуфт, ки ба ман ёрӣ расонад, ва рафт.

Ногаҳон дар вазифаи соҳибони хона шуда, мо бо шавқ аз пайи кор шудем. Ман зарфҳоро аз хонаи хӯрокхӯрӣ ба ошхона бурдам, дар ҷои шуст об пур кардам ва дар он тақрибан як порча собунро пурра реза кардам. Об дар он чунон мағзоба шуд, ки аз ҷои шуст пағаҳои калони собунӣ мебаромаданд. Мо ба ғундоштани пағаҳои барф барин сафед шитобидем, ва аз онҳо бошад курачаҳои рангоранг ҷудо мешуданд ва онҳо дар хона парида, аз расидан ба ягон чиз мекафиданд. Мо шавқу завқамонро руст накарда, дар ошхона метохтем.

Нохост ба хотирам расид, ки барои соҳибхона чунин рафтор беодобона аст, ва ба ҷои шуст баргаштам. Дастонамро то худи оринҷ ба даруни об андохта, зарфҳоро шустам, ва мо ба тартиб даровардани хонаро шурӯъ кардем. Филипп ҳамаи гилемча ва шолчаҳоро ба боғ баровард ва ман зуд фарши хонаро шустам. Баъд баробари шолчаҳо хез зада, мо онҳоро меафшондем. Соҳиби хона будан, ҳатто то нисфирӯзӣ, чӣ хел хуб аст.

Аз ўҳдаи кор баромада, ман картошкаро шустам ва ба ҷўшондан гузоштам. Баъд аз ин тобаро гирифтам, то ки чалпаки себдор бирён кунам. Ба толеам, холаам хамирро тайёр карда буд, ва ба ман кори кам монда буд. Ман бо тамоми қувва кўшиш мекардам, ва агарчи дар ошхона бўи сўхтагӣ бошад ҳам, чалпакҳо ба назарам хеле иштиҳоовар менамуданд.

Ҳамин ки ман ҳамаи тайёриҳоро тамом кардам, холаам баргашт. Аз ҳаяҷон суп-сурх шуда, ман хӯрокро овардам ва бо хурсандӣ диққат додам, ки он ба холаам маъқул шуд, лекин ў дар бораи чалпакчаҳое ки, мутаассифона, ягон кас онҳоро намехўрд, ҳеч чиз намегуфт.

Маргарет-хола хушҳол буд. Ў хурсандона ба мо нигариста, асроромез табассум менамуд. Дар охир Филипп тоқат накард:

— Хола, ту ҳама корҳоятро дар вақташ ба чо овардӣ?

— Ҳа, — кӯтоҳ ва тантананок ҷавоб дод ӯ.

Вай дақиқае хомӯш истод, баъд чашмонаш хурсандона дурахшиданд:

— Ман як сирр дорам, ки онро ба шумо танҳо баъд аз он мекушоям, ки бо Питер-амак сӯҳбат кунам.

Ин ҷавоб кунҷковии моро зиёдтар барангехт. Мо дам ба дам ба дарича давида нигоҳ мекардем, ки оё амакамон аз кор бармегардад. Ҳамин ки ӯро дидем, зуд ба ошхона давидем:

— Питер-амак меояд! Холаҷон сирратро кушо!

— Интизор шавед, — хандон моро аз худ дур мекард холаамон. Охир ман ба шумо гуфтам-ку, аввал бояд бо амакатон сӯҳбат кунам. Беҳтараш ба боғ давед.

Сирр

Маргарет-хола ба наздамон вақте омад, ки нимторикии сабук, ки аз бӯйи гулҳои садбарг муаттар гашта буд, боғро фаро гирифт. Мо ба ҳарак нишастем ва бетоқат шуда пурсидем:

— Охир ба мо сирратро нақл кун!

— Майлаш, — зуд розӣ шуд холаамон. — Аммо ман аввал мехостам фаҳмам, ки шумо якчанд ҳафта пеш дар боғ шабона чӣ кор мекардед?

Дар овози холаам ғазаб ва норозигӣ набошад ҳам, аз ин савол ман як қад парида, хеле сурх шудам.

Баъд аз хомӯшии ноқулай Филипп бо ваҷоҳати беайбона фаҳмонд:

— Ҳамон шаб хоби мо тамоман намебурд ва мо хостем моҳ ва ситораҳоро аз наздикӣ бинем. Мо либосҳоямонро пӯшидем ва ба теппаи шимолӣ рафтем...

— Шумо ба болои теппа танҳо рафтед, дар торикӣ? — гапи Филиппро бурида, ба даҳшат омада нидо кард хола.

— Лекин ту ҳеҷ гоҳ он чо рафтанро ба мо манъ накарда будӣ?! — ман кӯшиш кардам худро сафед кунам.

— Бисёр манъҳо вучуд доранд, ки онҳоро намегӯянд, лекин шумо онҳоро хуб медонед, — холаам маро ҷиддӣ нигоҳ дошт. — Ваъда диҳед, то он даме ки шумо бо ман зиндагӣ мекунад, ба он ҷо шабона намеравед.

— Майлаш! — мо бо намуди хеле ҷиддӣ розӣ шудем.

— Шумо, албатта, мехоҳед донед, ки ман дар бораи ин ҷӣ хел фаҳмидам, — давом медод хола.

Мо аллакай пай бурдем, лекин нахостем худро ошкор кунем, ва бинобар ин хомӯш истодем.

— Дирӯз, баъд аз он ки шумо назди Терри рафтед, модари ӯ назди ман омада буд. Ӯ ба ман нақл кард, ки якчанд ҳафта пеш ба ҷӣ гуна вазъияти ноилоҷ ғалтид. Ӯ пул надошт, то ба Терри хӯроки хуб харад. Себҳои ба писарча овардаатонро дида, вай қарор дод, ки номаълум ба боғ даромада, онҳоро барои фурӯш канад. Ду маротиба ин кор ба вай муяссар шуд, лекин баъд шумо ӯро дидед.

Мо бо ваҷоҳати гуноҳкорона гӯш мекардем ва кӯшиш менамудем фаҳмем, ки оё холаамон аз мо барои дар бораи ин вохӯрӣ нагуфтани мон оташин шудааст ё не.

— Шумо ба ӯ ваъда додед, ки ба ҳеҷ кас нақл намекунад, — давом медод ӯ, — ва ин беақлона буд. Агар ман дар бораи мӯҳтоҷиашон медонистам, ёрӣ мерасондам.

Мо баргҳоро форам навозиш додани шамолаки сустро ва дар ким кучои дур ҳаяҷоновар фарёд задани бумро гӯш карда, тамоман хомӯш мешиштем.

Хомӯш истода, холаам давом дод:

— Модари Терри ба ман пулҳои шуморо баргардонд ва нақл кард, ки ҷӣ тавр сурате ки Рут ба ӯ тӯҳфа кард, вайро водор кард дар бори ҳаёти худ фикр карда, ба назди Худо ояд.

Ӯ нақл кард, ки ҷӣ тавр Терри дар кулбаи раҳмовар бе чароғ ва ҳавои тоза мемурад. Имрӯз саҳар ман онҳоро хабар гирифтаам ва ҳамаи инро бо чашмони худ дидам. Ҷӣ хел душвор аст... Терри тамоман оқиз аст, ва модараш наметавонад кор кунад, то ки Терриро нағз хӯронад. Вай намехоҳад писарчаро ба беморхона фиристад, чунки ӯ ба ҷудой тобу тоқат надорад.

Хола ғамгинона ба торикии шабона чашм медӯхт. Чунин метобид, ки ӯ тамоман моро аз хотир баровардааст ва фақат бо овози баланд муҳокима мекунад.

— Баъд аз сӯҳбат бо ин зан ман дар умқи дил овози Чӯпони Некро шунидам. Ӯ маро ҷиддан сарзаниш намуд.

Ман, дам набароварда, ҳар як гапро бо диққат гӯш карда, ба холаам чунон наздик нишастам, ва ӯ маро ба оғӯш гирифт.

— Худованд ба бисёр чизҳо чашмонамро кушод, аммо ман ба шумо аз ҳама чизи муҳимро мегӯям. Ӯ ба ман пулҳоро, ки бефоида хоб мераванд ва ҳуҷраеро, ки дар хонаамон холӣ аст, хотиррасон кард.

— Ҳуҷраи аз ҳама калон? — паст гуфтам ман.

Холаам сарашро ҷунбонд.

— Ҳа, ҳуҷраи беҳтарин ва равшан акнун холӣ нахоҳад монд, чунки Терри ва модараш ба он ҷо хоҳанд кӯчид.

Мо аз хурсандӣ карахт шудем.

— Пагоҳ бояд ҳуҷраро ғундорем, — давом меод холаамон, — ва онро чунон ҷиҳозондан лозим аст, ки ба Терри он ҷо маъқул шавад. Оё шумо розӣ ҳастед?

Оё мо розӣ ҳастем? Аз ҳар калимаи мегуфтаамон дида, чеҳраҳои мо дар бораи ин фасеҳонатар мегуфтанд. Албатта, Маргарет-хола ба мо нигоҳ карда, ҳама чизро худаш ҳам фаҳмид. Мо боз каме сӯҳбат кардем ва барои хобидан равона шудем. Аммо дар остона бо Питер-амак вохӯрдём.

— Оё шумо аллакай медонед? — ӯро ба оғӯш гирифта, хурсандона пурсидем мо.

— Албатта, шумо фикр мекунад, ки холаатон ба ин чиз бе розигии ман қарор меод? — ҳалимона табассум карда, илова кард ӯ: — Оё шумо имрӯз хоб рафтани нестед? Бубинед, ки чӣ хел моҳ табассум мекунад, — ӯ сарашро ба осмон бардошт, — хоб рафтан лозим аст!

Мо ба моҳи зарди баланд бо шавқ нигоҳ кардем, дуо кардем ва ба хоб рафтем.

Қариб тамоми рӯзи оянда мо хонаро барои меҳмононамон тайёр мекардем. Дар назди тирезаи калон барои Терри чойгаҳ гузоштем, ва дар кунҷ — барои

модараш. Филипп дид, ки рост рӯ ба рӯи тиреза коҷ мерӯяд ва Терри ҳама вақт ба он бо шавқ нигоҳ хоҳад кард. Мо ба ин ҷо бозичаҳо ва китобҳои беҳтаринамонро оварда, онҳоро ҳамин хел ҷо ба ҷо гузоштем, ки Терри бо осонӣ онҳоро истифода бурда тавонад. Дар болои миз табақи калони пур аз себ ва гулдонро бо гул гузоштем.

Ҳучраро дида баромада, мо қарор додем, ки он намуди беҳтаринро дорад.

Терри дар хона

Терриро баъд аз пешин дар мошини “ёрии таъҷилӣ” оварданд. Ҷро хеле оҳиста баранд ҳам, хеле монда ва азобкашида метобид. Мо дар хона нӯг-нӯги по мегаштем ва бо овози паст сӯҳбат мекардем, то ба Терри имконияти хуб истироҳат карданро диҳем.

Рӯзҳои охирини таътил мегузаштанд. Терри аллакай пурра ором ва хушбахт метобид. Ҷ соатҳои дароз коҷро бо шавқ тамошо карда, ба тиреза нигоҳ мекард ё мехонд.

Филипп бегоҳиҳо бо ҷидду ҷаҳд ба дарсҳо тайёрӣ медид, ман бошам назди Терри мерафтам ва муддати зиёд дар наздаш менишастам. Баъзан ҷароғро мегирондам ва бо овози баланд Инҷил мехондам, лекин бештар ба зертахтаи тиреза таҷа карда, бо Терри сӯҳбат мекардам. Мо вигвам ва фалокати дар ҷангал рӯй додаро ба хотир меовардем. Терри ба ман дар бораи ҳаёт дар беморхона нақл мекард. Ман орзу мекардам, ки волидайнам бармегарданд ва дар ин ҷо Терриро дида, хурсанд мешаванд. Баъзан мо танҳо фикрҳоямонро муқоиса мекардем ва ин хеле шавқовар буд!

Рӯзе Терри пурсид:

— Рут, маънои мурдан чист?

Ман ба ӯ нооромона нигоҳ кардам ва каме фикр карда, ҷавоб додам:

— Ман аниқ намедонам. Ба фикрам, ин тамоман даҳшатовар нест. Ин маънои онро дорад, ки ба Малакуте ки Исо зиндагӣ мекунад, меравӣ. Дар он ҷо ҳама хурсанд ва хушбахт ҳастанд. Ҷаро ту дар бораи ин мепурсӣ?

— Фикр мекунам, ки ба қарибӣ мемурам, — ғамгинона гуфт ӯ. — Оё ба ин Малакут ҳама мераванд?

— Не. Танҳо онҳое ки ба Исои Масеҳ тааллуқ доранд.

Терри қавоқ андохт:

— Набошад ман ба он ҷо рафта наметавонам.

— Ту дар он ҷо буда метавонӣ, агар...

— Не, Рут он ҷо барои ман нест. Ту намедонӣ, ки ман дар ҳақиқат чӣ тавр ҳастам.

— Лекин Исо туро мебахшад, агар ту ба Ӯ ҳамаашро нақл кунӣ ва аз Ӯ бахшиш пурсӣ! Дар хотир дорӣ, мо бо ту хонда будем, ки Ӯ омад, то мурдагонро начот диҳад? Оё мехоҳӣ, ман мистер Робинзонро илтимос кунам, то ӯ омада, ба ту ҳамаашро фаҳмонад?

Терри хомӯш меистод. Маълум буд, ки ӯ на он қадар бо шубон вохӯрдан мехост.

Дар ин вақт модари Терри омад, ва ман шаби хуш орзу карда, ба хонаи худ рафтам.

Рӯзи дигар ман хостам шубон хабар гирам ва ба ӯ дар бораи сӯҳбатамон бо Терри нақл кунам.

Мистер Робинзон дар хонааш набуд. Ман каме бо дугоникҳо бозӣ кардам ва ба ибодатхона шитобидам. Дар он ҷо шубон ба хизмати якшанбегӣ тайёрӣ медид. Маро дида, ӯ хурсанд шуд, ва китобҳояшро ба як тараф гузошта, тайёр шуд, то ба ман гӯш андозад.

Ман бо тамоми ҷузъиёте ки медонистам, оиди Маргарет-хола, Филипп ва Терри ба ӯ муфассал нақл кардам. Албатта, навигарӣ оиди он ки Терри дар хонаи мо зиндагӣ мекунад, шубон рӯҳбаланд намуд. Ӯ амак ва холаамро барои дар андӯҳи наздикон ҳамдард буданашон таъриф кард ва ваъда дод, ки ба хонаамон меҳмонӣ меояд.

— Терри тамоман боварӣ надорад, ки Исо гуноҳҳояшро омурзида метавонад, — гила кардам ман, вақте ки шубон хомӯш шуд.

— Рут, дар Инҷил чунин калимаҳо дар бораи Исо ҳастанд:

“... метавонад доимо онҳоеро, ки ба василаи Ӯ назди Худо меоянд, начот диҳад” — гуфт мистер Робинзон. — Ин маънои онро дорад, ки дар ҷаҳон одаме нест, ки ӯро Исо

начот дода натавонад. Ў метавонад пастфитраттарин ва гуноҳкортаринро бахшад, тақдис намояд ва ба осмон биёрад. Ба Терри гӯй, ки Хуни Исои Масеҳ барои ӯ рехт. Исо мурд ва эҳё шуд, то ки ӯ абадан зиндагӣ кунад.

Шарҳи мистер Робинзон маро пурра қонеъ гардонд. Мо хурсандона ба зону афтодем ва ба Дӯсту Начотдиҳандаи беҳтаринамон дуо кардем ва ман ба хона давидам.

“Ҳамеша метавонад начот диҳад! Ҳамеша! — дар дилам таъкид мекардам ман. — Исо, ба ман кӯмак расон, то ба Терри ҳамаашро ҳамон тавре фаҳмонам, ки ӯ фаҳмад ва тавба кунад”.

Баъд аз хӯроки шом ман зуд назди Терри рафтам ва аллакай аз остона дар ӯ як дигаргуниро дидам. Чашмонаш як навъ ғайриодатӣ медурахшиданд ва рӯяш ваҷдро ифода мекард.

— Салом, Терри! Оё имрӯз ягон ҷоят дард намекунад? Ту хеле хурсанд ҳастӣ! — бо хурсандӣ гуфтам ман.

Терри худро дошта, табассум кард ва гуфт:

— Рут, барои хурсанд будан сабаб дорам. Исои Масеҳ маро қабул кард, Ў маро мисли барраи гумшуда начот дод.

Ман аз ин воқеаи ғайричашмдошт худро гум кардам.

— Терри! Акнун ҳамаи мо — ту, ман ва Филипп — ба Чӯпони нек тааллуқ дорем!

Ман аз хурсандӣ чарх задан мехостам.

— Ба ман ҳамаи ин рӯйдодро нақл кун, — каме ором шуда, илтимос кардам ман.

— Дирӯз бегоҳ, вақте ту рафтӣ ва мо бо модарам танҳо мондем, Исо дили маро ламс кард. Мо дуо кардем ва Ў ҳамаи гуноҳҳои маро омурзид. Акнун Ў маро ба хона хоҳад бурд.

Ман суханҳои Терриро набурида, ӯро хеле бо диққат гӯш мекардам ва танҳо он вақте ки ӯ хомӯш шуд, ман гуфтам:

— Ман назди мистер Робинзон рафтам, ва ӯ ба ман дар бораи Чӯпонамон хеле чизҳои хуб хонд. Ана гӯш кун: “... метавонад доимо онҳоеро, ки ба василаи Ў назди Худо меоянд, начот диҳад”.

Терри хомӯш шуд. Ба назарам менамуд, ки аз боиси кадом як дарди сахт гап задани вай душвор буд, аммо вай аллакай бо рӯҳбаландӣ давом меод:

— Шояд, ягон сурат вучуд дорад, ки дар он Чӯпон бо баррача кашида шудааст. Ў аллакай ўро наҷот додааст ва хурсанд шуда, ўро ба хона мебарад.

Ман, албатта, аз мистер Робинзон мепурсам! Фикр мекунам, ки ин гуна сурат вучуд дорад, ва мо онро харида, дар ин девор хоҳем овехт, — ваъда додам ман.

Терри зоҳиран аллакай хеле сахт монда шуд, ва ман дарро оҳиста пӯшида, ўро танҳо гузоштам.

Ман хеле сахт мехостам, ки хоҳиши Терри амалӣ гардад. Бо пайдо шудани имконият ман назди мистер Робинзон рафтам. Ин дафъа ў омадани маро интизор набуд.

— Чӣ рӯй дод? — Ў ба ҳайрат омада, абрӯяшро боло бардошт, вақте ки ман ба хона даромадам.

— Ман як хоҳиши калон дорам, — ман зуд сар кардам. — Лекин не, не, аввал дар бораи ин не, — дастонамро афшондам ман. — Терри тавба кард!

Чунин метобид, ки шубон дар ҳайрат набуд. Ў меҳрубонана табассум кард.

— Худоро шукр! Ў дуоҳои моро шунид!

— Ана акнун, — давом додам ман, — Терри мехоҳад суратеро, ки дар он Чӯпон аллакай баррачаро ёфта, онро ба хонаи Худ мебарад, дошта бошад. Бигӯед, оё ин гуна сурат доред? Ман хоҳиши калон дорам, ки Терри онро дошта бошад!

— Ман дарак карда мебинам. Агар ин гуна сурат вучуд дошта бошад, ҳатман онро барои Терри хоҳам харид, — андешакунон ваъда дод шубон.

Аз ҳамин вақт сар карда, ман ҳар рӯз аз мистер Робинзон хабарро интизор будам.

Вақт тез мегузашт. Баргҳои дарахтон аллакай зард шуда буданд ва онҳо аз шамоли сусти меғалтиданд, ва чархзанон ба замин меғалтиданд. Терри вақтҳои охири хеле сусти шуда буд. Ў камгаптар ва андешамандтар гашт. Ба ў маъқул буд, ки ба тиреза нигоҳ кунад ва баргҳои

ғалтидаистода, паррандагони парида мерафта ва абрҳои тез шино мекардари тамошо кунад.

Духтур аллақай ҳар рӯз меомад, лекин ҳолати Терри аз ин беҳтар намешуд. Худи духтур ҳам чунон ғамгин буд, ки ман ҷуръат намекардам пурсам, ки қай Терри сикҳат мешавад,.

Рӯзе ман аз мактаб баргаштам, ҷузъдонамро ба ҷояш гузоштам ва ба ошхона даромада, назди Терри рафтам. Дарро кушода, ман дар остона истода мондам: дар назди Терри мистер Робинзон нишаста буд! Онҳо дӯстона сӯҳбат мекарданд.

Ман оҳиста курсиро наздик кардам ва нишастам.

— Мо туро интизор будем, Рут, — шубон як пакетро ба ман дода, гуфт. — Қанӣ, онро кушо!

Ман зуд ресмонро кандам ва қоғазро кушодам. Дам набароварда ва ягон калимае гуфта натавониста, мо бо шавқ суратро тамошо мекардем. Ҷӯпон ба кӯҳи серхарсанг мебаромад. Дар як дасташ асо ва дар дигараш баррачаи наҷотёфта буд.

Ҷӯпон онро ба хона мебарад... — бо овози паст гуфт Терри.

Дар он ҷо вай тамоман дар беҳатарӣ хоҳад буд, — илова кард мистер Робинзон. — “Ва Худо ҳар ашкро аз чашмони онҳо пок хоҳад кард, ва мамот дигар нахоҳад буд; зеро он чи пештар буд, гузашт”, — аз Инҷил хонд ӯ.

— Беморӣ нахоҳад буд... — такрор кард Терри. — Ҳеҷ маконе беҳтар аз он ҷое нест, ки беморӣ дар он набошад.

Ман ба ту боз дар бораи осмон мехонам, мехоҳӣ? — Инҷилро кушода, пурсид шубон.

— Хонед, — бо диққат ба мистер Робинзон чашм андохта, розӣ шуд Терри.

— “Ва дарёи покизаи оби ҳаётро ба ман нишон дод, ки мисли булӯр дурахшон буда, аз ҷониби тахти Худо ва Барра ҷорӣ мешуд. Дар миёни кӯчаи шаҳр, дар ҳар ду канори дарё дарахти ҳаёт аст, ки дувоздаҳ мева меоварад, яъне ҳар моҳ меваи худро медиҳад; ва барғҳои дарахт барои муолиҷаи халқҳост. Ва ҳеҷ лаънатшудае дигар нахоҳад буд; ва тахти Худо ва Барра дар вай хоҳад буд, ва бандагони Ӯ ба Ӯ

хизмат хоҳанд кард, Ва рӯи Ӯро хоҳанд дид, ва исми Ӯ бар пешониҳошон хоҳад буд. Ва шаб дигар нахоҳад буд, ва онҳо ба чароғ ва рӯшноии офтоб эҳтиёҷ нахоҳанд дошт, зеро ки Худованд Худо ба онҳо рӯшноӣ мебахшад; ва то абад салтанат хоҳанд ронд”.

Терри чашмашро аз шубон нақанда, ӯро бо диққат гӯш мекард.

— Он ҷо тахти Худост... Ва то абад салтанат хоҳанд ронд.

— Ҳа, Терри, Исо моро наҷот дод ва мо ба воситаи имон ба Ӯ сафед шуда, ба ҳаёти ҷовидона дар Малакути Худо ҳақ дорем.

Дере нагузашта Терри аз сӯҳбат монда шуд, ва оромона хобаш бурд.

Мо бо Филипп қарор додем, ки барои Терри ягон кори дилписанд кунем, ва барояш ду пиёзаки наргисро харидем, ва тасаввур кардем, ки чӣ тавр ӯ сабзидани гулро бо диққат тамошо карда, аз тамошоии гулҳои тиллоӣ баҳра хоҳад бурд. Мо гулдонҳоро бо хокаш рост ба хонаи Терри овардем ва шинондани пиёзчаҳоро сар кардем.

Терри беҳавас дароз кашида буд ва чунин метобид, ки ӯ аз амали мо хурсанд набуд.

— Ҳатто тасаввур кардан душвор аст, ки дар ин пиёзак наргис пинҳон аст, ҳамин тавр не? — пурсид Филипп.

— Намефаҳмам, ки ҳар он чи лозим аст, чӣ тавр дар он ҷо ҷой гирифтааст, — гуфтам ман. — Пиёзакамро болотар мешинонам, то ки он зудтар калон шавад.

— Он пеш аз вақти худ намесабазад, — гуфт Филипп. — Ҳатто, агар онро чуқуртар шинонӣ ҳам, хоҳ нохоҳ сари вақт хоҳад сабзид.

Ҳамин вақт ман ба Терри нигоҳ кардам ва истода мондам: аз дард ранги рӯяш дигаргун шуда буд. Ман ба наздаш ҷаста, аз дасташ доштам.

— Терри! Сахт дард мекунад? Ман модаратро ҷеғ мезанам...

— Лозим нест, — бо душворӣ гуфт Терри. — Ман хеле мехоҳам назди Исо равам. Ба он ҷое ки бемориҳо нестанд...

Баъд аз хомӯшии чуқур Филипп бо овози паст гуфт:

Мо аз Исо илтимос мекунем, ки дарди туро гирад, ва хоби ту хоҳад бурд. Биё дуо кунем, Рут!

Ошуфта шуда, Филипп самимӣ хоҳиш мекард:

— Исои меҳрубон, Туро илтиҷо мекунам, ба Терри шифо бахш. Илтимос, ин дарди даҳшатнокро аз вай гир. Туро илтиҷо мекунам, Исо, ба Терри мадад расон, то хобаш барад. Омин.

Аз зону хестем ва бо умеди он ки Терриро сиҳат бинем, ба ўро нигоҳ кардем. Чашмашро нақанда, ў ба сурати нав, ки дар болои бистараш овезон буд, нигоҳ мекард.

Ҳамон шаб дар хона ҳама хавотир буданд. Нисфи шаб духтур Патерсон омада буд. Маргарет-хола ва модари Терри тамоман хоб нақарда буданд. Лекин ҳеҷ кас қадамҳои Чўпони некро, ки оҳиста Терриро ба маскани Худ гирифт, нашунид...

Ҳамин тавр Худо ба дуои Филипп ҷавоб гардонд. Дар баландии осмон ситораҳо тантанавор медурахшиданд, моҳи пурра рӯшноӣ меод, вақте ки Терри абадан бадани қачшуда ва азобкашидаашро дар ин ҷо тарк кард.

Ман тасалло ёфтам

Пайраҳаи ба бешазор мебурдаро пурра алаф зер қардааст, аммо ман суботқорона ба пеш мерафтам, чунки меҳостам танҳо монда, аз хотир барорам, ки акнун Терри дар замин хобидааст. Аммо ман инро аз хотир бароварда наметавонистам! Ба алафзоре ки шоҳбулут шоҳаҳояшро паҳн қарда буд, расида, дар тағаш дароз қашидам ва гиря қарданро сар қардам. Ман чунон гиря мекардам ва ғамгин будам, ки зери қадамҳои вазнини қасе оҳиста шибир-шибир қардани барғҳои ғалтидаро нашунидам, ва аз тарс қаса хестам, аммо ҳамин дам овози хуб мешинохтаамро шунидам:

— Хайр-хайр, духтарча, қаро гиря меқунӣ? Ҳозир дар замин дароз қашидан мумкин нест, охир ту шамол меҳўрӣ!

Ин мистер Тедди буд. Ў ҳам шуд, маро ба аболи қалони дурушташ печонд ва ман мисли баррачааш, ки аз пода ҷудо шуда буд, будам ва баъд маро назди худ ба қундаи дараҳти

калон шинонд. Фиқ-фиққунон гиряи ғайриихтиёриро оромқунон, рӯямро ба китфаш гузоштам.

Ман мистер Тедди чанд вақт надида будам, чунки ў ба кучое рафта буд. Бинобар ин дар бораи Терри ва вафоташ муфассал нақл кардам.

Чўпони пир хеле бо диққат гўш мекард ва танҳо вақте ки хомўш гаштам, ба гап даромад:

— Рут, тасаввур кун, ки ба наздам омада мегўй: “Дар рамаи шумо як баррачаи ланг ҳаст. Ба вай дар санглох ва чариҳо ҳамроҳи боқимондагон гаштан хеле душвор аст”. Ва, фарз кардем, ки ман рафта ин баррачаро мегирам ва ба чарогоҳи дигаре ки алафи хуб дорад ва санг надорад, меоварам. Бигў, оё ту маро баъд аз ин айбдор карда метавонистӣ, ки ман ба суханҳои ту аҳамият надодам?

Ман хомўш меистодам.

— Ана ҳамин тавр, Чўпон баррачаи Худро ба хона гирифт, ва ту набояд андўҳгин шавӣ ва гиря кунӣ.

— Аммо Терриро ба замин супориданд! Чӣ тавр вай ҳамроҳи Исо шуда метавонад, вақте ки мо ўро ба замин гўр кардем?!

Мистер Тедди ҳеҷ чиз ҷавоб надод. Ў бо ғайрат баргҳои хушкро тити пит карда, ба кофтукови чизе даромад. Баъди муддате ў ба ман донаи чигарии ялаққосии шоҳбулут ва пўсти хушкшудаи онро нишон дод, ки хорҳояш як вақт сабз буданд ва акнун сиёҳтоб ва хазон шуда буданд.

— Бигў, бо ин пўсти дона чӣ хоҳад шуд?

— Он ҳамроҳи баргҳои хушкшуда мепўсад.

— Ва бо донаи шоҳбулут чӣ хоҳад шуд? — мистер Тедди меғуфт.

— Аз он дарахти нав хоҳад баромад.

— Дуруст, — розӣ шуд ў. — Ту хуб фаҳмондӣ. Акнун ба ман гўй, вақте ки ту дарахти шоҳбулуту ҷавонро бинӣ, он гоҳ барои он пўчоқи кўҳнае ки дар зери баргҳо пўсидааст, ғам намехўрӣ, ҳамин тавр не?

— Албатта!

Ва ногаҳон ба ман ҳама чиз фаҳмо шуд.

— Андӯҳгин нашав, ки Терриро ба хок супурданд. Бадани ӯ танҳо пӯст аст. Рӯҳаш бошад назди Наҷоткор ба осмон рафт, - андешакунон гуфт мистер Тедди.

Ў ба замин донаи шоҳбулут ва пӯсти доноро партофта, бо душворӣ аз ҷой бархест.

— Ман бояд равам. Ту низ зуд ба хона дав ва дигар гиря накун. То боздид.

Ман вақти зиёд аз дунболаш нигоҳ мекардам, баъд донаи шоҳбулут ва пӯсти доноро гирифта, ба хона давида рафтам. Дар назди деворча бо Филипп, ки аллакай маро ҷустуҷӯ мекард ва дар кучо будани маро тасаввур карда наметавонист, вохӯрд.

— Дар дастат чист? — зуд пурсид ӯ.

— Донаи шоҳбулут ва пӯсти дона, — нишон додам ман. — Мистер Тедди гуфт, ки ин мисли мурдаи Терри аст.

Ман сӯҳбатамонро бо мистер Тедди ботафсил баён кардам. Ба фикрам, Филипп маро фаҳмид, чунки чароғаки хурсандӣ дар чашмонаш дурахшиданд, вақте ӯ гуфт:

— Акун ту бисёр гиря намекуни ва андӯҳгин намешавӣ?

Ман сарамро ҷунбондам.

— Ман низ... — гуфт ӯ, ва мо ба хона даромадем.

Он ҷо гарм ва бароҳат буд. Маргарет-хола оташдони девориро даргиронд ва хӯроки бегоҳро тайёр кард. Онҳо бо модари Терри дар рӯи миз нишаста, моро интизор буданд.

— Шумо дар кучое медавиед ва дар бораи қарори мо тамоман намедонед, - хола маънидор табассум карда гуфт:

Аз ҳайрат мо ҳатто хӯрданро бас кардем.

— Илтимос, дар чӣ бобат сӯҳбат карданатонро ба мо нақл кунед! — илтимос кард Филипп.

— Терри аз назди мо рафт, — Маргарет-хола ғамгинона ба хотир расонд. — Ёро мо аллакай барнамегардонем. Ва чаро ёро баргардонем? Ў ба назди Чӯпони худ рафт. Мо қарор додем, ки ба Терри барин кӯдакон, ки бебахт ва беморанд, кӯмак расонем. Дар вақти таътил онҳо бо мо зиндагӣ мекунанд, ва мо кӯшиш мекунем, то истироҳаташонро шавқовар ва фораи гардонем.

Ба мо қарори Маргарет-хола писанд омад, ва мо чӣ тавр қабул кардани кӯдакон ва бо чӣ андармон кардани онҳоро хеле зиёд муҳокима кардем.

Баъди вафоти Терри ин якумин рӯзи хурсандӣ буд. Мо сабукиро ҳис кардем ва аз он тасалло ёфтем, ки Терри худро бо Начоткор хуб ҳис мекунад.

— Хола, — ман ўро ба оғӯш гирифтаам, — ин фикр ба сарат чӣ тавр омад?

— Агар хеле сахт доништан хоҳӣ, ман ба ту нақл мекунам.

— Илтимос, нақл кун! — ба хоҳиши ман ҳамроҳ шуд Филипп.

— Баъд аз он ки мо бо Рут дар бораи Чӯпони нек сӯҳбат кардем, Худованд ба дили ман мегуфтагӣ шуд, ки ман тамоман бо хости Ў зиндагӣ намекунам. Дар ҷавонӣ ман Худоро мешинохтаам. Ў Чӯпони ман буд, аммо ман Ўро тарк кардам ва қарор додаам бо хости худ зиндагӣ кунам. Ман Исоро андӯҳгин кардам, ба Ў беэътиной кардам ва бинобар ин аз ҳама бебахттарин шудам.

Нӯги панҷаҳояшро аз як ҷои дастархон ба дигар ҷояш гузаронда, холаам андешакунон ба ангиштҳои сӯхта тамом мешуда нигоҳ мекард. Каме ором истод ва давом дод:

— Ҳамон бегоҳ Исо мӯъҷизае нишон дод: Ў мани гуноҳкор ва гумшударо начот дод, ва ба қатори фарзандони Худ қабул кард. Аз ҳамон рӯз сар карда, ман хоҳиш пайдо кардам, ки мувофиқи Инчил зиндагонӣ кунам. Ҳамин тавр ба сарам чунин фикр омад — кӯдакони бебахтро ба хона қабул кунам.

Ҳамин вақт телефон занг зад.

— Боз як навигарӣ! — хандон гуфт холаам. — Шояд ин навигарӣ дар давоми солҳои охир аз ҳама дилписанд ва хурсандиовар аст.

Гап дар чӣ буданро нафаҳмида, мо бо интизорӣ ба ў нигоҳ мекардем.

Ногоҳ Филипп аз ҷой ҷафт:

— Ман медонам! Падару модарам бармегарданд!

— Ёфтӣ, — тасдиқ кард холаам. — Онҳо дар Рӯзи Мавлуди Исо хоҳанд омад.

Филипп аз хурсандӣ медурахшид. Ва ман лӯнда шуда, парешонхотирона ба ӯ назар меандоҳтам. Фикрҳои маҳзунона дар сарам тоб меҳӯрданд. Фавран суҳанони хола ба хотир расиданд, ки дили модарам аз ман хунук мешавад, ва ҷанҷоламонро ба хотир овардам... Ман тамоман бо модарам воҳӯрданӣ набудам. Ва чаро ӯ маҳз акнун меояд, вақте ки мо бо холаам якдигарро мефаҳмем ва дӯстона зиндагӣ мекунем?

— Рут, чаро ту хурсанд нестӣ? — ғамгиншавии маро фаҳмида, пурсид Филипп.

— Хурсандам, — бе ягон эҳсосот ҷавоб додам, чунки ҳама маҳз ин ҷавобро интизор буданд.

Дере нагузашта, ба боло рафтам. Дилам холӣ ва андӯхгин буд. Ҳамин ки хобиданӣ шудам, холаам омад.

— Рут, — бо овози паст гуфт ӯ, — чӣ шуд? Чаро ту ба омадани волидайнат хурсанд нестӣ?

Барои гирия накардан рӯямро ба болишт фурӯ додам. Маргарет-хола навозишкорона мӯямро сила мекард ва хомӯш меистод.

— Охир, ту гуфта будӣ-ку, ки модарам маро дӯст нахоҳад дошт. Ман низ ҳамин тавр фикр мекунам... — бо алам иқрор шудам ман.

— Аммо ин чанд вақт пеш буд, Рут! Он гоҳ мо бо ту ҳоло гумроҳ будем ва Исоро дӯст намедоштем, аммо ҳозир бошад.... Ҳозир ҳама чиз дигаргун шудааст. Рут, модарат туро дӯст медорад, гирия накун!

— Ман дар бораи ин ҳатто фикр накардаам. Ҳа, дуруст аст, ки ман ҳоло на он қадар нек ҳастам, лекин Исо маро таълим медиҳад, — ашқҳоямро тоза карда, рӯҳбаланд гаштам ман.

Дилам сабук шуд, ва дере нагузашта, хотирчамъ шуда ва тасалло ёфта, хобам бурд.

Ба зудӣ модарам меояд!

Мавлуди Исо

Ду ҳафта пеш аз Мавлуди Исо мо бо Питер-амак ба Ливерпул рафтем, то падару модарамонро пешвоз гирем.

Мо бори якум ба шаҳри калон омада будем, ва барои мо ҳама чиз нав ва шавқовар буд.

Саҳари барвақт ба бандаргоҳ рафтем. Он ҷо нам ва сершамол буд. Туманро бурида, киштии калон ба соҳил расид, ва мо аз хунукӣ ва ҳаяҷон ларзида, бо диққат ба нардбони киштӣ, ки аз он ҷо мусофирон мефаромаданд, назар меандохтем.

— Ана онҳо! — бо даст нишон дода, нидо кард Питер-амак.

— Падар! — фарёд зад Филипп ва барои пешвозгирӣ тохт.

Питер-амак ва Филипп сермағалона волидайнамонро пешвоз мегирифтанд, ва ман бечуръатона дар як тараф меистодам. Ва танҳо он вақте ки модарам маро ба оғӯш гирифт ва меҳрубонана бўса карданро сар кард, ман фаҳмидам, ки он муҳаббатеро, ки тамоми ин солҳо ҷустуҷӯ менамудам, ёфтам.

Сари ман аз хурсандӣ гирд мегашт. Модару падар доштан чӣ хел хуб аст! Тамоми роҳ мо хомӯш нашуда, дар бораи ҳаёти худ нақл карда, шодмонӣ мекардем, ки акнун онҳо ҳама вақт бо мо хоҳанд буд.

Хайрият, рӯзи Мавлуди Исо фаро расид. Ҳамон рӯз мо ба ибодатхона рафтем, ва бегоҳ ҳама ба ҷашн гирифтани чамъ омаданд. Дар хонаи мо чуноне ки мо орзу мекардем, меҳмонони зиёд буданд — кӯдаконе ки Маргарет-хола ба ин ҷо оварда буд.

Баъд аз хӯроки бегоҳ ҳамаи кӯдаконро аз меҳмонхона бароварданд.

— То он даме ки шуморо ҷеғ назанем, ба ин ҷо надароед, — пешакӣ огоҳонид падарам ва дарро сахт пӯшид.

Мо либосҳоямонро пӯшида, ба боғ баромадем. Гирду атроф тантананок ва ором буд. Дар осмон моҳ танҳо шино мекард, ситорагон медурахшиданд. Аз зебоии дилрабои боғи зимистона ба вачд омада, мо суруди мавлудиро хондем:

Шаби ором, шаби дилпур
Ҳама хоб, бедоранд танҳо
Дар як маконе очаю бача,
Тифли ширину майдача,
Аз ҷону дил хушбахтанд!

Ман содиқона хурсанд мешудам, ки Тифли зодашуда
Наҷотдиҳандаи ман аст, Ё акнун дар дили ман зиндагӣ
хоҳад кард.

Вақте ки мо ба хона баргаштем, калонсолон моро дар
дахлез хурсандона пешвоз гирифтанд. Ягон чизи махсус ва
аҷибро интизор буда, либосҳоямонро кашидем ва ба
меҳмонхона шитобидем, аммо дарро кушода, аз шодӣ шах
шудем. Дар мобайни хонаи торик арча ҷойгир буд, ки он бо
шамъҳои зиёд ороиш ёфта буд. Равшании гулоби маҳин
дар бозичаҳо инъикос меёфт ва дар девор аҷибу ғариб хез
мезад.

Мо нӯг-нӯги по даромадем ва дар назди арча истодем.
Аммо фурсат нашуд, ки онро бисёр бо ҳавас тамошо кунем.
Падарам омад ва ба ҳар яки мо тӯҳфа овард. Оҳ, ин аз
ҳама шавқовар буд!

Филипп суратгиракеро, ки интизораш буд, гирифт, ва ба
ман сурати калонеро тӯҳфа карданд, айнан мисли сурате ки
мистер Робинзон дошт.

Тӯҳфаҳо ҳам ба калонсолон ва ҳам ба кӯдаконе ки ба
меҳмонӣ омада буданд, дода шуданд. Баъд мо якҷоя дуо
кардем, ва ман зуд ба боло рафтам.

Ман хеле мехостам танҳо буда, дар назди тиреза истам
ва аз тамошои ситораҳои мавлудӣ лаззат барам.

Дере нагузашта ба наздам модарам омад. Ман бо
камоли хурсандӣ ба зонуҳои модарам нишастам, ва мо аз
сӯҳбат баҳра бурда, муддати дуру дароз сӯҳбат мекардем.

— Рут, ба ман нақл кун, ки чӣ тавр Исоро дӯст доштӣ, —
бо овози паст пурсид ӯ.

Ихтилофнок, аммо воқеаҳои асосиро напартофта, ман
дар бораи гурехтан, шубон, мистер Тедди ва Терри нақл
кардам.

Модарам гапро набурида, бо диққат гӯш меандохт.

— Акнун духтарам, ман ҳамроҳи ту мехоҳам Худовандро миннатдорӣ кунам, чунки Ё дуоҳои маро шунид. Дар Ҳиндустон дур буда, доимо Худоро илтиҷо мекардам, ки Ё шуморо ба дастони Худ гирад.

— Бинобар ин ҳамаи ин рӯй дод! — модарамро ба оғӯш гирифта, фаҳмидам ман. Мо ба зону нишастем, ва модарам муддати дароз Худоро барои он ки Ё ҳамаи моро наҷот дод, бо ашқҳо миннатдорӣ карда дуо мекард.

Ва баъд сарамро ба зонуи модарам гузошта, ман ба нақл оиди ҳаёташон дар Ҳиндустон гӯш кардам ва номаълум оромона хобам бурд.